

Semesterplan for 7. semester 2021,

Kandidatuddannelsen i Psykologi

Indholdsfortegnelse

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	2
MODULBESKRIVELSE AF PROFESSIONSPROGRAMMERNE – VIDEREGÅENDE ANVENDT PSYKOLOGI (VAP).....	4
AKO * (CCCC) CLINIC COUNSELING CONSULTATION COACHING C4U PROGRAMMET	5
AKO * MODERNE ARBEJDSMILJØPSYKOLOGI (MAP) PROGRAMMET	25
C-PPP CLINICAL PSYCHIATRY PSYCHOLOGY AND PSYCHOTHERAPY	39
SEMINARRÆKKE FOR UNIVERSITETSKLINIKKEN	49
SEMINARRÆKKE BØRN- OG UNGE PSYKIATRI	56
SEMINARRÆKKE FOR VOKSENPSYKIATRIPROGRAMMET VP	58
NEUROPSYCHOLOGY AND NEUROSCIENCE (NEURO) PROGRAMMET	63
KLINIKKERNE FOR UDVIKLINGS- OG REHABILITERINGSPSYKOLOGI (KUR)	79
KUR-LINJE BØRNESPROGKLINIKKEN (BSPK)	87
KUR-LINJEN KLINIK FOR HANDICAP- OG REHABILITERINGSPSYKOLOGI SAMT ANTROPOZOLOGI (KHARE/ANZO)	96
CULTURAL PSYCHOLOGY AND EDUCATIONAL PRACTICE (CPEP) PROGRAMMER.....	105
CPEP * FÆLLES FORELÆSNINGER FOR ALLE CP OG EP	109
CPEP * CULTURAL PSYCHOLOGY – SEMINARER OG WORKSHOPS.....	120
CPEP * EDUCATIONAL PRACTICE – SEMINARER OG WORKSHOPS	126
FÆLLESMODULERNE	138
PSYKOLOGISK PRAKSIS OG INTERVENTIONSMETODE (VERSION E2021)	138
DEN PSYKOLOGISKE PROFESSION	145
PSYKOLOGISK TESTNING.....	156
SUPPLERENDE ANVENDT PSYKOLOGI (SAP)	166

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning: <https://studieordninger.aau.dk/2021/29/2684>

Semesterets organisering og forløb

7. semester udgøres af fem obligatoriske moduler:

- Videregående anvendt psykologi I, VAP I (10 ECTS-points) (synopsis afleveres man 10/1-22 kl. 10; mundtlig eksamen 12-28/1-22)
- Supplerende anvendt psykologi, SAP (5 ECTS-points) (min. 75 % deltagelse)
- Den psykologiske profession (5 ECTS-point) (ugeprøve udleveres man 18/10; aflevering man 25/10)
- Psykologisk testning (5 ECTS-point) (skriftlig stedprøve man 13/12 kl. 9-11)
- Psykologisk praksis og interventionsmetode (5 ECTS-point): Medio-ultimo august (min. 75 % deltagelse)

Fra 7. til 9. semester har den studerende mulighed for at indgå i et såkaldt struktureret kandidatforløb (professionsprogram og spor på underprogram), jf. modulbeskrivelse for professionsprogrammerne, Videregående Anvendt Psykologi (VAP), s. 4 ff. Det indebærer specielt tilrettelagte kursusforløb med tilhørende pensum til modulerne "Supplerende anvendt psykologi" (SAP) og "Videregående anvendt psykologi I" (VAP I). Udover det valgte professionsprogram skal den studerende på 7. semester samtidig deltage i grundlæggende indføring i et udvalg af forelæsninger fra professionsprogrammerne (Supplerende Anvendt Psykologi) samt følge fællesforløbene "Den psykologiske profession", "Psykologisk testning" og "Psykologisk praksis og interventionsmetode". VAP I vurderes ved intern, mundtlig eksamen på baggrund af en synopsis, og bedømmes efter 7-trinsskalaen. Supplerende anvendt psykologi (SAP) består ved aktiv deltagelse i undervisningen (min. 75 %). "Den psykologiske profession" vurderes på baggrund af en bunden 7-dages hjemmeopgave med intern censur (7-trinsskalaen). "Psykologisk testning" vurderes ved en 2-timers, individuel multiple choice-eksamen (7-trinsskalaen), mens "Psykologisk praksis og interventionsmetode" består ved aktiv deltagelse i undervisningen (min. 75 %) samt indløsning af alle stillede opgaver.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer:

Ester Holte Kofod ester@hum.aau.dk

Sekretariatsdækning

Skemalægger Anja Starcke anjas@hum.aau.dk

Eksamen Annette Christensen annette@hum.aau.dk

Rekvisitionsbudget Lis Kragh lis@hum.aau.dk

Evaluerer Pia Thorsen pthorsen@hum.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnsssekretær Andrea Dosenrode ad@hum.aau.dk

Modulbeskrivelse (en beskrivelse for hvert modul)

Modulbeskrivelse af professionsprogrammerne – Videregående Anvendt Psykologi (VAP)

AKO * Undervisningsgange for alle studerende på AKO (CCCC * MAP)

Fælles for alle studerende på AKO

Nr	Emne / Titel	Tidsslot	Underviser
1	Intro Coaching Psychology I Kritiske nedslag i nogle videnskabsteoretiske og -teoretiske positioner indenfor psykologisk praksis og intervention I	3 x 45 minutter	Ole Michael Spaten
2	Intro Coaching Psychology II Kritiske nedslag i nogle videnskabsteoretiske og -teoretiske positioner indenfor psykologisk praksis og intervention II	3 x 45 minutter	Ole Michael Spaten
3	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi II; Lovgivning, aktører og allerede etableret viden vedr. helbredsmæssige konsekvenser af arbejde	2 x 45 minutter	Thomas Borchmann Bendt Torpegaard
4	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi III; Identifikation af belastninger/udfordringer i det moderne arbejde	2 x 45 minutter	Thomas Borchmann Bendt Torpegaard
5	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi IV: Værdighed i arbejdet	2 x 45 minutter	Thomas Borchmann Bendt Torpegaard
6	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi V: Kontrolregimers betydning for sundhed og værdighed	2 x 45 minutter	Thomas Borchmann Bendt Torpegaard

AKO * (CCCC) Clinic Counseling Consultation Coaching c4u programmet

Modultitel dansk: Videregående Anvendt Psykologi 1

[C4U Clinic Counseling Consultation Coaching (CCCC) delen af hoved professionsprogrammet AKO (Arbejds- Konsultation- og Organisationspsykologi]

Modultitel engelsk: Advanced Applied Psychology I (Clinic Counseling Consultation Coaching)

ECTS: 10 ECTS

Placering

7. semester

Modulansvarlig:

Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk),

Undervisere og seminarholdere:

Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk)

Casper Schmidt (casc@hum.aau.dk(casc.@hum.aau.dk)

Marita Svane (msvane@business.aau.dk)

Stephen Palmer (palmer@hum.aau.dk)

Mads Lindholm (lindholm@hum.aau.dk)

Thomas Duus Henriksen (tdh@hum.aau.dk)

Bo Møhl (moehl@hum.aau.dk)

Type og sprog

Kursusmodulets undervisningen er på dansk og engelsk, litteraturen fortrinsvis på engelsk

Mål

Den studerende skal gennem modulet opnå:

Viden om:

- og forståelse af disciplinens centrale og aktuelle teorier om anvendt psykologi baseret på højeste internationale forskning indenfor området
- og forståelse af de centrale og aktuelle udrednings- og undersøgelsesmetoder inden for disciplinen: psykoterapeutiske og coaching-psykologiske skoledannelser, psykologisk assessment og testning, samt proceskonsultation
- og forståelse af sammenhængen med disciplinens psykologiske problemstillinger og de relevante almene teorier
- og forståelse af egne faglige kvalifikationer ift. problemfelter i området

Færdigheder:

- at kunne vurdere og vælge mellem de centrale og aktuelle teorier om praksis

- at kunne anvende relevante metoder og redskaber til undersøgelse
- at kunne formidle den forskningsbaserede viden om disciplinen på en reflekteret og diskuterende vis.

Kompetencer:

- selvstændigt at kunne identificere problemstillinger som er relevante for området
- at forbinde disciplinens anvendte psykologiske problemstillinger med almenpsykologiske teorier
- at skabe et overblik over egne faglige kvalifikationer i forhold til problemfelter inden for disciplinen med henblik på videre faglig kvalificering

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet udgør den ene del (CCCC-delen) af hoved-professionsprogrammet AKO (Arbejds- Konsultation- og Organisationspsykologi. Indenfor arbejds-, konsultation- og organisationspsykologien vægter CCCC såvel de organisationspsykologiske, konsultative som de kliniske færdigheder. Semestret som helhed bygger oven på den tilegnede viden, færdigheder og kompetencer på de foregående semestre og kan begyndes efter bestået Bachelor i psykologi – og vil give den studerende en indføring i videregående anvendt psykologi, som er en forudsætning for den studerendes praktik og senere virke som psykolog.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Modulet omfatter tilsammen 14 halvdags-forelæsninger og workshop her ud over tre gange med VIP oplæg til praksislæring; seminartimer og seminarhold efter oplæg fra VIP, som bl.a. består af de studerendes selvstændige arbejde med F+W (Forelæsninger + Workshop). Med basis i F+W kan praksislæring udvikle de aktive studerendes organisationspsykologiske, kliniske og de konsultative færdigheder. De studerende – (der) indgår i praksislæring – modtager endvidere psykologfaglig supervision og vejledning på de organisationspsykologiske, kliniske opgaver og på de konsultative. Summeret vil workshop og forelæsninger samt seminarer tilsammen rumme kursets pensum på 1000 sider inkluderet samarbejdet og samlæsningen med (MAP) Moderne Arbejds miljø Psykologi. Neden for en oversigt over forelæsninger, seminar og workshop aktiviteterne, hertil kommer som nævnt praksislæring: Plan redigeret ultimo maj 2021 – ændringer kan forekomme

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på nedenstående måde:

Aktivitet	Timer
<i>Forelæsningstimer</i>	<i>49</i>
Workshop og seminartimer	20
Evaluering og lærings-portfolio	8
Læsning, forb., supervision & learning teams m.v.	189
<i>Eksamen</i>	<i>4</i>
<i>I alt</i>	<i>270</i>

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 16 (49 timer)

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 20

Antal seminarhold: 1 hold til workshop samt 3 hold Learning team

Deltagere:

7. semester psykologi studerende, som er optaget på AKO, primært på CCCC delen og 8 timers samlæsning med MAP

Deltagerforudsætninger:

Bestået bachelor i psykologi samt optagelse på CCCC (C4U) delen af AKO professionsprogrammet.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Modulet omfatter et antal forelæsninger, seminar timer og seminarhold, som nærmere præciseret ovenfor. Modulets aktiviteter tager udgangspunkt i forelæsninger, seminarer og workshop, som fokuserer på udvikling af de studerendes konsulentfærdigheder og de kliniske færdigheder. De studerende indgår typisk aktivt i de tre praksislærings forløb. Dertil hører – under vejledning – seminar timer på tre søjler på tre seminarhold (de såkaldte learning-teams). Løbende og fordelt over det meste af semestret afholdes nogle intensive forelæsnings- og workshop aktiviteter, hvor den nyeste forskning og praksis kobles. På de tre seminarhold starter syvende semester den kliniske praksislæring (baseret på CC) samt praksislæring 'samtalefærdigheder' og 'psykologisk assessment' og konsultantsøjlen. De studerende modtager endvidere psykologfaglig supervision på de kliniske opgaver og på de konsultative.

Det er endvidere en forudsætning for optimal læring at de studerende engagerer sig, bidrager aktivt til undervisningen og udvikler et arbejdende fællesskab med bl.a. forskellige tovholderroller som deltagere i det samlede "studenter-learning-team". Som studerende på programmet bidrager man til at udvikle nye psykologiske landskaber og områder. De studerende er ansvarlige over for klienter og samarbejdspartnere, hvor de konsultative og kliniske færdigheder og interventioner afprøves.

Om det faglige indhold af 7. semester kan generelt fremlægges:

Semestret er fagligt og indholdsmæssigt opbygget af tre sideløbende og sammenhængende forløb (søjler) der alle rummer forelæsninger/workshop og muligheden for praksislæring. **K-søjlen** for konsultation-psykologi, **C-søjlen** for samtalefærdigheder, Coaching og Counseling samt **A-søjlen** for Psykologisk Assessment. Læs nedenfor lidt mere om de tre søjler:

K) Konsultation-psykologi: Organisationsforståelse, kultur, sprog og magt er knyttet sammen med et træningsforløb hvor de studerende i to team arbejder hver for sig og sammen med forberedelsen af og mødet med organisationen og dens ledelse i forhold til konsultation m.v.

C) Samtalefærdigheder, Coaching, Counseling: Udforskning, indsigt, handling og det reflekterende team. Med basis i psykologisk praksis og intervention og forelæsninger arbejder de studerende i to (andre) team hver for sig med træning af samtalefærdigheder

A) Psykologisk assessment: testning, differential-diagnostik og kontaktform som er knyttet sammen med et træningsforløb, hvor de studerende i grupper på to studerende samarbejder med flere psykometriske testværktøjer, som skal munde ud i beskrivelse, udredning og assessment i psykologisk konsultativ og klinisk praksis konkret og specifikt.

Yderligere specifikation af modulaktiviteter, herunder indhold m.v.:

Mere specifikt omfatter modulet tilsammen 14 halvdags-forelæsninger og workshop plus tre gange (K16+C17+A15) med VIP oplæg til praksislæring; herudover tillægges

seminartimer og seminarhold (praksis-læring) efter oplæg fra VIP, som består af de studerendes selvstændige arbejde med F+W (Forelæsninger + Workshop). De studerende modtager endvidere psykologfaglig supervision og vejledning på de kliniske opgaver og på de konsultative. Som nævnt ovenfor vil workshop og forelæsninger samt praksisseminarer tilsammen rumme kursets pensum på 1000 sider inkluderet samarbejdet og samlæsningen med (MAP) Moderne Arbejdsmiljø Psykologi.

Aktivitet	Timer	Titel	Underviser/Seminarholder
K-1	3	Teambuilding og intro praksislæring: K, S, P	Ole Michael Spaten & Casper Schmidt
C-6	1	Samtalefærdigheder	Ole Michael Spaten
K-3	4	Organisationen i et Kulturperspektiv	Marita Svane
K-2	1	Konsultation psykologi	Ole Michael Spaten
K-16	2	Konsultation psykologi	Ole Michael Spaten
C-7	3	Coaching Psychology	Ole Michael Spaten
A-11	2	Psykologisk assessment	Ole Michael Spaten
A-15	2	Psykologisk assessment	Ole Michael Spaten
C-8	3	Coaching Psychology	Ole Michael Spaten
C-9	5	Coaching Psychology (CBC)	Stephen Palmer
K-4	4	Magt og HR Management i organisationer	Marita Svane
C-10	5	Coaching Psychology (CBC)	Stephen Palmer
C	4	Supervision af Samtalefærdigheder	Ole Michael Spaten & Casper Schmidt
A	4	Supervision af Psykologisk assessment	Ole Michael Spaten & Casper Schmidt
K-5	4	Udvikling og forandring i organisationer	Marita Svane
A-13	2	Stress og Psykologisk assessment	Ole Michael Spaten
A-12	4	Psykologens rolle ved ansættelse HR Assess	Thomas Duus
A-14	4	Konsulentens arbejde med trivsel og stress	Mads Lindholm
K	4	Konsultation-psykologi	Ole Michael Spaten
A	4	Supervision (video) Psyk.Assess + Samtale	Ole Michael Spaten & Casper Schmidt
C	4	Supervision (video) Psyk.Assess + Samtale	Ole Michael Spaten & Casper Schmidt
	4	Juleafslutning med alle teams samt	Ole Michael Spaten & Casper Schmidt

Eksamen

En intern mundtlig prøve i Videregående anvendt psykologi I (VAP I). Den studerende afprøves i det valgte kursus. Prøven er en synopsis prøve. En synopsis er en kort, fokuseret akademisk tekst, der opridser en problemstilling og en analyse af den som forberedelse til en efterfølgende faglig drøftelse. Ved den mundtlige eksamen holder den/de studerende et oplæg i maksimalt en tredjedel af den samlede eksaminationstid. Den efterfølgende diskussion tager udgangspunkt i det skriftlige arbejde. Eksaminator inddrager også pensummateriale, som ikke har været berørt i synopsis. Synopsis udarbejdes i relation til pensum.

Pensumramme: 1000 sider obligatorisk litteratur inden for den valgte disciplin (AKO).
Synopsis med sidetal: 1-3 sider og normeret prøvetid på 30 minutter.
Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

K) Konsultation-psykologi

Konsultation-psykologi: Organisationsforståelse, kultur, sprog og magt er knyttet sammen med træningsforløb hvor de studerende i teams arbejder hver for sig og sammen med forberedelsen af og møder med organisationen i forhold til både det konsultative arbejde og konsulentrollen.

K-1) Konsulentens arbejde med at skabe frugtbare rammer og indhold – Teambuilding seminar

3 timer v/ Ole Michael Spaten & Casper Schmidt

Programmets opstartsseminar (som kaldes 'team-building') etablerer et overblik over kandidatuddannelsen, vi arbejder med rammesætning og der etableres en kontrakt, ligesom det aftales hvordan vi sammen kan skabe de bedst mulige resultater og læring. Seminaret er delvist baseret på oplæg fra studenter og VIP og delvist øvelsesorienteret: Vi forsøger at skabe et dynamisk og konsultationspsykologisk var på hvordan og hvorfor vores arbejdsfællesskab giver mening? Hvilken forskel vil vi gerne gøre som individ og team? Hvordan arbejder vi bedst sammen? Vi tager endvidere en drøftelse af hvilke mål den enkelte deltager har for sin egen udvikling? Herudover introduceres pensum og den enkelte studerende udarbejder afslutningsvist en konkret plan (i form af en port-folio beskrivelse) for sin egen udvikling af konsultative og kliniske færdigheder; efterfølgende følges op på denne plan.

Litteratur:

- Morgan, S., & Dennehy, R. F. (1997). The power of organizational storytelling: A management development perspective. *Journal of Management Development*, 16(7), 494-501 [7 sider]
- Cooper, S. E., Nieberding, A. O., & Wanek, R. A. (2013). Successfully restructuring an executive leadership team: A case study in change management. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 65(2), 164-175 [11 sider]
- Overfield, D. V. (2016). A comprehensive and integrated framework for developing leadership teams. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 68(1), 1-20 [20 sider]
- Svava Lind, J. (1990). Energiprocesser i personlig ledelse. *Ledelse og erhvervsøkonomi*, 3, 103-107 [4 s.]
- Schein, E. H. (2003). Five traps for consulting psychologists: or, How I learned to take culture seriously. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 55(2), 75-83 [8 sider].
- Tuckmann, B. (1965). Developmental sequence in small groups. *Psychological Bulletin*, 63(6), 384-399 [15 sider]

K-2) Konsultation psykologi – Direktionsopgaven

1 time v/ Ole Michael Spaten

Direktionsopgaven – konsultation psykologi indkredses med afsæt i at der blandt ledere og medarbejdere ofte ikke findes den nødvendige viden tilgængeligt i forhold til at høste gevinsten af et velfungerende ledelsesteam. Konsultationspsykologien kan bidrage hertil, men hvordan kan konsultation-psykologi undersøge team og teamudvikling, samspillet mellem ledere, analysere, fremstille, foreslå og fremlægge evt. forandringer? Konsultation psykologien har en række undersøgelser og denne gang har fokus på udvikling af team i organisationer og teambuilding, som fremstilles fra både en teoretisk og konkret synsvinkel forankret i forskning. I virksomheders komplekse dagligdag har samarbejde i effektive team vist sig overlegent og hurtigt.

Litteratur:

- Lowman, R. L. (2013). Introduction to special issue, the future of consulting psychology and consulting psychology research. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 65(4), 263-265. [2 sider]
- Morgan, S., & Dennehy, R. F. (1997). The power of organizational storytelling: A management development perspective. *Journal of Management Development*, 16(7), 494-501 [7 sider]
- Schein, E. H. (2003). Five traps for consulting psychologists: or, How I learned to take culture seriously. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 55(2), 75-83
- Overfield, D. V. (2016). A comprehensive and integrated framework for developing leadership teams. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 68(1), 1-20
- Cooper, S. E., Nieberding, A. O., & Wanek, R. A. (2013). Successfully restructuring an executive leadership team: A case study in change management. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 65(2), 164-175

K-3) Organisationen i et Kulturperspektiv

4 timer v/ Marita Svane

Forelæsningen kan øge de studerendes kendskab til og kritisk at kunne reflektere over forskellige måder at forstå organisationskultur. Vi diskuterer konsekvenserne af de forskellige måder at tilgå organisationskultur på mht. hvad de kan bidrage med og hvad deres begrænsninger er. Der undervises i uddrag fra følgende kultursyn: performancekultur, Scheins funktionalistiske organisationskultur, Gertz' fortolkende kulturforståelse samt Martins Three-Perspective-Framework. Igennem dette indblik skabes en oversigt over, hvordan kultur overordnet kan forstås som en adfærdsregulerende værdiorientering eller som en meningsskabende proces imellem mennesker.

Litteratur:

- Miller, K. (2012). *Organizational Communication; approaches and processes*. Wadsworth, Canada. International edition. Chapter 5: Cultural Approaches. (pp. 79-96) [17 s.]
- Schein, E. H. (1990) *Organizational Culture*, *American Psychologist*, February, 109–119 [10 s.]
- Geertz, C. (1993). *The Interpretations of Cultures*. Fontana Press: New York, USA (pp. 3-30) [27 s.]

K-4) Magt og Human Ressource Management i Organisationer

4 timer v/ Marita Svane

Forelæsningen kan øge de studerendes kendskab til forskellige magtbegreber og magtforståelser som perspektiv på organisationer samt til kritisk at kunne diskutere forskellige magtbegrebers konsekvenser for samspillet imellem menneske og organisation. Vi retter et særligt fokus på magten i forhold til HRM temaer, herunder performance management, kompetence- og medarbejderudviklingssamtaler, rekruttering og karriere i organisationer. Vi trækker en tråd tilbage til kulturlektionen og diskuterer samspillet imellem kultur og magt i forhold til adfærd og meningsskabelse.

Litteratur:

- Townley, B. (1993). Foucault, Power/Knowledge, and Its Relevance for Human Resource Management. *The Academy of Management Review*, 18, 3, 518-545 [24 s.]. (Læsevejledning: artiklen omtaler transaktionsomkostningsperspektiv på side 523-526. Dette perspektiv bliver ikke gennemgået i undervisningen).
- Christensen, S. & Jensen, P. E. D. (2008). *Kontrol i det stille*. Gylling: Forlaget Samfundslitteratur. (Kap. 6-8 (p. 93-123)) [30 s.]

K-5) Udvikling og forandring i organisationer i et dialogisk perspektiv

4 timer v/ Marita Svane

Forelæsningen kan øge de studerendes kendskab til en sproglig, dialogisk tilgang til at forstå kommunikation, meningsskabelse og forandringer i organisationer samt til kritisk at diskutere den dialogiske tilgangs bidrag og begrænsninger. Vi tager afsæt i Bakhtins begrebsunivers om dialoger, monologer, polyfoni, centripetale og centrifugale sproglige kræfter samt heteroglossi og transgredience. Med afsæt i disse begreber reflekterer vi over dialogens betydning for kultur- og identitetsdannelse samt for spændingsfeltet imellem magt og dialog i de meningsskabende processer.

Litteratur:

- Jabri, M. (2012). *Managing Organizational Change. Process, Social Construction and Dialogue*. Palgrave Macmillan. Kapitel 11: Communicating Change S. 237-260 samt Kapitel 12: Making Sense of Organizational Identity, S. 261-284 [46 s.]

- Gergen, K. J. (1995). Relational theory and the discourses of power. In: Hosking, D.M., K.J. Gergen, & H.P. Dachler, Management and Organization: Relational alternatives to individualism, Aldershot: Avebury. S. 29-49 [20 s.]

K-16) Praksislæring * Konsultation-psykologi: Organisationsforståelse, kultur, sprog og magt.

2 timer v/ Ole Michael Spaten

Studerende indgår typisk aktivt i praksislæring, som medfører ekstra arbejde, træning og læring. Inden semestrets start orienteres de studerende om praksislæring og den studerende kan frit vælge niveauet for deltagelse i praksislæring. Typisk arbejder de studerende med praksislæring K) torsdag formiddage. Teoretiske perspektiver kobles med viden fra praksis og forskning i forhold til teambuilding og udvikling af team i organisationer. Gruppedynamiske forhold og viden om gruppers udvikling er ofte fraværende iblandt topledelse og ledere. I virksomheders komplekse dagligdag har fællesskab og samarbejde i effektive team imidlertid vist sig overlegent og hurtigt. Der er dog desværre blandt ledere og medarbejdere ofte ikke den nødvendige viden til stede i forhold til at høste denne potentielle gevinst. K) Praksislæring organiseres i to team med halvdelen af de interesserede studerende i hvert team. Arbejdet styres mod og efter mødet med direktionen baseret i forskningsspørgsmålet. RQ: Hvordan kan konsultation-psykologi undersøge team og teamudvikling, samspillet mellem ledere, analysere, fremstille, foreslå og fremlægge evt. forandringer? Fremstilling af teorioplæg og vejledning af VIP aftales.

C) Samtalefærdigheder, Coaching, Counselling

Samtalefærdigheder: Der arbejdes med udforskning, indsigt, handling og det reflekterende team. Med basis i psykologisk praksis og intervention og forelæsninger arbejder de studerende i team med træning af samtalefærdigheder, forbereder "samtale" med direktion og den senere kliniske praksis i coaching center.

C-6) Essens af samtalefærdigheder, coaching, counseling.

1 time v/ Ole Michael Spaten

En samtale, perspektivering og opsamling på hvordan erfaringen fra arbejdet med de tre trin, som er udforskning, indsigt, handling, kan kombineres med det reflekterende team samt coachingpsykologiens rolle i forhold til teori og praksis. Endvidere oplæg til de aktive studerende vedrørende arbejdet med praksislæring

Litteratur:

- Hill, C. E., Anderson, T., Kline, K., McClintock, A., Cranston, S., McCarrick, S., Gregor, M. (2016). Helping skills training for undergraduate students: Who should we select and train? *The Counseling Psychologist*, 44(1), 50-77 [27]
- Kauffman, C. (2009). What Can Coaches Do for You? *Harvard Business Review*, 1, 1-7. [7 sider]
- Spaten, O. M. (2013). Coachingpsykologi i Danmark - forskning, teori og praksis. *Psyke & Logos*, 34(2), 421-442

- Spaten, O. M. (2019). Personal and life coaching psychology. In S. Palmer & A. Whybrow (Eds.), *Handbook of coaching psychology: a guide for practitioners* (2 ed., pp. 347-357). London; New York: Routledge.
- Arnold, K. (2014). Behind the mirror: Reflective listening and its Tain in the work of Carl Rogers. *The Humanistic Psychologist*, 42(4), 354-369 [15 sider]

C-7) Intro til Coaching Psykologi I. Kritiske nedslag i nogle videnskabshistoriske og -teoretiske positioner, inden for psykologisk praksis og intervention: (Første del) Humanistisk-Eksistentiel, Psykodynamisk baseret coaching psykologisk intervention
3 timer v/ Ole Michael Spaten

Som eksempel på en psykologisk praksis og interventionsform vælges coaching, der som psykologisk disciplin blev startet med udgivelsen af Coleman Griffith's værk *Psychology of Coaching* i 1926. Coaching psykologien har dermed været underkastet videnskabelige undersøgelser siden begyndelsen af sidste århundrede. Tillige har coaching været anvendt i vid udstrækning indenfor arbejds- organisations- og konsultationspsykologien i erhvervslivet i mindst et halvt hundred år. Samtalekunst i form af coaching som anvendt ledelsespsykologi er dermed vidt og bredt udbredt. Paradokser er at det først er fra begyndelsen af årtusind skiftet at der f.eks. i den britiske og danske psykologforening er dannet faglige selskaber til diskussion, erfaringsudveksling og videreudvikling af en videnskabelig funderet coachingpsykologi. Forelæsningsen fremstiller skillelinjer (og mudrede vande) mellem psykoterapi og coaching psykologien. Empirisk forankring og evidensbaserede undersøgelser bliver endvidere problematiseret og fremstillet. Forelæsningsen rummer endvidere eksempler på flere af de toneangivende psykologiske skoledannelser med de afledte coaching tilgange som f.eks. psykodynamisk coaching, systemisk coaching, kognitiv coaching osv. Grundlaget for at forstå udviklingen vil være et historiske rids, hvorefter der fremstilles fundamentale coaching færdigheder med hovedvægt på de væsentligste kompetenceområder. Vi vil se på forskellige typiske faser i en coaching session, coaching i plenum efterfulgt af gruppesessioner. Vi diskuterer endvidere og afprøver det integrative, multiparadigmatiske udgangspunkt samt de pædagogiske principper som indgår i action-reflection-learning.

Litteratur:

- Spaten, O. M., & Green, S. (2019). Delivering value in executive coaching through exploring meaning, purpose, values, and strengths. In J. Passmore, B. O. Underhill, & M. Goldsmith (Eds.), *Mastering Executive Coaching* (pp. 90-109). New York and London: Routledge, Taylor Francis. [29 sider]
- Spaten, O. M. (2018). Visiting the psychotherapy versus coaching psychology conundrum. *The Danish Journal of Coaching Psychology*, 1(1), 7-16. [9 sider]
- Spaten, O. M. (2011). Coaching forskning – på evidensbaseret grundlag. Centrale empiriske studier gennem tyve år (1990 – 2010). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. [80 sider].
- Spaten, O. M. (2016). Leadership, power and symmetry: Power and Relationship between manager and employee. *Danish Journal of Coaching Psychology*, 5, 1, 17-34 [17 sider]

C-8) Intro til Coaching Psykologi II. Kritiske nedslag i nogle videnskabshistoriske og -teoretiske positioner, inden for psykologisk praksis og intervention: (Anden del) Kognitiv-Kognitiv Adfærds og Systemisk-Narrativ baseret coaching psykologisk intervention, 3 timer v/ Ole Michael Spaten

Som eksempel på en psykologisk praksis og interventionsform vælges coaching, der som psykologisk disciplin blev startet med udgivelsen af Coleman Griffith's værk *Psychology of Coaching* i 1926. Coaching psykologien har dermed været underkastet videnskabelige undersøgelser siden begyndelsen af sidste århundrede. Tillige har coaching været anvendt i vid udstrækning indenfor arbejds- organisations- og konsultationspsykologien i erhvervslivet i mindst et halvt hundred år. Samtalekunst i form af coaching som anvendt ledelsespsykologi er dermed vidt og bredt udbredt. Paradokser er at det først er fra begyndelsen af årtusind skiftet at der f.eks. i den britiske og danske psykologforening er dannet faglige selskaber til diskussion, erfaringsudveksling og videreudvikling af en videnskabelig funderet coachingpsykologi. Forelæsningsen fremstiller skillelinjer (og mudrede vande) mellem psykoterapi og coaching psykologien. Empirisk forankring og evidensbaserede undersøgelser bliver endvidere problematiseret og fremstillet. Forelæsningsen rummer endvidere eksempler på flere af de toneangivende psykologiske skoledannelser med de afledte coaching tilgange som f.eks. psykodynamisk coaching, systemisk coaching, kognitiv coaching osv. Grundlaget for at forstå udviklingen vil være et historiske rids, hvorefter der fremstilles fundamentale coaching færdigheder med hovedvægt på de væsentligste kompetenceområder. Vi vil se på forskellige typiske faser i en coaching session, coaching i plenum efterfulgt af gruppesessioner. Vi diskuterer endvidere og afprøver det integrative, multiparadigmatiske udgangspunkt samt de pædagogiske principper som indgår i action-reflection-learning.

Litteratur:

- Spaten, O. M., & Green, S. (2019). Delivering value in executive coaching through exploring meaning, purpose, values, and strengths. In J. Passmore, B. O. Underhill, & M. Goldsmith (Eds.), *Mastering Executive Coaching* (pp. 90-109). New York and London: Routledge, Taylor Francis. [29 sider]
- Spaten, O. M. (2018). Visiting the psychotherapy versus coaching psychology conundrum. *The Danish Journal of Coaching Psychology*, 1(1), 7-16. [9 sider]
- Spaten, O. M. (2011). Coaching forskning – på evidensbaseret grundlag. *Centrale empiriske studier gennem tyve år (1990 – 2010)*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. [80 sider].
- Spaten, O. M. (2016). Leadership, power and symmetry: Power and Relationship between manager and employee. *Danish Journal of Coaching Psychology*, 5, 1, 17-34 [17 sider]

C-9 + C10) 2 Workshop med Stephen Palmer (two on-line zoom half day workshop) Cognitive-behavioural coaching and its application to goal achievement, enhancing performance and managing stress

v/ Stephen Palmer

Formålet med disse workshop er at blive "knowledgeable about cognitive-behavioural coaching and its application to goal achievement, enhancing performance and managing stress. Key objectives of this workshop are for participants to:

Gain knowledge of the theory and practice of cognitive behavioural coaching

To understand a simple cognitive/imaginal model of stress and performance

Understand the Dual systems framework

Gain knowledge of PRACTICE, ABCDEF and SPACE cognitive-behavioural coaching models

Practise a range of cognitive behavioural coaching skills and techniques to enhance performance and manage stress

Become knowledgeable of the research for solution focused cognitive behavioural coaching.

This skills based workshop provides an overview to the theory and practice of cognitive behavioural coaching and includes a range of techniques.

Litteratur:

- Palmer, S. (2007). PRACTICE: A model suitable for coaching, counselling, psychotherapy and stress management. *The Coaching Psychologist*, 3, 2, 71-77. KLIK her: [Practice: A model suitable for coaching, counselling, psychotherapy and stress management](#)
- Palmer, S. (2008). The PRACTICE model of coaching: towards a solution-focused approach. *Coaching Psychology International*, 1, 1, 4-8. KLIK her: [The PRACTICE model of coaching: towards a solution-focused approach](#)

Supplerende læsning (Articles with embedded links for downloading from ResearchGate)

- [Rational Coaching: A cognitive behavioural approach](#)
- [Coping Imagery](#)
- [SPACE: A psychological model for use within cognitive behavioural coaching, therapy and stress management.](#)
- [May the force be within you? Harnessing the power of the mind to combat stress by using the cognitive behavioural SPACE model of coaching, counselling and training.](#)
- [Revisiting the P in the PRACTICE coaching model](#)

C-17) Praksislæring

v/ Ole Michael Spaten & Casper Schmidt

Blandt de studerende finder sted i team, hvor sædvanligvis fire studerende i hvert team på skift indgår i rollen som psykolog (in spe), klient og deltager i det reflekterende / observerende team; hvorunder fremstilling af teorioplæg og supervision af VIP aftales. Studerende vælger typisk at indgå aktivt i praksislæring, som medfører ekstra arbejde, træning og læring. Inden semesterets start orienteres de studerende om praksislæring og den studerende kan frit vælge niveauet for deltagelse i praksislæring. Typisk arbejder de studerende med praksislæring C) mandag eftermiddage. RQ: Hvordan kan træning af samtalefærdigheder i team-konstruktionen mest frugtbart understøtte novice-psykologens færdigheder og

kundskaber i rollen som coaching og samtaleleder, idet konstruktiv feed-back tilstræbes at være et bærende element i læreprocessen?

Litteratur:

- Hill, C. E., Anderson, T., Kline, K., McClintock, A., Cranston, S., McCarrick, S., Gregor, M. (2016). Helping skills training for undergraduate students: Who should we select and train? *The Counseling Psychologist*, 44(1), 50-77
- Hougaard, E. (2008). Evidenskravet i psykoterapi: Kan der tilvejebringes metodologisk stringent evidens for psykoterapiens virkning? *Psyke & Logos*, 29, 100-125.

Endvidere inviteres de studerende til at deltage aktivt (online) i London Konferencen 7-8 oktober

A) Psykologisk Assessment

Psykologisk Assessment: testning, differential-diagnostik og kontaktform som er knyttet sammen med et træningsforløb, hvor de studerende i grupper samarbejder om en række udvalgte og relevante psyko-metriske testværktøjer i forhold til "studerer-konsulenternes" praktiske arbejde i direktionsopgaven. Arbejdet skal munde ud i beskrivelse, udredning og assessment i psykologisk konsultativ (klinisk) praksis.

A-15) Praksislæring * Psykologisk assessment: testning, differential-diagnostik og kontaktform.

2 timer v/ Ole Michael Spaten

Hvad enten man som psykolog arbejder som konsulent i organisationer eller i den kliniske praksis indgår psykologisk assessment ofte. Mange nye testredskaber, herunder opdateringer og revisioner, udvikles løbende, hvilket peger på store krav til psykologens færdigheder i forhold til at vurdere om der brug for eller hvilken assessment der skal til, herunder udvælgelsen af testbatteri.

Psykologen skal vide hvordan man etablerer rammerne og strukturen for psykologisk assessment og skabe kontakt inden den praktiske testsituation. Psykologen skal træffe beslutning omkring hvilke instrumenter og metoder der anvendes til udredning. I forbindelse med mundtlig tilbagemelding, formidling af undersøgelsesresultater og feed-back som dialog skal denne finde sted inden for rammerne af de etiske principper for nordiske psykologer:

1. Respekt for klientens rettigheder og værdighed. 2. Kompetence. 3. Ansvar. 4. Integritet

Praksislæring A) vil først og fremmest koncentrere sig om en fremstilling af tilgængelig viden omkring og vedrørende de udvalgte og relevante test, som "studerer-konsulenterne" skal anvende i efterårets arbejde og møde med organisationen og direktionen. Med viden i bagagen vil team arbejde konkret med at tilrettelægge, planlægge og gennemføre en psykologisk undersøgelse. Forløbet vil endvidere have et fokus på for forståelse og egen stil. Studerende vælger typisk at indgå aktivt i praksislæring, som medfører ekstra arbejde, træning og læring. Inden semestrets start orienteres de studerende om praksislæring og den studerende kan

frit vælge niveauet for deltagelse i praksislæring. Praksislæring finder sted blandt de studerende i to-fire team, hvor hvert team med to studerende på skift indgår i rollen som psykolog (in spe) og klient; herudover fremstilling af læringspunkter fra psykologisk assessment, videosession og supervision af VIP aftales. Typisk arbejder de studerende med praksislæring A) tirsdag eftermiddage. Når modul c) er slut vil de studerende vide mere om udbyttet af psykologisk assessment og om behov for en psykologisk undersøgelse. Hvilken eller hvilket test(batteri) skal i givet fald vælges? Endelig vil de studerende have erfaringer med at planlægge og gennemføre en psykologisk undersøgelse.

Litteratur:

- Del Giudice, M. J., Yanovsky, B., & Finn, S. E. (2014). Personality assessment and feedback practices among executive coaches: In search of a paradigm. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 66(3), 155-172
- Winsborough, D. L., & Sambath, V. (2013). Not like us: An investigation into the personalities of New Zealand CEOs. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 65(2), 87-107
- Antony, M. M., Bieling, P. J., Cox, B. J., Enns, M. W., & Swinson, R. P. (1998). Psychometric properties of the 42-item and 21-item versions of the Depression Anxiety Stress Scales in clinical groups and a community sample. *Psychological Assessment*, 10(2), 176-181
- Ianiro, P. M., & Kauffeld, S. (2014). Take care what you bring with you: How coaches' mood and interpersonal behavior affect coaching success. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 66(3), 231-257
- McCrae, R. R., & Costa Jr, P. T. (1997). Personality trait structure as a human universal. *American Psychologist*, 52(5), 509-516

A-11) Assessment, differential-diagnostik og kontaktform

2 timer v/ Ole Michael Spaten

Psykologisk assessment indgår i mange psykologers arbejde hvad enten det er som konsulent i organisationer eller i den kliniske praksis. Vi ser de seneste år en kolossal vækst i udbuddet af nye testredskaber, herunder opdateringer og revisioner som alt i alt stiller store krav til psykologens færdigheder i forhold til at vurdere om der brug for eller hvilken assessment der skal til, herunder udvælgelsen af testbatteri. Vi vil endvidere se nærmere på en række forhold af betydning: Hvordan etablere rammerne for psykologisk assessment, skabe kontakt inden den praktiske testsituation, hvilke instrumenter og metoder anvender og i forbindelse med mundtlig tilbagemelding, formidling af undersøgelsesresultater og feed-back som dialog inden-for rammerne af de etiske principper for nordiske psykologer.

Litteratur:

- Møller, M. (2000). Den diagnostiske samtale og emotionel kontakt. *Agrippa*, 20, 154-166
- Psykologforeningen. (2010). Etiske principper for nordiske psykologer. Retrieved 07.04.2018, from <http://www.dp.dk/etiske-principper-for-nordiske-psykologer/>

- Smedler, A. & Tideman, E. (2011). At teste børn og unge. Om testmetoder i den psykologiske undersøgelse. Hans Reitzels Forlag. (pp. 117-140) [23 s].
- Dansk Psykologforening. (2012). Principerklæring om evidensbaseret psykologisk praksis. Retrieved 09.04.2016, from <http://www.dp.dk/retningslinjer-for-evidensbaseret-psykologisk-praksis/>
- Lovibond, P. F., & Lovibond, S. H. (1995). The structure of negative emotional states: Comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. *Behaviour Research and Therapy*, 33(3), 335-343
- McCrae, R. R., Costa Jr, P. T., & Martin, T. A. (2005). The NEO-PI-3: A More Readable Revised NEO Personality Inventory. *Journal of Personality Assessment*, 84(3), 261-270.

A-12) Psykologens rolle ved ansættelse i et HR perspektiv

4 timer v/ Thomas Duus

Denne undervisningsgang har fokus på psykologens rolle i ansættelsen. Ansættelsen ses her i et HR perspektiv, og derigennem som en del af en HRM proces fra ressourcebehov til afskedigelse, herunder test, interview, organisation, ledelse og jura omkring ansættelsen. Dagens tekster handler om psykologens kerneopgaver i forhold til ansættelse, screening og assessment gennem test og interview. De øvrige perspektiver suppleres i undervisningen gennem oplæg.

Litteratur:

- Del Giudice, M. J., Yanovsky, B., & Finn, S. E. (2014). Personality assessment and feedback practices among executive coaches: In search of a paradigm. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 66(3), 155-172
- Garman, A. N., & Lesowitz, T. (2005). Research update: Interviewing candidates for leadership roles. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 57(4), 266-273

A-13) Stress og psykologisk assessment

2 timer v/ Ole Michael Spaten

Forelæsningen tager udgangspunkt i konkrete fakta omkring stress. Flere og flere mennesker på det danske arbejdsmarked får stress, ligesom udviklingen peger på at andre patologier som depression og angst er i stigning. Der findes mange undersøgelser og f.eks. er der i følge stressforeningen 35.000 danskere sygemeldte på grund af stress hver dag. Derudover er der 430.000 danskere (dvs. tolv procent), der ifølge Stressforeningen (2017) oplever symptomer på alvorlig stress hver dag. Ifølge Sundhedsstyrelsen (2014) er andelen med højt stressniveau større blandt kvinder (25 pct.) end blandt mænd (17,5 pct.). Efter disse fakta og tal om stress i Danmark skitseres en begribelse af hvordan vi kan forstå stress. Forelæsningen kan afsluttes med en fremstilling af hvordan psykologer typisk forebygger og håndterer stress individuelt og i fællesskabet. Endvidere diskuteres "Direktionsopgaven" i forhold til arbejdet med psykologisk assessment.

Litteratur:

- Boyatzis, R. E., & Jack, A. I. (2018). The neuroscience of coaching. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 70(1), 11-27 <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2018-09962-002.html?sr=1>
- Tabibnia, G., & Radecki, D. (2018). Resilience training that can change the brain. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 70(1), 59-88 <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2018-09962-005.html?sr=1>
- Tausendfreund, T., Knot-Dickscheit, J., Post, W. J., Knorth, E. J., & Grietens, H. (2014). Outcomes of a coaching program for families with multiple problems in the Netherlands: A prospective study. *Children and Youth Services Review*, 46, 203-212 <https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S0190740914003247?via%3Dihub>
- Theorell, T. (2016). Reward, flow and control at work IN Siegrist, Johannes (Ed) & Wahrendorf, Morten (Ed). *Work stress and health in a globalized economy: The model of effort-reward imbalance*. (pp. 315-332). Cham, Switzerland: Springer International Publishing. http://dx.doi.org.zorac.aub.aau.dk/10.1007/978-3-319-32937-6_14
- Theorell, T., & Karasek, R. A. (1996). Current issues relating to psychosocial job strain and cardiovascular disease research. *Journal of Occupational Health Psychology*, 1(1), 9-26

A-14) Konsulentens arbejde med trivsel og stress

4 timer v/ Mads Lindholm

Udfordringer med det psykiske arbejdsmiljø, herunder stressproblematikker, er en vigtig opgave for mange konsulenter. Forelæsningsen vil diskutere forskellige tilgange til arbejdsmiljø og stresshåndtering og pege på konkrete metoder til at arbejde med trivsel og stress på både organisatorisk og individuelt niveau. Formålet er at introducere til konsulentens arbejde med psykisk arbejdsmiljø, både fra et teoretisk og praktisk perspektiv.

Litteratur:

- Cooper, C. L., & Quick, J. C. (2003). The stress and loneliness of success. *Counselling Psychology Quarterly*, 16(1), 1-7 <https://www-tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/abs/10.1080/0951507031000136667>
- Fakta om Arbejdsmiljø og Helbred 2016. København: Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. (link præciseres)
- Krum, A. K. (2012). How can ideas from the existential approach enhance coaching for people with work-related stress? *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring, Special Issue 6*, 57-71 <https://radar.brookes.ac.uk/radar/items/60bef948-f0ef-463d-bac0-fbfa64cfe13b/1/>
- Schein, E. H. (2003). Five traps for consulting psychologists: or, How I learned to take culture seriously. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 55(2), 75-83 [8 sider].

Juleafslutning

4 timer v/ Ole Michael Spaten & Casper Schmidt

Til december afslutter vi semestret, fremlægger resultater, evaluerer og ser tilbage på læringspunkterne fra semestret og kaster et blik frem til udfordringerne på 8. semester.

Samlet pensumliste:

- Antony, M. M., Bieling, P. J., Cox, B. J., Enns, M. W., & Swinson, R. P. (1998). Psychometric properties of the 42-item and 21-item versions of the Depression Anxiety Stress Scales in clinical groups and a community sample. *Psychological Assessment, 10*(2), 176-181 [5 sider]
- Arnold, K. (2014). Behind the mirror: Reflective listening and its Tain in the work of Carl Rogers. *The Humanistic Psychologist, 42*(4), 354-369 [15 sider]
- Boyatzis, R. E., & Jack, A. I. (2018). The neuroscience of coaching. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research, 70*(1), 11-27
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2018-09962-002.html?sr=1>
[16 sider]
- Christensen, S. & Jensen, P. E. D. (2008). *Kontrol i det stille*. Gylling: Forlaget Samfundslitteratur. (Kap. 6-8 (p. 93-123)) [30 s.]
- Cooper, C. L., & Quick, J. C. (2003). The stress and loneliness of success. *Counselling Psychology Quarterly, 16*(1), 1-7 <https://www.tandfonline-com.zorac.aub.aau.dk/doi/abs/10.1080/0951507031000136667>
- Cooper, S. E., Nieberding, A. O., & Wanek, R. A. (2013). Successfully restructuring an executive leadership team: A case study in change management. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research, 65*(2), 164-175 [11 sider]
- Dansk Psykologforening. (2012). Principerklæring om evidensbaseret psykologisk praksis. Retrieved 09.04.2016, from <http://www.dp.dk/retningslinjer-for-evidensbaseret-psykologisk-praksis/> [5 sider]
- Del Giudice, M. J., Yanovsky, B., & Finn, S. E. (2014). Personality assessment and feedback practices among executive coaches: In search of a paradigm. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research, 66*(3), 155-172 [17 sider]
- Fakta om Arbejdsmiljø og Helbred 2016. København: Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. (link præciseres af ML)
- Garman, A. N., & Lesowitz, T. (2005). Research update: Interviewing candidates for leadership roles. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research, 57*(4), 266-273 [7 sider]
- Geertz, C. (1993). *The Interpretations of Cultures*. Fontana Press: New York, USA (pp. 3-30) [27 s.]
- Gergen, K. J. (1995). Relational theory and the discourses of power. In: Hosking, D.M., K.J. Gergen, & H.P. Dachler, *Management and Organization: Relational alternatives to individualism*, Aldershot: Avebury. S. 29-49 [20 s.]

- Hill, C. E., Anderson, T., Kline, K., McClintock, A., Cranston, S., McCarrick, S., Gregor, M. (2016). Helping skills training for undergraduate students: Who should we select and train? *The Counseling Psychologist*, 44(1), 50-77 [27 sider]
- Hougaard, E. (2008). Evidenskravet i psykoterapi: Kan der tilvejebringes metodologisk stringent evidens for psykoterapiens virkning? *Psyke & Logos*, 29, 100-125. [25 sider]
- Ianiro, P. M., & Kauffeld, S. (2014). Take care what you bring with you: How coaches' mood and interpersonal behavior affect coaching success. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 66(3), 231-257 [26 sider]
- Jabri, M. (2012). *Managing Organizational Change. Process, Social Construction and Dialogue*. Palgrave Macmillan. Kapitel 11: Communicating Change S. 237-260 samt Kapitel 12: Making Sense of Organizational Identity, S. 261-284 [46 s.]
- Kauffman, C. (2009). What Can Coaches Do for You? *Harvard Business Review*, 1, 1-7. [6 sider]
- Krum, A. K. (2012). How can ideas from the existential approach enhance coaching for people with work-related stress? *International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring, Special Issue 6*, 57-71
<https://radar.brookes.ac.uk/radar/items/60bef948-f0ef-463d-bac0-fbfa64cfe13b/1/>
- Lovibond, P. F., & Lovibond, S. H. (1995). The structure of negative emotional states: Comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. *Behaviour Research and Therapy*, 33(3), 335-343 [8 sider]
- Lowman, R. L. & James, (2018). The efficacy of executive Coaching: an empirical investigation of two approaches using random assignment and a switching-replications design. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 70(3), 227-249. [22 sider]
- Lowman, R. L. (2016). *An introduction to consulting psychology: Working with individuals, groups, and organizations*. Washington, DC, US: American Psychological Association. (uddrag ca. 18 sider af kap.1.)
- McCrae, R. R., & Costa Jr, P. T. (1997). Personality trait structure as a human universal. *American Psychologist*, 52(5), 509-516 [7 sider]
- McCrae, R. R., Costa Jr, P. T., & Martin, T. A. (2005). The NEO-PI-3: A More Readable Revised NEO Personality Inventory. *Journal of Personality Assessment*, 84(3), 261-270. [9 sider]
- Miller, K. (2012). *Organizational Communication; approaches and processes*. Wadsworth, Canada. International edition. Chapter 5: Cultural Approaches. (pp. 79-96) [17 s.]
- Møller, M. (2000). Den diagnostiske samtale og emotionel kontakt. *Agrippa*, 20, 154-166 [12 sider]

- Morgan, S., & Dennehy, R. F. (1997). The power of organizational storytelling: A management development perspective. *Journal of Management Development*, 16(7), 494-501 [7 sider]
- Overfield, D. V. (2016). A comprehensive and integrated framework for developing leadership teams. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 68(1), 1-20 [20 sider]
- Palmer, S. (2007). PRACTICE: A model suitable for coaching, counselling, psychotherapy and stress management. *The Coaching Psychologist*, 3, 2, 71-77. [6 sider] KLIK her: [Practice: A model suitable for coaching, counselling, psychotherapy and stress management](#)
- Palmer, S. (2008). The PRACTICE model of coaching: towards a solution-focused approach. *Coaching Psychology International*, 1, 1, 4-8. [4 sider] KLIK her: [The PRACTICE model of coaching: towards a solution-focused approach](#)
- Psykologforeningen. (2010). Ethiske principper for nordiske psykologer. Retrieved 07.04.2018, from <http://www.dp.dk/etiske-principper-for-nordiske-psykologer/> [5 sider]
- Schein, E. H. (1990). Organizational Culture, *American Psychologist*, February, 109–119 [10 s.]
- Schein, E. H. (2003). Five traps for consulting psychologists: or, How I learned to take culture seriously. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 55(2), 75-83 [8 sider].
- Smedler, A. & Tideman, E. (2011). *At teste børn og unge. Om testmetoder i den psykologiske undersøgelse*. Hans Reitzels Forlag. (pp. 117-140) [23 s].
- Spaten, O. M. (2011). *Coaching forskning – på evidensbaseret grundlag. Centrale empiriske studier gennem tyve år (1990 – 2010)*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. [80 sider].
- Spaten, O. M. (2013). Coachingspsykologi i Danmark - forskning, teori og praksis. *Psyke & Logos*, 34(2), 421-442 [21 sider]
- Spaten, O. M. (2016). Leadership, power and symmetry: Power and Relationship between manager and employee. *Danish Journal of Coaching Psychology*, 5, 1, 17-34. [17 sider]
- Spaten, O. M. (2018). Visiting the psychotherapy versus coaching psychology conundrum. *The Danish Journal of Coaching Psychology*, 1(1), 7-16. [9 sider]
- Spaten, O. M. (2019). Personal and life coaching psychology. In S. Palmer & A. Whybrow (Eds.), *Handbook of coaching psychology: a guide for practitioners* (2 ed., pp. 347-357). London; New York: Routledge. [10 sider]
- Spaten, O. M. (2020, in press). Working with Young People and Youth Coaching. In S. O’Riordan & S. Palmer (Eds.), *Introduction to Coaching Psychology* (1 ed., pp. 347-357). New York and London: Taylor and Francis. [10 sider]
- Spaten, O. M., & Green, S. (2019). Delivering value in executive coaching through exploring meaning, purpose, values, and strengths. In J. Passmore, B. O. Underhill, & M. Goldsmith (Eds.), *Mastering Executive Coaching* (pp. 90-109). New York and London: Routledge, Taylor Francis. [29 sider]

- Svava Lind, J. (1990). Energiprocesser i personlig ledelse. *Ledelse og erhvervsøkonomi*, 3, 103-107 [4 s.]
- Tabibnia, G., & Radecki, D. (2018). Resilience training that can change the brain. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 70(1), 59-88
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2018-09962-005.html?sr=1>
[29 sider]
- Tausendfreund, T., Knot-Dickscheit, J., Post, W. J., Knorth, E. J., & Grietens, H. (2014). Outcomes of a coaching program for families with multiple problems in the Netherlands: A prospective study. *Children and Youth Services Review*, 46, 203-212 <https://www.sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/S0190740914003247?via%3Dihub>
[9 sider]
- Theorell, T. (2016). Reward, flow and control at work IN Siegrist, Johannes (Ed) & Wahrendorf, Morten (Ed). *Work stress and health in a globalized economy: The model of effort-reward imbalance*. (pp. 315-332). Cham, Switzerland: Springer International Publishing.
http://dx.doi.org.zorac.aub.aau.dk/10.1007/978-3-319-32937-6_14 [17 sider]
- Theorell, T., & Karasek, R. A. (1996). Current issues relating to psychosocial job strain and cardiovascular disease research. *Journal of Occupational Health Psychology*, 1(1), 9-26 [17 sider]
- Townley, B. (1993). Foucault, Power/Knowledge, and Its Relevance for Human Resource Management. *The Academy of Management Review*, 18, 3, 518-545 [24 s.].
- Tuckmann, B. (1965). Developmental sequence in small groups. *Psychological Bulletin*, 63(6), 384-399 [15 sider]
- Winsborough, D. L., & Sambath, V. (2013). Not like us: An investigation into the personalities of New Zealand CEOs. *Consulting Psychology Journal: Practice and Research*, 65(2), 87-107 [20 sider]

Samlet litteraturliste: ca. 772 sider

AKO * Moderne arbejdsmiljøpsykologi (MAP) programmet

Modultitel dansk: Videregående Anvendt Psykologi 1

Modultitel engelsk: Videregående Anvendt Psykologi 1

ECTS: 10 ECTS

Placering:

7 semester

Modulansvarlige:

Thomas Borchmann Borchman@hum.aau.dk

Bendt Torpegård Pedersen torpe@hum.aau.dk

Undervisere:

Thomas Borchmann Borchman@hum.aau.dk

Bendt Torpegård Pedersen torpe@hum.aau.dk

Ole Michael Spaten oms@hum.aau.dk

Type og sprog:

Professionsprogram – dansk

Mål:

Jfr. studieordning for 7 semester videregående anvendt psykologi

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre:

Programmet er et delprogram i professionsprogrammet AKO, der dels fokuserer på at opkvalificere kandidater til at arbejde med individer, grupper og organisationer i forhold til problematikker der bl.a. vedrører trivsel, samarbejde, high-performance og produktivitet, dels fokuserer på at opkvalificere kandidater i forhold til at varetage det psykologfaglige arbejde med en bred vifte af konsultative og hverdagspsykologiske problemstillinger på individ og gruppeniveau.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Aktivitet	Timer
11 forelæsninger à 2 timer og 2 forelæsninger af 4 timer	30
Evalueringer	2
4 konferencer af 4 timer	16
Læsning og forberedelse	220

Eksamen	4

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 11 x 2 timer + 2 x 4 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal Konferencer: 4 x 4 timer

Deltagere

Studerende, der er optaget på professionsprogram udbudt af MAP årgang 2021.

Deltagerforudsætninger

Bachelor i psykologi

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Omdrejningspunktet for kurset - og delprogrammet som sådan - er moderne arbejdsmiljøpsykologi. Undervisningen på syvende semester giver en introduktion til arbejdsmiljøpsykologi. I undervisningen sættes fokus på betingelser for sundhed, trivsel og værdighed i arbejdet og i almindelighed, samt trusler herimod.

Bl.a. temaer, der berøres, er:

- Arbejdsmiljøpsykologiens historie og nutidige udfordringer,
- Centrale karakteristika ved moderne arbejde, arbejdsorganiseringer og styringsformer og deres betydning for menneskers fysiske og psykiske velbefindende.
- Teknologi og arbejds påvirkning
- Belastninger ved emotionsarbejde
- Værdighed i arbejdet
- Evaluering og måling af arbejdsmiljø
- Problematisk tendenser som individualisering og symptombehandling i moderne arbejdsrelateret sundhedspsykologi og alternativer hertil

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
Bidrag til SAP			
Forelæsning	2 x 45 min.	Applied Coaching Psychology & Consulting Psychology introduction.	Ole Michael Spaten
Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi I: tradition, arbejdsområde og udfordringer	Thomas Borchmann & Bendt

			Torpegård Pedersen
Fællesundervisning MAP/CCCC			
1. Forelæsning	3 x 45 min.	Intro Coaching Psychology I. Kritiske nedslag i nogle videnskabsteoretiske og -teoretiske positioner indenfor psykologisk praksis og intervention I	Ole Michael Spaten
2. Forelæsning	3 x 45 min.	Intro Coaching Psychology II. Kritiske nedslag i nogle videnskabsteoretiske og -teoretiske positioner indenfor psykologisk praksis og intervention II	Ole Michael Spaten
3. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi II; Lovgivning, aktører og allerede etableret viden vedr. helbreds-mæssige konsekvenser af arbejde	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi III; Identifikation af belastninger/udfordringer i det moderne arbejde	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi IV: Værdighed i arbejdet	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
7. forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi V: Kontrolregimers betydning for sundhed og værdighed	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
MAP			
0. Forelæsning	2x45 min.	Introduktion til MAP	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
6. Forelæsning	4 x 45 min.	KONFERENCE	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

8. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi VI: Håndtering af belastninger på individ og kollektivt niveau	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
9. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi VII: Emotionsarbejde og belastninger ved emotionsarbejde	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
10. Forelæsning	4 x 45 min.	KONFERENCE	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
11. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi VII: Teknologi og arbejds påvirkning	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
12. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi IX: Problematiske tendenser som individualisering og symptombehandling i moderne arbejdsrelateret sundhedspsykologi og alternativer hertil	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
13. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi X: Magt og Intimidering	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
14. Forelæsning	4 x 45 min.	KONFERENCE	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
15. Forelæsning	4 x 45 min.	KONFERENCE	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen
MAP Evaluering	2 x 45 min.	Evaluering	Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

Eksamen

En intern mundtlig prøve med udgangspunkt i udarbejdet synopsis

Forelæsningsmanchet – som bruges i Moodle kursusrum:

SAP-forelæsning: Applied Coaching Psychology & Consulting Psychology introduction

2 timer v/ Ole Michael Spaten

Part I: Consulting Psychology and Coaching Psychology

Objectives: This preliminary study sought to explore the experiences of consulting psychologist and the use of coaching as an intervention method for consultants.

Design: The study utilised a qualitative design as semi-structured interviews were employed and the qualitative method of Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) was used to explore the participant's experience as consulting psychologists when doing consultancy work and coaching. **Methods:** A review of coaching and consulting psychology was foremost conducted. The practise and experience of

doing consulting psychology was then explored as a phenomenon of lived experience. IPA (Interpretative Phenomenological Analysis) was used to identify themes representing the participant's experience and the data was hereafter analysed using IPA. The study took place at the Coaching Psychology Unit at Aalborg University in Denmark. **Results:** The investigation found six main themes and two sub-themes emerged with respect to the work of consultancy and the use of coaching. The themes were: professional competences as a psychologist; coaching and therapeutic skills used in consultation; organisational understanding; processes; the protected title of being a psychologist and ethical awareness. **Conclusions:** This research contains an overview of the field of consulting and coaching psychology undertaken through a recent inclusive review and interview study. The paper gives a brief overview of the findings through the interviews and the search. Altogether, we believe we have demonstrated that there are several ways coaching are used in modern consulting psychology and hence we have enabled the exploration of various fields of coaching psychology.

Part II: Emerging adulthood and coaching – a single case study.

Introduction The (RQ) for this research seeks to highlight some of the aspects that are particularly important concerning youth and youth coaching and to provide an insight into reflections about a course of specific coaching sessions. The psychological intervention was coaching psychology founded in clinical psychology and adult learning theories.

Forelæsningens pensum:

- Lowman, R. L. (2016). An introduction to consulting psychology: Working with individuals, groups, and organizations. Washington, DC, US: American Psychological Association. (uddrag ca. 18 sider af kap.1.) [18. s.]
- Spaten, O. M. (2020, in press). Working with Young People and Youth Coaching. In S. O'Riordan & S. Palmer (Eds.), Introduction to Coaching

Psychology (1 ed., pp. 347-357). New York and London: Taylor and Francis.
[10 s.]

SAP-forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi I: Traditionens meritter og udfordringer

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen introduceres til arbejdsmiljøpsykologi med særlig vægt på traditionens meritter og udfordringer

Forelæsningens pensum:

For alle:

- Houdmont, J. & Leka, J. (2010). An Introduction to Occupational Health Psychology. I: Occupational Health Psychology. Leka & Houdmont (Eds.). Wiley-Blackwell (30 s)

For MAP studerende:

- Yuill, C. (2017). Chapter 7. I New Directions for Corporate Social Responsibility and Health?
- Allvin, M. & Aronsson, G. (2003). The Future of Work Environment Reforms Does the concept of Work Environment Apply within the New Economy?
- Christian Korunka & Bettina Kubicek (2017). Job Demands in a Changing World of Work. Job Demands in a Changing World of Work pp 1-5]
- Bettina Kubicek & Christian Korunka (2017). The present and future of work. Some Concluding remarks and reflections on upcoming trends. I Job Demands in a Changing World of Work pp 153-160]
- Allvin, M. (2008). New rules of work. I: The individual in the changing Working life.
- Siegrist, J. (2002), "Effort-reward imbalance at work and health", Perrewe, P. and Ganster, D. (Ed.) Historical and Current Perspectives on Stress and Health (Research in Occupational Stress and Well Being, Vol. 2), Emerald Group Publishing Limited, Bingley, pp. 261-291

Introduktion til MAP

2 timer v/ Bendt Torpegaard og Thomas Borchmann

Intro til MAP-studerende (intet pensum)

1. forelæsning: Kritiske nedslag i nogle videnskabshistoriske og -teoretiske positioner, inden for psykologisk praksis og intervention: (Første del) Humanistisk-Eksistentiel, Psykodynamisk baseret coaching psykologisk intervention

3 timer v/ Ole Michael Spaten

Som eksempel på en psykologisk praksis og interventionsform vælges coaching, der som psykologisk disciplin blev startet med udgivelsen af Coleman Griffith's værk Psychology of Coaching i 1926. Coaching psykologien har dermed været

underkastet videnskabelige undersøgelser siden begyndelsen af sidste århundrede. Tillige har coaching været anvendt i vid udstrækning indenfor arbejds- organisations- og konsultationspsykologien i erhvervslivet i mindst et halvt hundrede år. Samtalekunst i form af coaching som anvendt ledelsespsykologi er dermed vidt og bredt udbredt. Paradokser er at det først er fra begyndelsen af årtusindskiftet at der f.eks. i den britiske og danske psykologforening er dannet faglige selskaber til diskussion, erfaringsudveksling og videreudvikling af en videnskabelig funderet coachingpsykologi. Forelæsningen fremstiller skillelinjer (og mudrede vande) mellem psykoterapi og coaching-psykologien. Empirisk forankring og evidensbaserede undersøgelser bliver endvidere problematiseret og fremstillet. Forelæsningen rummer endvidere eksempler på flere af de toneangivende psykologiske skoledannelser med de afledte coaching-tilgange som f.eks. psykodynamisk coaching, systemisk coaching, kognitiv coaching osv. Grundlaget for at forstå udviklingen vil være et historiske rids, hvorefter der fremstilles fundamentale coaching færdigheder med hovedvægt på de væsentligste kompetenceområder. Vi vil se på forskellige typiske faser i en coaching session, coaching i plenum efterfulgt af gruppesessioner. Vi diskuterer endvidere og afprøver det integrative, multiparadigmatiske udgangspunkt samt de pædagogiske principper som indgår i action-reflection-learning.

Forelæsningens pensum:

- Spaten, O. M., & Green, S. (2019). Delivering value in executive coaching through exploring meaning, purpose, values, and strengths. In J. Passmore, B. O. Underhill, & M. Goldsmith (Eds.), *Mastering Executive Coaching* (pp. 90-109). New York and London: Routledge, Taylor Francis. [29 sider]
- Spaten, O. M. (2018). Visiting the psychotherapy versus coaching psychology conundrum. *The Danish Journal of Coaching Psychology*, 1(1), 7-16. [9 sider]
- Spaten, O. M. (2011). *Coaching forskning – på evidensbaseret grundlag. Centrale empiriske studier gennem tyve år (1990 – 2010)*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. [80 sider].
- Spaten, O. M. (2016). Leadership, power and symmetry: Power and Relationship between manager and employee. *Danish Journal of Coaching Psychology*, 5, 1, 17-34.

2. forelæsning: Kritiske nedslag i nogle videnskabshistoriske og -teoretiske positioner, inden for psykologisk praksis og intervention: (Anden del) Kognitiv Adfærds og Systemisk- Narrativ baseret coaching psykologisk intervention

3 timer v/ Ole Michael Spaten

Se under 1. forelæsning.

Forelæsningens pensum:

- Spaten, O. M., & Green, S. (2019). Delivering value in executive coaching through exploring meaning, purpose, values, and strengths. In J. Passmore, B. O. Underhill, & M. Goldsmith (Eds.), *Mastering Executive Coaching* (pp. 90-109). New York and London: Routledge, Taylor Francis. [29 sider]

- Spaten, O. M. (2018). Visiting the psychotherapy versus coaching psychology conundrum. *The Danish Journal of Coaching Psychology*, 1(1), 7-16. [9 sider]
- Spaten, O. M. (2011). *Coaching forskning – på evidensbaseret grundlag. Centrale empiriske studier gennem tyve år (1990 – 2010)*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. [80 sider].
- Spaten, O. M. (2016). Leadership, power and symmetry: Power and Relationship between manager and employee. *Danish Journal of Coaching Psychology*, 5, 1, 17-34.

3. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi II; Lovgivning, aktører og allerede etableret viden vedr. helbredsmæssige konsekvenser af arbejde

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen ses nærmere på arbejdsmiljølovgivning, aktører og allerede etableret viden vedr. helbredsmæssige konsekvenser af arbejde.

Forelæsningens pensum:

- Ekspertudvalget om udredning af arbejdsmiljøindsatsen (2017) Kortlægning af Arbejdsmiljøproblemer. Beskæftigelsesministeriet (44 sider)
- Jakobsen, K. (2011) Arbejdskader og sygdomme – før, nu og i fremtiden. Kap. 25 i *Velfærdens pris*. København: Gads Forlag (24 sider)

4. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi III: Identifikation af belastninger/udfordringer i det moderne arbejde

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen ses nærmere på belastninger/udfordringer i det moderne arbejde

Forelæsningens pensum:

- Kalleberg, Arne L. 2009. "Precarious Work, Insecure Workers: Employment Relations in Transition." *American Sociological Review* 74:1–22. (20 sider)
- Greg McCarthy, Xianlin Song & Kanishka Jayasuriya (2017) The proletarianisation of academic labour in Australia, *Higher Education Research & Development*, 36:5, 1017-1030, DOI: 10.1080/07294360.2016.1263936 (12 sider)
- Allvin, M.; Aronsson, G.; Hagström, T.; Johansson, G. & Lundberg, U. (2011). The new Rules of work: On flexible work and how to manage it I *Work without Boundaries*. P. 25 – 65 (35 sider)

5. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi IV: Værdighed i arbejdet

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen ses nærmere på Værdighedsbegrebet og værdighed i arbejde

Forelæsningens pensum:

- Hodson, R (2003) Dignity at work. Kap. 1 Dignity and its challenges. Cambridge University Press
- Sayer, A (2007) What dignity at work means. I Dimensions of dignity at work. Bolton, S, C. (Eds.)
- Semmer, N.; Jacobshagen; N. Meier; L.; Elfering; A.; Beehr, T.; Kälin, W. & Tschan; F. (2015). Illegitimate tasks as a source of work stress. Work and Stress

6. forelæsning: Konference

4 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

September-konferencen baseres på deltageroplæg og omhandler arbejdsmiljøundersøgelser

7. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi V: Kontrolregimers betydning for sundhed og værdighed

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen fokuseres på kontrolregimers betydning for sundhed og værdighed

Forelæsningens pensum:

- Crowley, M (2012) Control and Dignity in Professional, Manual and Service-Sector Employment Organization Studies 33(10) 1383–1406
- Martha Crowley, Daniel Tope, Lindsey Joyce Chamberlain and Randy Hodson: Neo-Taylorism at Work: Occupational Change in the Post-Fordist Era *Social Problems* Vol. 57, No. 3 (August 2010), pp. 421-447

8. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi VI: Håndtering af belastninger på individ og kollektivt niveau

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen fokuseres på håndtering af belastninger på individ og kollektivt niveau.

Forelæsningens pensum:

- Karlsson, Skorstad og Axelsson (2015) On the Track of the Worker Collectivity: Its Various Adventures Over the Past 60 Years. SAGE Open April-June 2015: 1–13
- Vallas (2006) Empowerment Redux: Structure, Agency, and the Remaking of Managerial Authority. *American Journal of Sociology* 111(6)
- Wanja Astvik, Marika Melin & Michael Allvin (2014) Survival strategies in social work: a study of how coping strategies affect service quality, professionalism and employee health, *Nordic Social Work Research*, 4:1, 52-66, DOI: 10.1080/2156857X.2013.801879

- Christian Korunka (2017). Challenges for Job design. Job Demands in a Changing World of Work pp 131-148

9. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi VII:

Emotionsarbejde og belastninger ved emotionsarbejde

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen fokuseres på emotionsarbejde og belastninger ved emotionsarbejde

Forelæsningens pensum:

- Hochschild, A. L (1984). Exploring the Managed Heart. Kap. 1 i The managed Heart - The commercialization of human feelings
- Ronnie J. Steinberg and Deborah M. Figart (1999), Emotional Labor Since The Managed Heart. Annals of the American Academy of Political and Social Science
- Ogbonna, E., & Harris, L. C. (2004). Work intensification and emotional labour among UK university lecturers: An exploratory study. *Organization Studies*, 25, 1185–1203.
- Bolton, S.C (2005) Introducing a typology of workplace emotions. Kap. 5 (p. 89 – 105) I Emotion Management in the Workplace. Macmillian
- Pugliesi, K (1999) The Consequences of Emotional Labor: Effects on Work Stress, Job Satisfaction, and Well-Being

10. forelæsning: Konference

4 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

Oktober-konferencen baseres på deltageroplæg og fokuserer på fortolkning af interviewmateriale

11. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi VII: Teknologi og arbejds påvirkning

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen fokuseres på teknologi og arbejds påvirkning

Forelæsningens pensum:

- Marx, K. (1971). Maskine og storindustri. Kapitalen. Rhodos (p. 545-617)
- Burris, B. (1998). Computerization of the Workplace. Annual Review of Sociology. Vol 24: 141- 157
- Briken et all (2017). Labour Process Theory and the New Digital Workplace. Kap. 1 I Kendra Briken (ed.) The New Digital Workplace: How New Technologies Revolutionise Work (Critical Perspectives on Work and Employment)

12. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi IX: Problematiske tendenser som individualisering og symptombehandling i moderne arbejdsrelateret sundhedspsykologi og alternativer hertil
2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

På forelæsningen ses nærmere på problematiske tendenser som individualisering og symptombehandling i moderne arbejdsrelateret sundhedspsykologi og alternativer hertil

Forelæsningens pensum:

- Bambra, C. (2011). Kap. 1 I *Work, worklessness, and the political economy of Health*. Oxford University Press
- Bambra, C. (2011). Kap. 7 I *Work, worklessness, and the political economy of Health*. Oxford University Press
- Crinson and Yuill (2008) What can Alienation Theory contribute to an understanding of social Inequalities in Health? *International Journal of Health Services*, Volume 38, Number 3, Pages 455–470, 2008
- Purser, R (2019) *McMindfulness – How Mindfulness became the new Capitalist spirituality*. Kap. 1 + 2 (p. 7 – 47) (40 sider)

13. forelæsning: Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi X: kapitalfokuserede tilgange til arbejdsmiljø
2 timer v/ Bendt Torpegård Pedersen & Thomas Borchmann

På forelæsningen fokuseres på kapitalfokuserede tilgange til arbejdsmiljø.

Forelæsningens pensum:

- Kristensen, T. S. et al (2008) Virksomhedens sociale kapital – en ny indfaldsvinkel til det psykiske arbejdsmiljø. *Tidskrift for Arbejdsliv*. 16 sider
- Hargreaves & Fullan (2012) Professional Capital. Kap. 5 I *Professional Capital – Transforming teaching in every School*. New York: Teacher Colledge Press (P.78 – 101) 23 sider
- Kawachi, I. (2010) Social Capital and Health. Kap. 2 I *Handbook of Medical Sociology*. Nashville: Vanderbilt University press. 15 sider
- Fine, B. (2010) Introduction I *Theories of Social Capital – researchers behaving badly*. Londdon: Pluto Press 11 sider

14. forelæsning: Novemberkonferencen
4 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

Novemberkonferencen centrerer omkring projektfremlæggelser fra 9. semester MAP

15. forelæsning: December-konferencen
4 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

Decemberkonferencen centrerer omkring praktikforberedelse, synopsiscafé og projektering af evt. undersøgelse.

MAP Evaluering

2 timer v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegård Pedersen

(I forlængelse af decemberkonferencen)

Samlet pensumliste

- Houdmont, J. & Leka, J. (2010). An Introduction to Occupational Health Psychology. I: Occupational Health Psychology. Leka & Houdmont (Eds.) . Wiley-Blackwell (30 sider)
- Yuill, C. (2017). Chapter 7. I New Directions for Corporate Social Responsibility and Health? (18 sider)
- Siegrist, J. (2002), "Effort-reward imbalance at work and health", Perrewe, P. and Ganster, D. (Ed.) Historical and Current Perspectives on Stress and Health (Research in Occupational Stress and Well Being, Vol. 2), Emerald Group Publishing Limited, Bingley, pp. 261-291 (30 sider)
- Allvin, M. & Aronsson, G. (2003). The Future of Work Environment Reforms Does the concept of Work Environment Apply within the New Economy? (13 sider)
- Christian Korunka & Bettina Kubicek (2017). Job Demands in a Changing World of Work. Job Demands in a Changing World of Work pp 1-5| (5 sider)
- Bettina Kubicek & Christian Korunka (2017). The present and future of work. Some Concluding remarks and reflections on upcoming trends. I Job Demands in a Changing World of Work pp 153-160| (8 sider)
- Allvin, M. (2008). New rules of work. I: The individual in the changing Working life. (26 sider)
- Ekspertudvalget om udredning af arbejdsmiljøindsatsen (2017) Kortlægning af Arbejdsmiljøproblemer. Beskæftigelsesministeriet (44 sider)
- Jakobsen, K. (2011) Arbejdskader og sygdomme – før, nu og i fremtiden. Kap. 25 i *Velfærdens pris*. København: Gads Forlag (24 sider)
- Kalleberg, Arne L. 2009. "Precarious Work, Insecure Workers: Employment Relations in Transition." *American Sociological Review* 74:1–22. (20 sider)
- Greg McCarthy, Xianlin Song & Kanishka Jayasuriya (2017) The proletarianisation of academic labour in Australia, Higher Education Research & Development, 36:5, 1017-1030, DOI: 10.1080/07294360.2016.1263936 (12 sider)
- Allvin, M.; Aronsson, G.; Hagström, T.; Johansson, G. & Lundberg, U. (2011). The new Rules of work: On flexible work and how to manage it I Work without Boundaries. P. 25 – 65 (35 sider)
- Hodson, R (2003) Dignity at work. Kap. 1 Dignity and its challenges. Cambridge University Press (17 sider)

- Sayer, A (2007) What dignity at work means. I Dimensions of dignity at work. Bolton, S, C. (Eds.) (12 sider)
- Semmer, N.; Jacobshagen; N. Meier; L.; Elfering; A.; Beehr, T.; Kälin, W. & Tschan; F. (2015). Illegitimate tasks as a source of work stress. *Work and Stress*. (24 sider)
- Crowley, M (2012) Control and Dignity in Professional, Manual and Service-Sector Employment *Organization Studies* 33(10) 1383–1406 (20 sider)
- Martha Crowley, Daniel Tope, Lindsey Joyce Chamberlain and Randy Hodson: Neo-Taylorism at Work: Occupational Change in the Post-Fordist Era *Social Problems* Vol. 57, No. 3 (August 2010), pp. 421-447 (23 sider)
- Karlsson, Skorstad og Axelsson (2015) On the Track of the Worker Collectivity: Its Various Adventures Over the Past 60 Years. *SAGE Open* April-June 2015: 1–13 (12 sider)
- Vallas (2006) Empowerment Redux: Structure, Agency, and the Remaking of Managerial Authority¹. *American Journal of Sociology* 111(6) (39 sider)
- Wanja Astvik, Marika Melin & Michael Allvin (2014) Survival strategies in social work: a study of how coping strategies affect service quality, professionalism and employee health, *Nordic Social Work Research*, 4:1, 52-66, DOI: 10.1080/2156857X.2013.801879 (12 sider)
- Christian Korunka (2017). Challenges for Job design. *Job Demands in a Changing World of Work* pp 131-148| (16 sider)
- Hochschild, A. L (1984) Exploring the Managed Heart. Kap. 1 i *The Managed Heart - The commercialization of human feelings* (21 sider)
- Ronnie J. Steinberg and Deborah M. Figart (1999), Emotional Labor Since The Managed Heart. *Annals of the American Academy of Political and Social Science* (18 sider)
- Ogbonna, E., & Harris, L. C. (2004). Work intensification and emotional labour among UK university lecturers: An exploratory study. *Organization Studies*, 25, 1185–1203. (15 sider)
- Bolton, S.C (2005) Introducing a typology of workplace emotions. Kap. 5 (p. 89 – 105) I *Emotion Management in the Workplace*. Macmillian (16 sider)
- Pugliesi, K (1999) The Consequences of Emotional Labor: Effects on Work Stress, Job Satisfaction, and Well-Being (30 sider)
- Marx, K. (1971) *Maskine og storindustri. Kapitalen*. Rhodos (p. 545-617) (37 sider)
- Burris, B. (1998). Computerization of the Workplace. *Annual Review of Sociology*. Vol 24: 141- 157 (16 sider)
- Briken, (2017). Labour Process Theory and the New Digital Workplace. Kap. 1 I Kendra Briken (ed.) *The New Digital Workplace: How New Technologies Revolutionize Work (Critical Perspectives on Work and Employment)* (16 sider)
- Bambra, C. (2011). Kap 1 og 7 I *Work, worklessness, and the political economy of Health*. Oxford University Press (44 sider)

- Crinson and Yuill (2008) What can Alienation Theory contribute to an understanding of social Inequalities in Health? *International Journal of Health Services*, Volume 38, Number 3, Pages 455–470, 2008 (15 sider)
- Purser, R (2019) *McMindfulness – How Mindfulness became the new Capitalist spirituality*. Kap. 1 + 2 (p. 7 – 47) (40 sider)
- Kristensen, T. S. et al (2008) Virksomhedens sociale kapital – en ny indfaldsvinkel til det psykiske arbejdsmiljø. *Tidskrift for Arbejdsliv*. 16 sider
- Hargreaves & Fullan (2012) Professional Capital. Kap. 5 I *Professional Capital – Transforming teaching in every School*. New York: Teacher Colledge Press (P.78 – 101) 23 sider
- Kawachi, I. (2010) Social Capital and Health. Kap. 2 I *Handbook of Medical Sociology*. Nashville: Vanderbilt University press. (15 sider)
- Fine, B. (2010) Introduction I *Theories of Social Capital – researchers behaving badly*. Londdon: Pluto Press (11 sider)

I alt: 773 sider

C-PPP Clinical Psychiatry Psychology and Psychotherapy

Modultitel dansk: Program for klinisk psykologi

Modultitel engelsk: Clinical Psychiatry Psychology and Psychotherapy

ECTS: 10 ECTS

Placering:

7. semester

Modulansvarlig:

Kristine Kahr Nilsson (kkn@hum.aau.dk)

Undervisere:

Kristine Kahr Nilsson (kkn@hum.aau.dk)

Ole Karkov Østergård (karkov@hum.aau.dk)

Casper Schmidt (casc@hum.aau.dk)

Christina Mohr Jensen (christina@hum.aau.dk)

Ane Søndergaard Thomsen (anest@hum.aau.dk)

Bo Møhl (bomoehl@hum.aau.dk)

Type og sprog:

Undervisningen er på dansk, litteraturen fortrinsvis på engelsk

Mål:

Den studerende skal gennem modulet opnå:

Viden om:

- og forståelse af den kliniske psykologiske centrale og aktuelle teorier om anvendt psykologi baseret på højeste internationale forskning inden for området
- og forståelse af de centrale og aktuelle udrednings- og undersøgelsesmetoder inden for disciplinen
- og forståelse af sammenhængen med disciplinens psykologiske problemstillinger og de relevante almene teorier
- og forståelse af egne faglige kvalifikationer i forhold til problemfelter inden for området

Færdigheder:

- at kunne vurdere og vælge mellem de centrale og aktuelle teorier om praksis
- at kunne anvende relevante metoder og redskaber til undersøgelse
- at kunne formidle den forskningsbaserede viden om disciplinen på en reflekteret og diskuterende vis

Kompetencer:

- selvstændigt at kunne identificere problemstillinger som er relevante for området
- at forbinde disciplinens anvendte psykologiske problemstillinger med almenpsykologiske teorier
- at skabe et overblik over egne faglige kvalifikationer i forhold til problemfelter inden for disciplinen med henblik på videre faglig kvalificering

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Dette professionsprogram giver både en bred introduktion til den kliniske psykologis genstandsområde og praksis, men også en specialisering der knytter sig til de tre tilhørende praktikspor: Universitetsklinikken (UK) og Børne-Unge Psykiatri (BUP), og Voksenpsykiatriprogrammet (AP-PRE).

Undervisningen på 7. semester består af to dele. En del som er en forelæsningsrække med dertilhørende workshops for alle studerende på programmet, og en anden del, som er tre parallelle seminarrækker der specifikt knytter sig til praktiksporet og derfor kun er for studerende optaget på det pågældende praktikspor.

Omfang og forventet arbejdsindsats

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats.

Modulet omfatter 7 forelæsninger (4 x 45 min), 7 fire-timers workshops (4 x 45min), og to seminarrækker med 5 seminargange hvordan tre gange er på 4 timer (3 x 45min) og to seminargange på 2 timer (2 x 45 min).

Aktivitet	Timer
8 forelæsninger à 4 timer	32
Evalueringer	3
8 workshops à 4 timer	32
3 seminargange à 4 timer og 2 seminargange à 2 timer	16
Læsning og forberedelse	270
Eksamen	4

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 24

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 16

Antal seminarhold: 3

Deltagere:

7. semester psykologistuderende

Deltagerforudsætninger:

Studerende på kandidatuddannelsen som har bestået bachelordelen i psykologi samt optaget på professionsprogrammet.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Lyseblå: fælles for alle studerende på det kliniske professionsprogram

Orange: SAP, fælles for hele årgangen

Grå: Linjespecifik for UK

Gul: Linjespecifik for BUP

Grøn: Linjespecifik for VP

Undervisningsgang	Type af undervisning og emne	Underviser	
1.	Forelæsning: Velkomst med præsentation af det kliniske hovedprogram	4x45min	Kristine Kahr Nilsson mfl.
2.	Workshop: Den kliniske psykologis metoder	4x45min	Casper Schmidt
3.	Forelæsning: Afhængighed	4x45min	Casper Schmidt
4.	Workshop: Afhængighed	4x45min	Casper Schmidt
5.	Forelæsning: Psykiatriske diagnoser i praksis	4x45min	Christina Mohr Jensen
6.	Workshop: Psykiatriske diagnoser i praksis	4x45min	Christina Mohr Jensen
7.	Forelæsning: Psykodynamisk terapi:	4x45min	Ole Karkov Østergård
8.	Workshop: Psykodynamisk terapi	4x45min	Ole Karkov Østergård
9.	Forelæsning: Non-verbale kliniske indtryk	4x45min	Gry Kjærdsdam Telléus
10.	Workshop: Non-verbale kliniske indtryk	4x45min	Gry Kjærdsdam Telléus
11.	Forelæsning: Angstlidelser hos børn og unge	4x45min	Ane Søndergaard
12.	Workshop: Angstlidelser hos børn og unge	4x45min	Ane Søndergaard
13.	Forelæsning: Operationaliseret Psykodynamisk Diagnose (OPD)	4x45min	Ole Karkov Østergård
14.	Workshop: Operationaliseret Psykodynamisk Diagnose (OPD)	4 x45 min	Ole Karkov Østergård
1.	UK seminar: Psykodynamiske interview, case-formulering, spørgeskemaer i udredning og vurdering af behandlingsudbytte	4x45min	Ole Karkov Østergård

2.	UK seminar: Rammer, holdning, ubevist kommunikation og forandring i psykoanalytisk psykoterapi	4x45min	Ole Karkov Østergård
3.	UK seminar: Personlighedsstruktur og forsvarsmekanismer	4x45min	Ole Karkov Østergård
4.	UK seminar: Overføring, cirkumpleksmodel, interpersonel teori og psykoterapi	4x45min	Ole Karkov Østergård
5.	UK seminar: Information om praktikken: Formål rammer, etik, supervision og journalskrivning	4x45min	Ole Karkov Østergård
1.	BUP-seminar: Introduktion til seminarrækken og introduktion til anamnesen som redskab	2x45min	Christina Mohr Jensen
2.	BUP-seminar: Problemstillinger i spæd og Småbarneperioden	4x45min	Christina Mohr Jensen
3.	BUP-seminar: Problemer i midt barndom	4x45min	Christina Mohr Jensen
4.	BUP-seminar: Problemer i ungdommen	4x45min	Christina Mohr Jensen
5.	BUP-seminar: Opsummering og synopsis	2x45min	Christina Mohr Jensen
1.	VP-seminar: Nyere perspektiver på psykopatologi	4x45min	Kristine Kahr Nilsson
2.	VP-seminar: Sværhedsgrad, funktionsniveau og prognose	2x45min	Gry Kjærdsdam Telléus
3.	VP-seminar: Konsekvenser af psykopatologi	2x45min	Gry Kjærdsdam Telléus
4.	VP-seminar: Ætiologimodeller	4x45min	Kristine Kahr Nilsson
5.	VP-seminar: Udredning	4x45min	Gry Kjærdsdam Telléus

Eksamen

Synopsis-eksamen (se vigtige datoer på Moodle samt formalia vedr. prøver)

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Undervisningsgange for hele programmet (både BUP, VP og UK)

1. forelæsning: Velkomst og introduktion

4 timer v/ Kristine Kahr Nilsson, Ole Karkov, Christina Mohr og Casper Schmidt

Velkomst med præsentation af det kliniske hovedprogram

2. Workshop: Den kliniske psykologis metoder

4 timer v/ Casper Schmidt

Programlederen vil i første time præsentere programmets struktur og de forskellige undervisere på programmet. Derefter følger tre timers forelæsning, hvor underviseren på skift vil introducere deres forskningsområder, med et særligt fokus på de dertilhørende forskningsmetoder.

I den efterfølgende workshop vil de studerende blive præsenteret for forskellige opgaver, der har til formål at understøtte forståelsen af sammenhængen mellem kliniske psykologiske problemstillinger og metoder til at undersøge disse.

Pensum:

- Collins, L. M. (2006). Analysis of longitudinal data: The integration of theoretical model, temporal design, and statistical model. *Annual Review of Psychology*, 57, 505-528 (23 sider)
- Egger, M., Smith, G. D., & Phillips, A. N. (1997) Meta-analysis: Principles and procedures, *BMJ*, 315(7121), 1533-7 (5 sider).
- Thiese, M. S. (2014) Observational and interventional study design types; an overview, *Biochemical Medicine*, 24(2),199-210 (12 sider)

3. Forelæsning: Afhængighed

4 timer v/ Casper Schmidt

Forelæsningsens første del vil introducere afhængighed ud fra et klinisk adfærdsmæssigt perspektiv, for at forstå de mekanistiske processer involveret i afhængighed på et trækbaseret beskrivelsesniveau. Dette vil involvere, hvilke psykologiske træk, som er kendetegnende for afhængighed, samt hvilke former for komorbiditet afhængighed er forbundet med. Derudover vil der gives eksempler fra klinisk praksis på, hvordan afhængighed kan se ud. I forelæsningsens anden del vil fokus ligge på forskningsområdet i afhængighedsmekanismer, hvilket indebærer et metodisk indblik i, hvordan det er muligt at skabe/operationalisere mål for afhængighed. Derudover vil der gives et indblik i de underliggende biologiske markører for afhængighed med henvisning til de kliniske kendetegn, der former afhængig adfærd.

Pensum:

Første del:

- Schmidt, C., Skandali, N., Gleesborg, C., Kvamme, T. L., Schmidt, H., Frisch, K., ... & Voon, V. (2020). The role of dopaminergic and serotonergic transmission in the processing of primary and monetary reward. *Neuropsychopharmacology*, 45(9), 1490-1497.
- Schmidt, C., Morris, L. S., Kvamme, T. L., Hall, P., Birchard, T., & Voon, V. (2017). Compulsive sexual behavior: prefrontal and limbic volume and interactions. *Human Brain Mapping*, 38(3), 1182-1190. (10 sider)

- Dalley, J. W., Everitt, B. J., & Robbins, T. W. (2011). Impulsivity, compulsivity, and top-down cognitive control. *Neuron*, 69(4), 680-694. (15 sider)

Anden del:

- Fineberg, N. A., et al. (2014). New developments in human neurocognition: clinical, genetic, and brain imaging correlates of impulsivity and compulsivity. *CNS Spectrums* 19.1 (2014): 69-89. (21 sider)
- Jones, S. (2016). ADHD og afhængighed af rusmidler. 20-27. (8 sider)

Supplerende læsning:

- World Health Organization, 2018: <https://icd.who.int/browse11/l-m/en>

4. Workshop: Afhængighed

4 timer v/ Casper Schmidt

Workshoppen begyndes med en opsamling fra metodeworkshoppen. Derefter vil der laves øvelser i litteratursøgning med et klinisk afsæt, som efterfølges af en plenumdiskussion. Næste del af forelæsning består i case-arbejde, og indeholder gruppearbejde med diskussion, præsentationer og plenumdiskussion over cases.

Pensum

- det samme, som hører til forelæsning 3. Afhængighed.

5. Forelæsning: Psykiatriske diagnoser i praksis

4 timer v/ Christina Mohr Jensen

6. Workshop: Psykiatriske diagnoser i praksis

4 timer v/ Christina Mohr Jensen

Et stigende antal børn, unge og voksne diagnosticeres i psykiatrien med psykiatriske diagnoser. Denne undervisningsgang vil indledningsvist introducere de studerende til psykiatriens rolle i samfundet og herefter diskutere psykiatriske diagnoser fordele og ulemper med afsæt i spørgsmål omkring validitet og brugbarhed. I workshoppen præsenteres en række spørgsmål som i løbet af workshoppen søges besvaret igennem gruppearbejde. Disse spørgsmål danner rammen for at diskutere centrale emner fra undervisningsgangen.

Pensum:

- Angold, A., Costello, J.E., Erkanli, A. (1999) Comorbidity, *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 40(1), pp 57-87. (31 sider)
- Copeland, W.E., Shanahan, L., Costello, J.E., Angold, A. (2010) Which Childhood and Adolescent Psychiatric Disorders predict which Young Adult Disorders? *Archives of General Psychiatry*, 66(7), pp. 764-772 (9 sider)
- Costello, J.E., Mustillo, S., Erkanli, A. et al. (2003) Prevalence and Development of Psychiatric Disorders in Childhood and Adolescence, *Archives of General Psychiatry*, 60(8), pp. 837-844 (8 sider)
- Jablensky, A. (2016) Psychiatric classifications: validity and utility, *World Psychiatry*, 15(1), pp. 26-31 (6 sider)

- Kendell, R., Jablensky, A. (2003) Distinguishing between the validity and utility of psychiatric diagnoses, *The American Journal of Psychiatry*, 160 (1), pp. 4-12 (9 sider)
- Lilienfeld, S., Treadway, M.T. (2016) Clashing diagnostic approaches: DMS-ICD versus RDoC, *Annual Review of Clinical Psychology*, 12, pp. 435-463 (29 sider)
- Trillingsgaard, A., Elmrose, M. (2010) Case-formulering – I en udviklingspsykologisk referenceramme, *Psyke og Logos*, 31, pp. 399-416. (17 sider)

7. Forelæsning: Psykoanalytisk terapi

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

Forelæsningen giver en introduktion til de forskellige traditioner i psykoanalytisk psykoterapi med særlig fokus på teoriernes centrale antagelser og psykoterapeutiske virkningsmekanismer.

Pensum:

- Lemma, A. (2016). Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy, 2nd ed. (Chap. 2, pp. 28-74). Chichester, England: Wiley. (46 sider)
- Luborsky, L. (2007). The core conflictual relationship theme: A basic case formulation method. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 105-135). New York, NY: Guilford Press. (34 s.)

8. Workshop: Psykoanalytisk terapi

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

I workshoppen vil den studerende arbejde med at identificere og rate interpersonel adfærd og overføringen, som denne er operationaliseret i "Core Conflictual Relationship Theme" (CCRT; Luborsky, 2007). Luborsky giver med CCRT et interessant bud på at operationalisere overføringen, således at den bedre kan gøres til genstand for videnskabelig undersøgelse.

9. Forelæsning: non-verbale kliniske indtryk

4 timer v/ Gry Kjærdsdam Telléus

Forelæsningen giver en introduktion til det kliniske indtryk der spiller en væsentlig rolle i klinisk praksis. Det kliniske indtryk er i høj grad erfaringsbaseret og bygger således på såvel verbale som nonverbale informationer man som kliniker observerer under interaktionen med en patient. Således spiller det kliniske indtryk en central rolle i klinikken – herunder som et element i den diagnostiske proces. Denne forelæsning og workshop vil gennemgå en række af de grundlæggende kliniske informationer, som man som psykolog indsamler under udredning og behandling af en patient (der vil indgå videomateriale i forelæsningen).

Pensum:

- Videbech, P., Kjølbye, M., Sørensen, T., og Vestergaard, P. (2010). Psykiatri – en lærebog om voksnes psykiske sygdom, Fadl's forlag. 4. udgave. Kapitel 1 og 2 (side 15 – 45), kapitel 12, 13 og 14 (side 229 – 292) samt (side 297 – 304). I alt = 103 sider (bogen findes i en nyere udgave der ligeledes kan anvendes).

10. Workshop: Non-verbale kliniske indtryk

4 timer v/ Gry Kjærdsdam Telléus

11. Forelæsning: Angstlidelser hos børn og unge

4 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen

I relation til angst hos børn anvendes ofte lidt anderledes diagnoser end hos voksne. Denne undervisningsgang har til formål at introducere de studerende for angstlidelser og OCD hos børn og unge. Forelæsningen vil omhandle diagnostisk, differentiell diagnostiske overvejelser og hvordan der kan arbejdes med helhedsorienteret behandling, herunder ift. medicin, terapi og pædagogik.

Pensum:

- Carr, A (2016). The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology, 3rd edition. New York: Routledge. Kapitel 13, Repetition problems (36 sider)
- Studerende på det kliniske professionsprogram kan med fordel forberede pensum til den tilhørende workshop allerede på dette tidspunkt.

Supplerende pensum:

- Carr, A (2016). The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology, 3rd edition. New York: Routledge. Kapitel 12, Fear and anxiety problems (74 sider)

12. Workshop: Angstlidelser hos børn og unge

4 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen

I workshoppen arbejdes der videre med angstbehandling hos børn og unge, herunder introduceres de studerende til Cool Kids og Chilled-programmerne, der er oversat til dansk på Aarhus Universitet.

Pensum:

- Carr, A (2016). The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology, 3rd edition. New York: Routledge. Kapitel 12, Fear and anxiety problems (74 sider)

Supplerende pensum:

- Sundhedsstyrelsen (2016a). National Klinisk Retningslinje for behandling af angst hos børn og unge. Hentes fra <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2016/~-/media/7637E5A2ED0746FBA1E45245F8C1E430.ashx> (87 sider)
- Sundhedsstyrelsen (2016b). National Klinisk Retningslinje for behandling af obsessiv-kompulsiv tilstand (OCD). Kapitel 0-5, 7. Hentes fra

13. Forelæsning: Operationaliseret Psykodynamisk Diagnose (OPD-2)

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

Til denne forelæsning får den studerende en introduktion til Operationaliseret Psykodynamisk Diagnose (OPD-2), som er et interviewbaseret instrument til at lave personlighedsmæssig udredning og terapiplanlægning. OPD-2 består af fire akser, som gør det muligt nuanceret at beskrive (1) klientens motivation og forudsætning for behandling, (2) interpersonelle mønstre, (3) indre konflikter og (4) personlighedsstruktur. En udredning med OPD gør det muligt at formulere et psykoterapeutisk fokus og vurdere alvorlighedsgraden og karakteren af eventuelle personlighedsmæssige vanskeligheder. Dette har stor betydning for behandlingens tilrettelæggelse og forløb. OPD-2 er anerkendt af det tyske sygesikringssystem og oversat til mere end 10 forskellige sprog.

Pensum:

- Intet pensum til denne gang.

Supplerende pensum:

- OPD Task Force. (2008). Operationalized psychodynamic diagnosis OPD-2: manual of diagnosis and treatment planning. (pp. 49-60; 105-222). Cambridge, MA: Hogrefe.

14. Workshop: Operationaliseret Psykodynamisk Diagnose (OPD-2)

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

I workshoppen arbejdes der videre med emner, som blev præsenteret i forelæsningen.

Samlet pensumliste for fælles forelæsninger og workshops (alle studerende):

- Angold, A., Costello, J.E., Erkanli, A. (1999) Comorbidity, *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 40(1), pp 57-87. (31 sider)
- Baldwin, J. R., Reuben, A., Newbury, J. B., & Danese, A. (2019). Agreement Between Prospective and Retrospective Measures of Childhood Maltreatment: A Systematic Review and Meta-analysis. *JAMA Psychiatry*, 76(6), 584–593.
- Carr, A. (2016). *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology*, 3rd edition. New York: Routledge. Kapitel 12, Fear and anxiety problems (74 sider), og 13, Repetition problems (36 sider)
- Collins, L. M. (2006). Analysis of longitudinal data: The integration of theoretical model, temporal design, and statistical model. *Annual Review of Psychology*, 57, 505-528 (23 sider)

- Copeland, W.E., Shanahan, L., Costello, J.E., Angold, A. (2010) Which Childhood and Adolescent Psychiatric Disorders predict which Young Adult Disorders? *Archives of General Psychiatry*, 66(7), pp. 764-772 (9 sider)
- Costello, J.E., Mustillo, S., Erkanli, A. et al. (2003) Prevalence and Development of Psychiatric Disorders in Childhood and Adolescence, *Archives of General Psychiatry*, 60(8), pp. 837-844 (8 sider)
- Dalley, J. W., Everitt, B. J., & Robbins, T. W. (2011). Impulsivity, compulsivity, and top-down cognitive control. *Neuron*, 69(4), 680-694. (15 sider).
- Egger, M., Smith, G.D., & Phillips, A.N. (1997) Meta-analysis: Principles and procedures, *BMJ*, 315(7121), 1533-7 (5 sider).
- Fineberg, N. A., et al. (2014). New developments in human neurocognition: clinical, genetic, and brain imaging correlates of impulsivity and compulsivity. *CNS Spectrums* 19.1, 69-89. (21 sider)
- Jablensky, A. (2016) Psychiatric classifications: validity and utility, *World Psychiatry*, 15(1), pp. 26-31 (6 sider)
- Jones, S. (2016). ADHD og afhængighed af rusmidler. 20-27. (8 sider). World Health Organization, 2018: <https://icd.who.int/browse11/l-m/en>
- Kendell, R., Jablensky, A. (2003) Distinguishing between the validity and utility of psychiatric diagnoses, *The American Journal of Psychiatry*, 160 (1), pp. 4-12 (9 sider)
- Lemma, A. (2016). Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy, 2nd ed. (Chap. 2, pp. 28-74). Chichester, England: Wiley. (46 sider)
- Lilienfeld, S., Treadway, M.T. (2016) Clashing diagnostic approaches: DMS-ICD versus RDoC, *Annual Review of Clinical Psychology*, 12, pp. 435-463 (29 sider)
- Luborsky, L. (2007). The core conflictual relationship theme: A basic case formulation method. In T. D. Eells (Ed.), *Handbook of psychotherapy case formulation*, 2nd ed. (pp. 105-135). New York, NY: Guilford Press. (34 s.)
- Schmidt, C., Morris, L. S., Kvamme, T. L., Hall, P., Birchard, T., & Voon, V. (2017). Compulsive sexual behavior: prefrontal and limbic volume and interactions. *Human Brain Mapping*, 38(3), 1182-1190. (10 sider)
- Schmidt, C., Skandali, N., Gleesborg, C., Kvamme, T. L., Schmidt, H., Frisch, K., ... & Voon, V. (2020). The role of dopaminergic and serotonergic transmission in the processing of primary and monetary reward. *Neuropsychopharmacology*, 45(9), 1490-1497. (7 sider)
- Thiese, M.S. (2014) Observational and interventional study design types; an overview, *Biochemical Medicine*, 24(2),199-210 (12 sider)
- Trillingsgaard, A., Elmrose, M. (2010) Case-formulering – I en udviklingspsykologisk referenceramme, *Psyke og Logos*, 31, pp. 399-416. (17 sider)
- Videbech, P., Kjølbye, M., Sørensen, T., og Vestergaard, P. (2010). *Psykiatri – en lærebog om voksnes psykiske sygdom*, Fadl's forlag. 4. udgave. Kapitel 1 og 2 (side 15 – 45), kapitel 12, 13 og 14 (side 229 – 292) samt (side 297 – 304). I alt = 103 sider (bogen findes i en nyere udgave der ligeledes kan anvendes).

I alt: 503 sider

Seminarundervisning på CCC-P

Seminarundervisningen af VAP-I vil være linje-specifik. Det vil sige at studerende som skal på praktik på universitetsklinikken (UK) skal følge den dertilhørende UK-seminarrække, studerende der skal i praktik i Børne og Unge Psykiatrien (BUP) skal følge BUP-seminarrækken, og studerende på Voksenpsykiatri (VP) skal følge VP-seminarrækken. Disse seminarforløb er adskilte og har forskelligt pensum. Seminarrækken på hver af de tre programmer er beskrevet nedenfor.

Seminarrække for Universitetsklinikken

(Praktikansvarlig: Ole Karkov Østergård)

Formålet med dette seminar er at forberede den studerende til at blive terapeut og have klienter i universitetsklinikken. Først vil vi have fokus på det psykodynamiske interview. Herefter vil vi belyse forskellige måder at konceptualisere, assessere og arbejde med personlighedsstruktur, forsvarsmekanismer og interpersonelle mønstre. Den sidste seminargang vil indeholde mere praktisk information om praktikken, samt forsøge at understøtte, hvordan I kan bruge den gennemgæede teori i jeres praktik, fx når I skal have forsamtaler med klienterne, og udarbejde caseformulering og behandlingsplan. Undervisningsformen vil blive en blanding af oplæg fra underviser og studerende, rollespil, hvor du som studerende deltager aktivt, samt rating og diskussion af videocases. Det primære pensum skal læses. Supplerende pensum er tænkt til inspiration.

1. UK seminar: Assessment: Det psykodynamiske interview, caseformulering og brug af spørgeskemaer i udredning og vurdering af behandlingsudbytte

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

På denne seminargang vil hovedfokus være på det psykodynamiske interview. McWilliams er den psykodynamiske caseformulerings "grand old mother" og beskriver i de to kapitler på pensum relationen mellem caseformulering og psykoterapi, målet med terapi, samt interviewerens holdning med eksempler på centrale spørgsmål til klienten. Hougaard, Valbak og Sommerlund (1999) beskriver, hvorledes klientens symptombelastning kan måles ved terapistart og afslutning, således at klientens symptomniveau kan sammenlignes med andre klienter og normalbefolkningen og ændring i symptomer kan måles løbende i terapien og efter afslutningen. Det psykodynamiske interview og spørgeskemaer udgør to meget forskellige assessmentmetoder, som vi begge vil bruge i Universitetsklinikken. Efter den teoretiske fremlæggelse vil vi rollespille et interview i mindre grupper, så alle kommer til at prøve det af i praksis. Det kan derfor være vigtigt at overveje inden denne seminargang, om du vil spille dig selv eller en anden karakter (fx en tidligere klient (hvis du har haft klienter), en opdigtet person eller en filmrolle).

Pensum: (120 sider)

- Hougaard, E., Valbak, K. & Sommerlund, B. (1999). Effektopgørelsesmetoder i naturalistisk psykoterapiforskning. *Agrippa*, 19, 53-70. (17 sider)

- McWilliams, N. (1999) *Psychanalytic case formulation*. (kap. 1 og 2, p. 9 – 47). New York, Guildford Press. (38 sider)
- Kernberg, O. (1984). *The structural interview*. In Kernberg, O. F. (1984) *Severe personality disorders. Psychotherapeutic strategies* (chap. 2, pp. 27-51). New Haven and London: Yale University Press. (25 sider)
- Lemma, A. (2016). *Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy*, 2nd ed. (Chap. 5, pp. 128-168). Chichester, England: Wiley. (40 sider)

Supplerende pensum:

- Mace, C. & Binyon, S. (2005). *Teaching psychodynamic formulation to psychiatric trainees. Part 1: Basics of formulation*. *Advances in Psychiatric Treatment*, 11, 416-423. (8 sider)
- Jacobsen, C. H., & Mortensen, V. M. (2013): *Psykoterapeutisk praksis. På psykodynamisk grundlag* (kap. 2, s. 71-92). Hans Reitzels Forlag. (22 sider)
- Ogden, T.H. (1994). *The Analytic Third: Working with Intersubjective Clinical Facts*. *The International Journal of Psychoanalysis*, 75, 3-19.

2. UK seminar: Rammer, holdning, ubevist kommunikation og forandring i psykoanalytisk psykoterapi

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

På denne seminargang vil vi fokusere på de grundlæggende forudsætninger for en psykoanalytisk praksis. Vi vil desuden diskutere psykoterapeutiske interventioner som spejling, klarifikation, konfrontation og tolkning. Slutteligt vil vi diskutere hvilken forandringsteori, der ligger bag, samt relatere det til alempsykologiske begreber om hukommelse og emotioner. En eller flere videocases vil indgå i diskussionen.

Pensum: (149 sider)

- Gullestad, S.E. & Killingmo, B. (2013). *Underteksten – psykoanalytisk terapi i praksis* (2. udg., kap. 11, s. 175-201). Oslo: Universitetsforlaget. (26 sider)
- Jacobsen, C. H., & Mortensen, V. M. (2013): *Psykoterapeutisk praksis på psykodynamisk grundlag* (kap. 6 og 7, s. 158-205). På psykodynamisk grundlag. Hans Reitzels Forlag. (47 sider)
- Lemma, A. (2016). *Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy*, 2nd ed. (Chap. 3, 4 og 6 pp. 75-127 og 169-193. Chichester, England: Wiley. (76 sider)

Supplerende pensum:

- Belin, S. (2010). *Relation før metode*. Akademisk Forlag. (Kap.1, 2 og 3. s. 15 – 36) (21 s.)
- Gullestad, S.E. & Killingmo, B. (2013). *Underteksten – psykoanalytisk terapi i praksis* (2. udg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Jacobsen, C. H., & Mortensen, V. M. (2013): *Psykoterapeutisk praksis på psykodynamisk grundlag*. Hans Reitzels Forlag
- Jørgensen, C. R. (2018). *Dem psykoterapeutiske holdning*. København: Hans Reitzels Forlag.

3. UK seminar: Personlighedsstruktur og forsvarsmekanismer

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

Denne seminargang fokuserer på forsvarsmekanismer og personlighedsstruktur. Kernberg er "the grand old man" inden for en psykoanalytisk eller objektrelational forståelse af personlighedsstruktur. Han forsøger i kapitlet fra 2005 at redegøre for en psykoanalytisk udviklingsteori, der (kontroversielt) kan belyse årsagen til udvikling af en personlighedsforstyrrelse, og han præsenterer en forståelse af centrale psykodynamikker i personligheden, som kan være organiseret på tre niveauer: Neurotisk, borderline og psykotisk. Desuden skitserer han, hvilke psykoterapeutiske interventioner, der følger af denne forståelse. Bemærk at fokus for denne seminargang primær er på Kernbergs konceptualisering af personlighedsstruktur (og mindre på interventionerne som følger af denne forståelse). Som en del af undervisningen vil vi ses video af Kernberg, hvor han forklarer sin teoretiske model.

Pensum: (79 sider)

- Lemma, A. (2016). Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy, 2nd ed. (Chap. 7, pp. 194-218. Chichester, England: Wiley. (24 sider)
- Kernberg, O.F. & Caligor, E. (2005). A psychoanalytic theory of personality disorders. I: M. Lezenweger & J.F. Clarkin (Eds.), Major Theories of Personality Disorder (2nd ed., pp 114-156). New York: Guilford. (43 sider)
- Winnicott, D.W. (1960). Ego distortion in terms of true and false self. In: The maturational processes and the facilitating environment (1865/1996) (pp. 140-152). International Universities Press, Inc. (12 sider)

Supplerende pensum:

- Killingmo, B. (1984): Conflict and deficit. Implications for technique. International Journal of Psycho-Analysis, 70 (65), 65-79. (14 sider)
- Kjølby, M (1999). De psykiske forsvarsmekanismer: deres afgrænsning og kliniske anvendelse. Agrippa, 19 (3/4), 165-197. (33 sider)
- Perry, C. (2001). Defence mechanism rating scales. 5. udgave. Instrument til klinisk vurdering af de psykiske forsvarsmekanismer. Oversat af M. Kjølby & P. Sørensen. Århus: Psykoterapeutisk Forlag. (95 sider)
- OPD Task Force (2008). Operationalized Psychodynamic Diagnosis OPD-2. Manual of Diagnosis and Treatment Planning. Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.

4. UK seminar: Overføring, cirkumpleksmodel, interpersonel teori og psykoterapi

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

Denne seminargang griber helt tilbage til Freuds begreber om overføring og gentagelsestvang, som er to af de mest brugte begreber i moderne psykoanalytisk teori og praksis. Overføringsbegrebet opstod ud fra Freuds forsøg på at beskrive og overvinde modstanden i terapien, som han havde oplevet og beskrevet i sine casestudier. Overføringsbegrebet introducerede den relationelle dimension, men samtidig holdt Freud fast i at se overføringen som et intrapsykisk fænomen, som patienten gentog i terapien. Lemma giver en nuanceret beskrivelse af overføring og modoverføring, begrebernes historiske rødder, udvikling og betydning, samt hvordan

vi kan arbejde terapeutisk med overføring og modoverføring. Benjamin har formuleret the "Structural Analysis of Social behavior" (SASB). SASB bygger på en cirkumpleksmodel med to dimensioner: 1. Had og kærlighed, 2. Kontrol og frisættelse ("emancipate"). Benjamin forklarer i pensumkapitlet de centrale principper i SASB, og hvorledes forældrenes adfærd over for barnet kan gentages i nuværende relationer og i den voksnes måde at behandle sig selv på (introjektet). Modellen er god til at forklare, hvordan en persons relationsmøde er med til at påvirke, hvem personen indgår i relationer med, og hvordan personen indgår i disse relationer, så der vil være en tendens til "gentagelsestvang". SASB kan bruges til at beskrive den normale og forstyrrede person og dennes relationer, samt til psykoterapeutisk intervention. Sanders klassiske tekst giver en interessant beskrivelse af modoverføring, og hvorledes denne kan bruges både i udredningen og terapeutisk. Efter den teoretiske fremlæggelse vil vi enten se en video med Benjamin eller prøve at rate interpersonel adfærd ud fra SASB.

Pensum: (147 sider)

- Benjamin, L.M. (2005). Interpersonal Theory of Personality Disorders: The Structural Analysis of Social Behavior and Interpersonal Reconstruction Therapy. I: M.F. Lenzenweger & J.F. Clarkin (Eds.), Major Theories of Personality Disorders (2nd ed. pp 157-230). New York: Guilford Press. (73 sider)
- Freud, S. (1912): The Dynamics of Transference. The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud (12, pp. 97-108). Udgivet på dansk: Freud, S. (1912/1992). Om overføringens dynamik. I: S. Freud (1912/1992). Afhandlinger om behandlingsteknik (pp. 102-110). København: Hans Reitzels Forlag. (11 sider).
- Freud S. (1914): Remembering, Repeating and Working Through. The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud (12, pp. 147-156). Udgivet på dansk: Freud, S. (1912/1992). Erindren, gentagen og gennemarbejden. I: S. Freud (1912/1992). Afhandlinger om behandlingsteknik (pp. 151-160). København: Hans Reitzels Forlag (9 sider)
- Lemma, A. (2016). Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy, 2nd ed. (Chap. 8, pp. 219-268. Chichester, England: Wiley. (49 sider)
- Sandler J. (1976): countertransference and role-responsiveness. International review of Psycho-Analysis 3, 43-47. (5 sider)

Supplerende pensum:

- Almond, R. (2011). Reading Freud's "The Dynamics of Transference" One Hundred Years Later. Journal of the American Psychoanalytic Association, 59,1129-1156.
- Gabbard, G. O. & Wilkinson, S. M. (1996). Om holding og containment – og om at tænke sine egne tanker. I: Borderlinebehandling og modoverføring (Kap. 4, s. 82-100). Hans Reitzels Forlag.
- Gabbard, G.O. (2006). When is transference work useful in dynamic psychotherapy? Editorial. American Journal of Psychiatry, 163(10), 1667-1669.
- Greenacre, P. (1954). The role of transference. I. Langs (Ed.). (1990). Classics in Psychoanalytic Technique (Chap. 3, pp. 17-23). Jason Aronson. (6 sider). (Reprinted from Journal of the American Psychoanalytic Association, 2, 671-684.)

- Høglend, P., Bøgwald, K.P., Amlo, S., Marble, A., Ulberg, R., Sjaastad, M.C. Sørbye, Ø. Heyerdahl, O. & Johansson, P. (2008). Transference interpretation in dynamic psychotherapy: do the really yield sustained effects? *American Journal of Psychiatry*, 165, 763-771. (9 sider)
- Klein, M. (1952). The Origins of Transference. *The International Journal of Psychoanalysis*, 33, 433-438.
- Luborsky, L., Crits-Christoph, & Mellon, J. (1986). Advent of objective measures of the transference concept. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 54, 39-47. (9 sider)
- Ogden (1997). On projective identification. *The International Journal of Psycho-Analysis*, 60, 357-373. (16 sider)
- Sander, J., Holder, A., Kawenoka, M., Kennedy, H.E. & Neurath, L. (1969). Notes on some theoretical and clinical aspects of transference. I. R. Langs (1990), *Classics in Psychoanalytic Technique* (Chap. 5, pp. 37-49). Jason Aronson. (Reprinted from *International Journal of Psycho-Analysis*, 50, 633-645, 1969.) (12 sider)
- Szasz, T. (1963). The concept of transference. I: R. Langs (Ed.) (1990), *Classics in Psychoanalytic Technique* (Cap. 4, pp. 25-36). Jason Aronson. (Reprinted from *International Journal of Psycho-Analysis*, 44, 432-443, 1963). (11 sider)
- Winnicott, D.W. (1956). On transference. I: R. Langs (1990), *Classics in Psychoanalytic Technique* (Chap. 38, pp. 414-418). Jason Aronson. (Reprinted from *International Journal of Psycho-Analysis*, 37, 386-388, 1956.)

5. UK seminar: Information om praktikken: Formål, rammer, etik, supervision og journalskrivning

4 timer v/ Ole Karkov Østergård

Seminargangen introducerer den studerende for rammerne for praktikken, forskning, journalskrivning og supervisionen i praktikken.

Pensum:

- Bordin, E. S. (1983). A working alliance based model of supervision. *The Counseling Psychologist*, 11(1), 35-42. (7 sider)
- Bekendtgørelse om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=191250#idb02f61a8-da8d-457b-b8fc-ec861255c127> (1 side)
- Ethiske principper for nordiske psykologer. Se http://www.psykologeridanmark.dk/Psykologens%20arbejde/Lovgivning/~media/Dansk%20Psykolog%20Forening/Filer_dp/Faelles%20filer/Publikationer/Om%20foreningen/Ethiske%20principper%20for%20nordiske%20psykologer%202010%202012.ashx (6 s.)

Samlet pensum UK-seminarrække:

Bekendtgørelse om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=191250#idb02f61a8-da8d-457b-b8fc-ec861255c127> (1 side)

- Benjamin, L.M. (2005). Interpersonal Theory of Personality Disorders: The Structural Analysis of Social Behavior and Interpersonal Reconstruction Therapy. In: M.F. Lenzenweger & J.F. Clarkin (Eds.), Major Theories of Personality Disorders (2nd ed. pp 157-230). New York: Guilford Press. (73 sider)
- Bordin, E. S. (1983). A working alliance based model of supervision. *The Counseling Psychologist*, 11(1), 35-42. (7 sider)
- Etiske principper for nordiske psykologer.
http://www.psykologeridanmark.dk/Psykologens%20arbejde/Lovgivning/~media/Dansk%20Psykolog%20Forening/Filer_dp/Faelles%20filer/Publikationer/Om%20foreningen/Etiske%20principper%20for%20nordiske%20psykologer%202010%202012.ashx (6 sider)
- Freud, S. (1912): The Dynamics of Transference. The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud (12, pp. 97-108). Udgivet på dansk: Freud, S. (1912/1992). Om overføringen dynamik. I: S. Freud (1912/1992). *Afhandlinger om behandlingsteknik* (pp. 102-110). København: Hans Reitzels Forlag. (11 sider).
- Freud S. (1914): Remembering, Repeating and Working Through. The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud (12, pp. 147-156). Udgivet på dansk: Freud, S. (1912/1992). Erindren, gentagen og gennearbejden. I: S. Freud (1912/1992). *Afhandlinger om behandlingsteknik* (pp. 151-160). København: Hans Reitzels Forlag (9 sider)
- Gullestad, S.E. & Killingmo, B. (2013). Underteksten – psykoanalytisk terapi i praksis (2. udg., kap. 11, s. 175-201). Oslo: Universitetsforlaget. (26 sider)
- Hougaard, E., Valbak, K. & Sommerlund, B. (1999). Effektopgørelsesmetoder i naturalistisk psykoterapiforskning. *Agrippa*, 19, 53-70. (17 sider)
- Jacobsen, C. H., & Mortensen, V. M. (2013). Psykoterapeutisk praksis på psykodynamisk grundlag (kap. 6 og 7, s. 158-205). Hans Reitzels Forlag. (47 sider)
- Kernberg, O. F. (1984). Severe personality disorders. Psychotherapeutic strategies (chap. 2, pp. 27-51). New Haven and London: Yale University Press. (25 sider)
- Kernberg, O.F. & Caligor, E. (2005). A psychoanalytic theory of personality disorders. In: M. Lenzenweger & J.F. Clarkin (Eds.), *Major Theories of Personality Disorder* (2nd ed., pp 114-156). New York: Guilford. (43 sider)
- Lemma, A. (2016). Introduction to the practice of psychoanalytic psychotherapy, 2nd ed. (chap.3-8, pp. 75-268. Chichester, England: Wiley. (193 sider)
- McWilliams, N. (1999) *Psychoanalytic case formulation*. (chap. 1-2, pp. 9 – 47). New York: Guilford Press. (38 sider)
- Sandler J. (1976): countertransference and role-responsiveness. *International review of Psycho-Analysis* 3, 43-47. (5 sider)

Winnicott, D.W. (1960). Ego distortion in terms of true and false self. In: The maturational processes and the facilitating environment (1865/1996) (pp. 140-152). International Universities Press, Inc. (12 sider)

I alt 501 sider

Seminarrække Børn-og unge psykiatri

(Praktikansvarlig: Christina Mohr)

1. BUP seminar: Introduktion til seminarrækken og introduktion til anamnesen som redskab

2 timer v/ Christina Mohr Jensen

Denne seminargang vil introducere seminarrækken. Seminarrækken vil bestå af en studentergennemgang af kapitler fra fagets grundbog og på seminarrækken aftales en ansvarsfordeling. Herefter er der en introduktion til anamnesen som grundredsskab og praktisk øvelse.

Pensum:

- Gillberg, C. (2010) The ESSENCE in child psychiatry: Early Symptomatic Syndromes Eliciting Neurodevelopmental Clinical Examinations, *Research in Developmental Disabilities*, 31, pp. 1543-1551 (9 sider)
- Rutter, M., Sroufe A.L. (2000) Developmental psychopathology: Concepts and challenges, *Development and Psychopathology*, 12, pp

2. BUP seminar: Problemstillinger i spæd og Småbarneperioden

4 timer v/ Christina Mohr Jensen

Denne seminargang vil omhandle psykologiske og psykiatriske problemstillinger der har debut i spædbarns- og småbarsperioden. Der vil være fokus på de tidlige regulationsvanskeligheder og neuropsykiatriske problemstillinger. På seminaret præsenteres hovedpunkterne i kapitlerne herom fra grundbogen og diskuteres i plenum.

Pensum:

- Allan Carr (2016) *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology* 3rd edition, New York: Routledge Kapitel 6, 7, 8 og 9 (142 sider)
- Lemcke, S., Juul, S., Parner, E.T., Lauritsen, M.B., Thorsen, P. (2013) Early signs of autism in toddlers: a follow-up study in the Danish National Birth Cohort, *J Autism Dev Disord*, 43, pp. 2366-2375 (10 sider)
- Lemcke, S., Parner, E.T., Bjerrum, M., Thomsen, P.H., Lauritsen, M.B. (2016) Early development in children that are later diagnosed with disorders of attention and activity: a longitudinal study in the Danish National Birth Cohort, *Eur Child Adolesc Psychiatry*, 25 pp. 1055-1066 (12 sider)

3. BUP seminar: Problemer i midt barndom

4 timer v/ Christina Mohr Jensen

Denne seminargang vil omhandle psykologiske og psykiatriske problemstillinger der har debut eller som oftest bliver tydelige i barndomsårene herunder ADHD og adfærdsproblemer. På seminaret præsenteres hovedpunkterne i kapitlerne herom fra grundbogen og diskuteres i plenum og dette kobles sammen med de tidligere gennemgåede kapitler.

Pensum:

- Allan Carr (2016) *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology* 3rd edition, New York: Routledge Kapitel 10 og 11 (84 sider)

4. BUP seminar: Problemer i ungdommen

4 timer v/ Christina Mohr Jensen

Denne seminargang vil omhandle psykologiske og psykiatriske problemstillinger der typisk har debut i ungdomsårene herunder misbrug, affektive tilstande, spiseforstyrrelse og psykose. På seminaret præsenteres hovedpunkterne i kapitlerne herom fra grundbogen og diskuteres i plenum og dette kobles sammen med de tidligere gennemgåede kapitler.

Pensum:

- Allan Carr (2016) *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology* 3rd edition, New York: Routledge Kapitel 15, 16, 17 og 18 (210 sider)

5. BUP seminar: Opsummering og synopsis

2 timer v/ Christina Mohr Jensen

Denne seminargang vil samle op på de foregående seminarer og drøfte de studerendes læring om barndoms- og ungdomspsykologiske/psykiatriske tilstande frem til nu. Endvidere vil der på seminaret være en drøftelse af synopsis og tilhørende eksamen.

Pensum: Intet

Samlet pensum for BUP seminarrække:

Carr, A. (2016) *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology* 3rd edition, New York: Routledge Kapitel 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17 og 18. (I alt 436 sider)

Gillberg, C. (2010) *The ESSENCE in child psychiatry: Early Symptomatic Syndromes Eliciting Neurodevelopmental Clinical Examinations*, *Research in Developmental Disabilities*, 31, pp. 1543-1551 (9 sider)

Lemcke, S., Juul, S., Parner, E.T., Lauritsen, M.B., Thorsen, P. (2013) *Early signs of autism in toddlers: a follow-up study in the Danish National Birth Cohort*, *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 43, pp. 2366-2375 (10 sider)

Lemcke, S., Parner, E.T., Bjerrum, M., Thomsen, P.H., Lauritsen, M.B. (2016) *Early development in children that are later diagnosed with disorders of attention and activity: a longitudinal study in the Danish National Birth Cohort*, *European Child and Adolescent Psychiatry*, 25 pp. 1055-1066 (12 sider)

Rutter, M., Sroufe A.L. (2000) *Developmental psychopathology: Concepts and challenges*, *Development and Psychopathology*, 12, pp. 265-296 (32 sider)

I alt 499 sider

Seminarrække for voksenpsykiatriprogrammet VP

(Praktikansvarlig: Gry Kjærdsdam og Kristine Kahr Nilsson)

1. VP-seminar: Introduktion til VP og principper for psykiatrisk klassifikation og nyere modeller

4 timer v/ Kristine Kahr Nilsson og Gry Kjærdsdam

Denne seminargang vil først præsentere voksenpsykiatriprogrammet og seminarrækken. Seminarrækken vil indeholde en blanding af studenteroplæg, øvelser, og diskussion i plenum, som understøttes af underviser bidrag. Denne første seminargang vil præsentere grundlæggende principper for psykiatrisk klassifikation samt tre nyere perspektiver på psykopatologi; p-faktor, spektrummodeller, og stadiemodeller.

Pensum:

- Angst, J. (2007). The bipolar spectrum. *The British Journal of Psychiatry*, 190(3), 189-191. (3 sider)
- Berk, M., Post, R., Ratheesh, A., Gliddon, E., Singh, A., Vieta, E., Carvalho, A. F., Ashton, M. M., Berk, L., Cotton, S. M., McGorry, P. D., Fernandes, B. S., Yatham, L. N., & Dodd, S. (2017). Staging in bipolar disorder: from theoretical framework to clinical utility. *World psychiatry*, 16(3), 236–244. (8 sider)
- Colizzi, M., Lasalvia, A., & Ruggeri, M. (2020). Prevention and early intervention in youth mental health: is it time for a multidisciplinary and trans-diagnostic model for care? *International Journal of Mental Health Systems*, 14, 23. (14 sider).
- Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2018). *Shorter Oxford textbook of psychiatry*. Oxford University Press. (kapitel 1 & 2) (35 sider)
- Iorfino, F., Scott, E. M., Carpenter, J. S., Cross, S. P., Hermens, D. F., Killedar, M., Nichles, A., Zmicerevska, N., White, D., Guastella, A. J., Scott, J., McGorry, P. D., & Hickie, I. B. (2019). Clinical Stage Transitions in Persons Aged 12 to 25 Years Presenting to Early Intervention Mental Health Services With Anxiety, Mood, and Psychotic Disorders. *JAMA psychiatry*, 76(11), 1167–1175. (8 sider)
- Lang, P. J., & McTeague, L. M. (2009). The anxiety disorder spectrum: fear imagery, physiological reactivity, and differential diagnosis. *Anxiety, Stress, and Coping*, 22(1), 5–25. (20 sider)
- McGorry, P. D., Hickie, I. B., Yung, A. R., Pantelis, C., & Jackson, H. J. (2006). Clinical staging of psychiatric disorders: a heuristic framework for choosing earlier, safer and more effective interventions. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 40(8), 616-622. (3 sider)
- Smith, G. T., Atkinson, E. A., Davis, H. A., Riley, E. N., & Oltmanns, J. R. (2020). The general factor of psychopathology. *Annual Review of Clinical Psychology*, 16. (s 75-98) (28 sider)

2. VP-seminar: Sværhedsgrad og prognose

2 timer v/ Kristine Kahr Nilsson

Denne seminargang vil omhandle prognose og sværhedsgrad ved psykiatriske lidelser og den i den forbindelse store heterogenitet blandt personer med psykiatriske lidelser. Derudover vil undervisningen også introducere forskning, der har undersøgt individuelle og kontekstbetingede faktorer med indflydelse på sygdomsforløbet ved forskellige psykiatriske lidelser som eksempelvis depression, bipolar lidelse og skizofreni.

Pensum:

- Franke, B., Michelini, G., Asherson, P., Banaschewski, T., Biederman, J., Buitelaar, J. K., ... & Kuntsi, J. (2018). Live fast, die young? A review on the developmental trajectories of ADHD across the lifespan. *European Neuropsychopharmacology*, 28(10), 1059-1088. (27 sider)
- Heilbronner, U., Samara, M., Leucht, S., Falkai, P., & Schulze, T. G. (2016). The longitudinal course of schizophrenia across the lifespan: clinical, cognitive, and neurobiological aspects. *Harvard Review of Psychiatry*, 24(2), 118-128. (10 sider)
- Kraus, C., Kadriu, B., Lanzenberger, R. et al. (2019) Prognosis and improved outcomes in major depression: a review. *Translational Psychiatry*, 9, 127. (17 sider).
- Treuer, T., & Tohen, M. (2010). Predicting the course and outcome of bipolar disorder: a review. *European Psychiatry*, 25(6), 328-333. (5 sider)
- Ustün, B., & Kennedy, C. (2009). What is "functional impairment"? Disentangling disability from clinical significance. *World psychiatry*, 8(2), 82–85. (3 sider)
- Zimmerman, M., Morgan, T. A., & Stanton, K. (2018). The severity of psychiatric disorders. *World Psychiatry*, 17(3), 258-275. (22 sider)

3. VP-seminar: konsekvenser af psykiatriske lidelser

2 timer v/ Gry Kjærdsdam Telléus

Denne seminargang vil omhandle nogle af de alvorlige konsekvenser, som er forbundet med psykiatriske lidelser som eksempelvis stofmisbrug, kriminalitet og suicidalitet. Det vil i den forbindelse diskuteres om disse udfald er en del af symptomatologien eller et epifænomen heraf.

Pensum:

- Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). Chapter 18: Forensic psychiatry (s. 513-539). In Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2018). *Shorter Oxford textbook of psychiatry*. Oxford (UK): Oxford University Press. (26 sider)
- Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). Chapter 20: The misuse of drugs and alcohol (s. 563-609). In Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2018). *Shorter Oxford textbook of psychiatry*. Oxford (UK): Oxford University Press. (46 sider)
- Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). Chapter 21: Suicide and deliberate self-harm (s. 609-631). In Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2018). *Shorter Oxford textbook of psychiatry*. Oxford (UK): Oxford University Press. (22 sider)

4. VP-seminar: Ætiologimodeller (I/II)

4 timer v/ Kristine Kahr Nilsson

Denne undervisningsgang vil introducere grundlæggende ætiologimodeller der kan hjælpe os med at forstå de meget komplekse og multi-faktorielle årsagssammenhænge ved psykiatriske lidelser. Blandt andet vil forskellige tilgange til forståelsen af gen-miljø samspil præsenteres og konkretiseres med eksempler. Derudover vil undervisning også berøre inter-generational transmission af psykopatologi.

Pensum:

- Goodman, S. H. (2020). Intergenerational Transmission of Depression. *Annual Review of Clinical Psychology*, 16. (213-238) (25 sider)
- Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). Chapter 5: Aetiology (s. 87-119). In Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). *Shorter Oxford textbook of psychiatry*. Oxford (UK): Oxford University Press. (32 sider)
- Jaffee, S. R., & Price, T. S. (2012). The implications of genotype–environment correlation for establishing causal processes in psychopathology. *Development and Psychopathology*, 24(4), 1253-1264. (9 sider)
- Uher, R., & Zwickler, A. (2017). Etiology in psychiatry: embracing the reality of poly-gene-environmental causation of mental illness. *World Psychiatry*, 16(2), 121–129. (9 sider)

5. VP-seminar: Psykiatrisk udredning

4 timer v/ Gry Kjærdsdam Telléus

Denne undervisningsgang vil præsentere principper for psykiatrisk udredning samt assessment-metoder der anvendes i denne forbindelse.

Pensum:

- Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). Chapter 3: Assessment (s. 35-71). In Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). *Shorter Oxford textbook of psychiatry*. Oxford (UK): Oxford University Press. (46 sider)
- Newson, J. J., Hunter, D., & Thiagarajan, T. C. (2020). The Heterogeneity of Mental Health Assessment. *Frontiers in Psychiatry*, 11, 76. (1-24 sider)
- Maj M. (2013). "Clinical judgment" and the DSM-5 diagnosis of major depression. *World psychiatry: official journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, 12(2), 89–91. (3 sider)
- Cooper, Z, Cooper, PJ & Fairburn, CG (1989). "The validity of the eating disorder examination and its subscales". *The British Journal of Psychiatry*, 154: 807-812. (6 sider)
- Wilfley, D.E, Schwartz, M.B, Spurrell, E.B. & Fairburn, C.G (2000). "Using the eating disorder examination to identify the specific psychopathology of binge eating disorder". *International Journal of Eating Disorders*. (11 sider)Farmer

- AE, Katz R, McGuffin P, Bebbington P. A. (1987). Comparison Between the Present State Examination and the Composite International Diagnostic Interview. *Archives of General Psychiatry*, 44(12):1064–1068. (4 sider)
- Bach, B., & First, M. B. (2018). Application of the ICD-11 classification of personality disorders. *BMC Psychiatry*, 18(1), 351, 1-14. (14 sider)

Samlet pensumliste for AP-PRE:

- Angst, J. (2007). The bipolar spectrum. *The British Journal of Psychiatry*, 190(3), 189-191. (3 sider)
- Bach, B., & First, M. B. (2018). Application of the ICD-11 classification of personality disorders. *BMC Psychiatry*, 18(1), 351. 1-14. (14 sider)
- Berk, M., Post, R., Ratheesh, A., Gliddon, E., Singh, A., Vieta, E., Carvalho, A. F., Ashton, M. M., Berk, L., Cotton, S. M., McGorry, P. D., Fernandes, B. S., Yatham, L. N., & Dodd, S. (2017). Staging in bipolar disorder: from theoretical framework to clinical utility. *World psychiatry*, 16(3), 236–244. (8 sider)
- Cooper, Z, Cooper, PJ & Fairburn, CG (1989) “The validity of the eating disorder examination and its subscales”. *The British Journal of Psychiatry* 1989 154: 807-812. (5 sider)
- Farmer AE, Katz R, McGuffin P, Bebbington P. A. (1987). Comparison Between the Present State Examination and the Composite International Diagnostic Interview. *Archives of General Psychiatry*, 44(12):1064–1068. (4 sider)
- Franke, B., Michelini, G., Asherson, P., Banaschewski, T., Bilbow, A., Buitelaar, J. K., ... & Kuntsi, J. (2018). Live fast, die young? A review on the developmental trajectories of ADHD across the lifespan. *European Neuropsychopharmacology*, 28(10), 1059-1088. (27 sider)
- Colizzi, M., Lasalvia, A., & Ruggeri, M. (2020). Prevention and early intervention in youth mental health: is it time for a multidisciplinary and trans-diagnostic model for care? *International Journal of Mental Health Systems*, 14, 23. (14 sider).
- Goodman, S. H. (2020). Intergenerational Transmission of Depression. *Annual Review of Clinical Psychology*, 16. (213-238) (25 sider)
- Harrison, P. J., Cowen, P., Burns, T., & Fazel, M. (2017). Chapter 1, 2, 3, 5, 18, 20, 21: *Shorter Oxford textbook of psychiatry*. Oxford (UK): Oxford University Press. (207 sider)
- Heilbronner, U., Samara, M., Leucht, S., Falkai, P., & Schulze, T. G. (2016). The longitudinal course of schizophrenia across the lifespan: clinical, cognitive, and neurobiological aspects. *Harvard review of psychiatry*, 24(2), 118-128. (10 sider)
- Iorfino, F., Scott, E. M., Carpenter, J. S., Cross, S. P., Hermens, D. F., Killedar, M., Nichles, A., Zmicerevska, N., White, D., Guastella, A. J., Scott, J., McGorry, P. D., & Hickie, I. B. (2019). Clinical Stage Transitions in Persons Aged 12 to 25 Years Presenting to Early Intervention Mental Health Services With Anxiety, Mood, and Psychotic Disorders. *JAMA psychiatry*, 76(11), 1167–1175. (8 sider)

- Jaffee, S. R., & Price, T. S. (2012). The implications of genotype–environment correlation for establishing causal processes in psychopathology. *Development and Psychopathology*, 24(4), 1253-1264. (9 sider)
- Kraus, C., Kadriu, B., Lanzenberger, R. et al. (2019) Prognosis and improved outcomes in major depression: a review. *Translational Psychiatry*, 9, 127. (17 sider).
- Lang, P. J., & McTeague, L. M. (2009). The anxiety disorder spectrum: fear imagery, physiological reactivity, and differential diagnosis. *Anxiety, Stress, and Coping*, 22(1), 5–25. (20 sider)
- McGorry, P. D., Hickie, I. B., Yung, A. R., Pantelis, C., & Jackson, H. J. (2006). Clinical staging of psychiatric disorders: a heuristic framework for choosing earlier, safer and more effective interventions. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 40(8), 616-622. (3 sider)
- Newson, J. J., Hunter, D., & Thiagarajan, T. C. (2020). The Heterogeneity of Mental Health Assessment. *Frontiers in Psychiatry*, 11, 76. 1-24. (24 sider)
- Maj, M. (2013). "Clinical judgment" and the DSM-5 diagnosis of major depression. *World psychiatry: official journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, 12(2), 89–91. (3 sider)
- Smith, G. T., Atkinson, E. A., Davis, H. A., Riley, E. N., & Oltmanns, J. R. (2020). The general factor of psychopathology. *Annual Review of Clinical Psychology*, 16, 75-98. (28 sider)
- Treuer, T., & Tohen, M. (2010). Predicting the course and outcome of bipolar disorder: a review. *European Psychiatry*, 25(6), 328-333. (5 sider)
- Uher, R., & Zwickler, A. (2017). Etiology in psychiatry: embracing the reality of poly-gene-environmental causation of mental illness. *World Psychiatry*, 16(2), 121–129. (9 sider)
- Ustün, B., & Kennedy, C. (2009). What is "functional impairment"? Disentangling disability from clinical significance. *World psychiatry*, 8(2), 82–85. (3 sider)
- Wilfley, D. E., Schwartz, M. B., Spurrell, E. B., & Fairburn, C. G. (2000). Using the Eating Disorder Examination to identify the specific psychopathology of binge eating disorder. *International Journal of Eating Disorders*, 27(3), 259–269. (10 sider)
- Zimmerman, M., Morgan, T. A., & Stanton, K. (2018). The severity of psychiatric disorders. *World Psychiatry*, 17(3), 258-275. (22 sider)

I alt 497 sider

Neuropsychology and neuroscience (NEURO) programmet

Modultitel engelsk: Neuropsychology and neuroscience

ECTS: 10

Placering:

7. Semester

Modulansvarlig: Kursusansvarlig:

Thomas Alrik Sørensen (alrik@hum.aau.dk)

Vejledere/Seminarholdere/Undervisere:

Thomas Alrik Sørensen (alrik@hum.aau.dk)

Trine Okkerstrøm Ryttersgaard (try@dcm.aau.dk) (not confirmed)

Aurore Zelazny (aurore@hum.aau.dk) (not confirmed)

Jonas Olsen Dall (jdall@hum.aau.dk) (not confirmed)

Daniel Barratt (db.msc@cbs.dk) (not confirmed)

Torben Moos (tmoos@hst.aau.dk)

Ove Wiborg (ow@hst.aau.dk)

NN? (not confirmed)

Type og sprog:

English.

Mål:

The goal of the course is to introduce the students to basic neuroscience (VAP I) which is a precursor for the clinical neuroscience and neuropsychology course (VAP II) on the eighth's semester.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre:

The module consists of a range of lectures ranging from anatomy and methodology to the functions of the human mind. Building on knowledge from courses like statistics, quantitative methodology, biological psychology, cognitive psychology, developmental psychology from the BA the students will be provided a foundation for the more clinical eighth's semester course in neuropsychology. Also, the research seminars provide the student an insight into ongoing projects for early-stage researchers in neuroscience and neuropsychology, to help provide tips and tools for research project management which the students can use both during their eighth's semester internship, and especially during the ninth semester TPV project.

Omfang og forventninger:

The aim of this course is to provide the students a through introduction to cognitive neuroscience, its foundation, as well as the different methods used. This will be the

foundation of students who wish to progress further within cognitive science, neuroscience, or the clinical domain as a neuropsychologist. The course will also provide the background information needed, on both the more clinically applied 8th semester course in addition to the broader project-oriented classes on the 9th semester. The course consists of 15 lectures (2 x 45 min) on cognitive neuroscience including 4 research seminars (2 x 45 min), and a syllabus of 1008 pages of supporting literature.

Aktivitet	Timer
15 forelæsninger à 2 timer	30
Evalueringer	1
4 seminargange à 2 timer	8
Læsning og forberedelse	(den resterende tid jf. ECT)
Eksamen	14

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 15

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminargange: 4

Antal seminarhold: 1

Deltagere:

Students enrolled in the neuro programme in the fall semester of 2021.

Deltagerforudsætninger

Bachelor degree in psychology

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Forelæsninger:

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
Lecture SAP/VAP	2 x 45 min.	Neuropsychology	Thomas Alrik Sørensen
1.lecture	2 x 45 min.	Introduction to the neuropsychology programme	Thomas Alrik Sørensen
2. lecture	2x45 min	Methods in cognitive neuroscience: imaging and neurophysiology	Thomas Alrik Sørensen
3. lecture	2x45 min	Methods in cognitive neuroscience: animal models	Ove Wiborg
4. lecture	2x45 min	Basic brain anatomy for neuropsychologists I	Torben Moos
5. lecture	2x45 min	Basic brain anatomy for neuropsychologists II	Torben Moos
6. lecture	2x45 min	Basic neurotransmission	Trine Okkerstrøm Ryttersgaard
7. lecture	2x45 min	Development and neuroplasticity	Trine Okkerstrøm Ryttersgaard
8. lecture	2x45 min	Memory I – the bottleneck of perception	Thomas Alrik Sørensen
9. lecture	2x45 min	Attention	Thomas Alrik Sørensen
10. lecture	2x45 min	Perception	Thomas Alrik Sørensen
11. lecture	2x45 min	Memory II – the diversity of memory systems	Thomas Alrik Sørensen

12. lecture	2x45 min	Language	Trine Okkerstrøm Ryttersgaard
13. lecture	2x45 min	Emotion and cognition	Daniel Barratt
14. lecture	2x45 min	Problem-solving, decision-making, and cognitive control	Thomas Alrik Sørensen
15. lecture:	2x45 min	Consciousness – The relation between brain and mind	Thomas Alrik Sørensen

Seminarer

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1.seminar	2x45 min	(Se beskrivelser under Seminar)	Jonas Olsen Dall
2. seminar	2x45 min		NN
3. seminar	2x45 min		Trine Okkerstrøm Ryttersgaard
4. seminar	2x45 min		Aurore Zelazny

Eksamen

Synopsis examination: 3 pages short focused academic text combined with a 30-minute oral exam (for further details please confer to the “studieordningen”).

Bedømmelsesform: Grading is done using the 7-point scale.

Prøvens omfang: 10 ECTS.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Lecture SAP/VAP: Neuropsychology

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

This lecture is part of the joint lectures from the five programs and will provide a broad introduction to neuropsychology, patients, patient assessment and the potential pitfalls in patient assessment. Although the lecture has an inherent neuropsychological focus initially exploring the vascular anatomy of the brain, then

several issues raised on patient assessment, like how patients relate to norm data, if patients are complying with the test, etc., are broadly relevant for any clinician or psychologist. sensory and cognitive processing.

Required reading:

- Gurd, J., Kischka, U., & Marshall, J. (2012). *The Handbook of Clinical Neuropsychology*, (2nd ed.), Oxford University Press. Chapter 2.

Recommended reading:

- Gurd, J., Kischka, U., & Marshall, J. (2012). *The Handbook of Clinical Neuropsychology*, (2nd ed.), Oxford University Press. Chapters 1, and 3-5.

1. lecture: Introduction to the neuropsychology programme

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

This presentation will provide the students with a general introduction to the course, the teachers and the curriculum, as well as discuss the expectations for the specialization in neuropsychology at Aalborg university.

Required reading:

Not Applicable (NA)

Recommended reading:

NA

2. lecture: Methods in cognitive neuroscience: imaging and neurophysiology

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

This lecture will introduce basic methodological aspects of designing and conducting an experiment with healthy subjects and in different groups of patients. Moreover, the module will provide the students with a basic understanding of the recent brain mapping and neuroimaging techniques (e.g. EEG, MEG, PET, MRI, TMS) used in both clinical and experimental neuropsychology for assessing sensory and cognitive processing.

Required reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapters 2 and 3.
- Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., Mangun, G. R. (2009). *Cognitive Neuroscience: The Biology of the Mind* (3rd Ed.) WW Norton & Company: New York. Chapter 4: Methods of Cognitive Neuroscience. 110-163.
- Gevins, A. (1998). The future of electroencephalography in assessing neurocognitive functioning. *Electroencephalography and Clinical Neurophysiology*, 106, 165-172.
- Overgaard, M. (2015). The challenge of measuring consciousness, in M. Overgaard (ed): *Behavioral Methods in Consciousness Research*, Oxford University Press.

- Ward, N. & Frackowiak, R. (2006): Functional Neuroimaging, in: M. Selzer et al (Eds): *Textbook of Neural Repair and Neurorehabilitation*, Vol II, Cambridge University Press, 56-68. (12 pages)
- Yuste, R. (2015). From the neuron doctrine to neural networks. *Nature Reviews Neuroscience*, 16(8), 487-497. (10 pages)

Recommended reading:

- Cowey, A. (2008): TMS and visual awareness, in E. Wasserman et al (Eds): *The Oxford Handbook of Transcranial Stimulation*, Oxford University Press. 411-431. (20 pages)

3. lecture: Methods in cognitive neuroscience: animal models

2x45 min / Ove Wiborg

This lecture will introduce basic methodological aspects of designing and conducting an experiment using animal models. Providing an introduction for the benefits as well as challenges in animal models in both clinical and experimental neuropsychology. Examples on different types of research can span neurological and psychiatric research questions as well as how animal models contribute to basic research.

Required reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 3 (only a little on optogenetics).
- Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., & Mangun, G. R. (2009). *Cognitive Neuroscience: The Biology of the Mind* (3rd Ed.) WW Norton & Company: New York. Chapter 4: Methods of Cognitive Neuroscience. 110-163.
- Mogensen, J. (2011). Animal models in neuroscience. In: Hau, J. & Schapiro, S. (Eds.) *Handbook of Laboratory Animal Science*, Third Edition, Volume II. Animal Models. Boca Raton, FL: CRC Press LLC. 47-73.

Recommended reading:

- Yuste, R. (2015). From the neuron doctrine to neural networks. *Nature Reviews Neuroscience*, 16(8), 487-497. (10 pages)

4. lecture: Basic brain anatomy for neuropsychologists I

2x45 min / Torben Moos

Knowing basic neuroanatomy is vital for a neuropsychologist working at a hospital, both in relation to understand patient ailments and in communicating with the medical colleagues. This lecture is the first of two which will provide the students with an overview of the most important anatomy.

Required reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 2.

Recommended reading:

- Yuste, R. (2015). From the neuron doctrine to neural networks. *Nature Reviews Neuroscience*, 16(8), 487-497. (10 pages)

5. lecture: Basic brain anatomy for neuropsychologists II

2x45 min / Torben Moos

This lecture is the second part of the overview lectures in anatomy for neuropsychologists, which provide a foundational knowledge of the structures that facilitates cognitive function and behavior.

Required reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 2.

Recommended reading:

- Yuste, R. (2015). From the neuron doctrine to neural networks. *Nature Reviews Neuroscience*, 16(8), 487-497. (10 pages)

6. lecture: Basic neurotransmission

2x45 min / Trine Okkerstrøm Ryttersgaard

Similar to a basic understanding of neuroanatomy, neurotransmission has an important functional role in the human brain. The lecture explores different transmitter systems and their functional role in human cognition.

Required reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 4.

Recommended reading:

- Yuste, R. (2015). From the neuron doctrine to neural networks. *Nature Reviews Neuroscience*, 16(8), 487-497. (10 pages)

7. lecture: Development and neuroplasticity

2x45 min / Trine Okkerstrøm Ryttersgaard

The lecture covers brain development and plasticity, which are key terms for later lectures on developmental disorders and rehabilitation. Topics will have a special focus on issues related to the developmental and adult neuroplasticity – under normal and pathological circumstances.

Required reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 7.

Recommended reading:

- Mogensen, J. (2011). Almost unlimited potentials of a limited neural plasticity. *Journal of Consciousness Studies*, 18(7-8), 13-45.
- Mogensen, J. (2012). Reorganization of Elementary Functions (REF) after brain injury: Implications for the therapeutic interventions and prognosis of brain injured patients suffering cognitive impairments. In: Schäfer, A. J., & Müller, J. (Eds.) *Brain Damage: Causes, Management and Prognosis* (1-40). Hauppauge, NY: Nova Science Publishers, Inc. (40 pages).
- Yuste, R. (2015). From the neuron doctrine to neural networks. *Nature Reviews Neuroscience*, 16(8), 487-497. (10 pages)

8. lecture: Memory I – the bottleneck of perception

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

Following the lectures on methodology and the neural foundation of the cognitive system, the eighth lecture is the first lecture to focus on the function of the brain. A key cognitive function is memory and especially short-term memory seem to act as a gateway for information made available for the observer. Attention, short-term memory, and visual perception are typically held to be fairly stable and crucial elements of human cognition; however, a number of recent studies seem to reveal that these elements are in fact modulated by a number of factors. This lecture broadly introduces how memory, attention, and visual perception interlink, as well as how these components can be modulated by expertise, arousal, and by observer expectation.

Required reading:

- Alvarez, G. A., & Cavanagh, P. (2004). The capacity of visual short-term memory is set both by visual information load and by number of objects. *Psychological Science*, 15(2), 106-111.
- Luck, S. J., & Vogel, E. K. (1997). The capacity of visual working memory for features and conjunctions. *Nature*, 390, 279–281.
- Sørensen, T. A., & Kyllingsbæk, S. (2012). Short-term storage capacity for visual objects depends on expertise. *Acta Psychologica*, 140(2), 158-163.
- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 17.

Recommended reading:

- Dall, J. O., Watanabe, K., & Sørensen, T. A. (2016). Category Specific Knowledge Modulate Capacity Limitations of Visual Short-Term Memory. In 2016 8th *International Conference on Knowledge and Smart Technology (KST)* (pp. 275-280). IEEE. <https://doi.org/10.1109/KST.2016.7440508>
- Dall, J. O., & Sørensen, T. A. (2018). Hukommelse II: Ekspertise og korttidshukommelses begrænsninger. *Psykologi Information: Medlemsinformation for Psykologilærerforeningen*, 18-25.
- Dall, J. O., Wang, Y., Cai, X., Chan, R. C. K., & Sørensen, T. A. (in press). Visual Short-Term Memory and Attention: An Investigation of Familiarity and Stroke Count in Chinese Characters. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*.

- Sørensen, T. A. (2018). Hukommelse I: Arbejds- og Korttidshukommelse. *Psykologi Information: Medlemsinformation for Psykologilærerforeningen*, 12-17.

9. lecture: Attention

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

Attention, short-term memory, and visual perception are typically held to be fairly stable and crucial elements of human cognition; however, a number of recent studies seem to reveal that these elements are in fact modulated by a number of factors. This lecture broadly introduces how memory, attention, and visual perception interlink, as well as how these components can be modulated by expertise, arousal, and by observer expectation.

Required reading:

- Bundesen, C. (1990). A Theory of Visual Attention. *Psychological Review*, 97(4), 523-547.
- Sørensen, T. A., Vangkilde, S., & Bundesen, C. (2015). Components of attention modulated by temporal expectation. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 41(1), 178-193.
- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 18.

Recommended reading:

- Sørensen, T. A., & Barratt, D. (2014). Is threat the only modulator of attentional selectivity? Redefining the Easterbrook hypothesis. *Frontiers in Psychology*, 5, 1020.

10. lecture: Perception

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

Often it is assumed that we all experience the world in a similar fashion, however, in rare instances it is possible to see that this assumption is false. One such instance is in synaesthesia, which can be described as a perceptual variation in the normal population; this can be in the form that certain weekdays or letters have an added colour sensation. This lecture will present synaesthesia and also relate more broadly to variations in perception between different observers.

Required reading:

- Ásgeirsson, A.G., Nordfang, M. & Sørensen, T.A. (2015). Components of Attention in Grapheme-Color Synesthesia: A Modeling Approach, *PLoS ONE*, 10(8), pp. 1–19.
- Witthoft, N., & Winawer, J. (2006). Synesthetic colors determined by having colored refrigerator magnets in childhood. *Cortex*, 42(2), 175-183.
- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 10.

Recommended reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 8-9.
- Brogaard, B., & Sørensen, T. A. (2019). Den visuelle oplevelse af kunst. In *Den Kunstneriske Hjerne* (pp. 78-94). HjerneForum.
- Sørensen, T. A., & Ásgeirsson, Á. G. (2013). Sanseoplevelser i Hjernen-Synæstesi. *Psykologisk Set*, 30(89), 23-29.
- Sørensen, T. A., & Overgaard, M. S. (2018, January). Prosopagnosia or Prosopdysgnosia: Facing up to a change of concepts. In *2018 10th International Conference on Knowledge and Smart Technology (KST)* (pp. 260-263). IEEE.
- Sørensen, T. A. (2019). Kunst, synæstesi og individuelle forskelle i perception. In *Den Kunstneriske Hjerne*, 66-77. HjerneForum.
- Sørensen, T. A. (2019). Synaesthesia—Atypical Sensory Experiences. In *Sense Me* (pp. 142-151). Trapholt.

11. lecture: Memory II – the diversity of memory systems

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

Traditionally long-term memory is divided into two different subtypes (declarative vs non-declarative) each consisting of a number of functionally different specialized sub-systems. Despite convincing evidence from the patient literature, whether or not memories can be declared may be a problematic approach where only organisms with a language can have declarative memories. However, most would probably agree that animals without language still process episodic memories albeit the representations may differ from human processing. This lecture will present different types of long-term memory, the problems with the traditional account and how we perhaps could think about long-term memory in a more coherent manner.

Required reading:

- Henke, K. (2010). A model for memory systems based on processing modes rather than consciousness. *Nature Reviews Neuroscience*, 11(7), 523-532.
- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 17.

Recommended reading:

- Sørensen, T. A. (2019). Hukommelse III: Langtidshukommelsessystemer. *Psykologi Information: Medlemsinformation for Psykologilærerforeningen*, 6-11.

12. lecture: Language

2x45 min / Trine Okkerstrøm Ryttersgaard

Language is one of the most vital and useful functions available to us. It is also highly susceptible to experimental testing, and as such a wealth of information exists regarding its biological and functional positions in the brain. This lecture will give a

general introduction to neurolinguistics by discussing the primary brain mechanisms involved in the production, comprehension and acquisition of language via neuroscientific investigations.

Required reading:

- Holcomb, P. J. (1993). Semantic priming and stimulus degradation: Implications for the role of the N400 in language processing. *Psychophysiology*, 30(1), 47-61. (16 pages)
- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 19.

Recommended reading:

- Boutonnet, B., Dering, B., Viñas-Guasch, N., & Thierry, G. (2013). Seeing objects through the language glass. *Journal of Cognitive Neuroscience*, 25(10), 1702-1710. (9 pages)
- Kuhl, P. K. (2004). Early language acquisition: cracking the speech code. *Nature Reviews Neuroscience*, 5(11), 831-843. (10 pages)
- Kuhl, P. K. (2010). Brain mechanisms in early language acquisition. *Neuron*, 67(5), 713-727. (14 pages)

13. lecture: Emotion and cognition

2x45 min / Daniel Barratt

This lecture will examine the interplay between emotion and cognition. We will have a brief review of the neural underpinnings of emotion and discuss current opposing theories about how these two functions interact.

Required reading:

- Pessoa, L. (2008). On the relationship between emotion and cognition. *Nature Reviews Neuroscience*, 9(2), 148-158.

Recommended reading:

- Lazarus, R. S. (1982). Thoughts on the relations between emotion and cognition. *American Psychologist*, 37(9), 1019-1024.
- Eysenck, M. W., & Keane, M. T. (2015). *Cognitive psychology: A student's handbook*. (7th ed.) Taylor & Francis, Chapter 15.

14. Lecture: Problem-solving, decision-making, and cognitive control

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

In the second to last lecture we explore several related topics on human problem-solving, decision making and cognitive control. Jointly these can be grouped as executive processes which increase environmental adaptability.

Required reading:

- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical*

Neuroscience. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 18 (very little towards the end of the chapter).

- Fellows, L. K. (2004). The Cognitive Neuroscience of Human Decision Making: A Review and Conceptual Framework. *Behavioral and Cognitive Neuroscience Reviews*, 3(3), 159–172.
<https://doi.org/10.1177/1534582304273251>
- Kahneman, D., & Tversky, A. (2013). Choices, values, and frames. In *Handbook of the Fundamentals of Financial Decision Making: Part I* (pp. 269-278).

Recommended reading:

- Chen, R., Li, D. P., Turel, O., Sørensen, T. A., Bechara, A., Li, Y., & He, Q. (2018). Decision making deficits in relation to food cues influence obesity: a triadic neural model of problematic eating. *Frontiers in Psychiatry*, 9.
- Eysenck, M. W., & Keane, M. T. (2015). *Cognitive psychology: A student's handbook*. Psychology Press. Chapters 12 & 13 (pp 503-588).
- Liu, X., Liu, T., Shangguan, F., Sørensen, T. A., Liu, Q., & Shi, J. (2018). Neurodevelopment of conflict adaptation: Evidence from event-related potentials. *Developmental Psychology*, 54(7), 1347-1362.

15. lecture: Consciousness – The relation between brain and mind

2x45 min / Thomas Alrik Sørensen

The classical mind-body problem has in recent years become one of the most central areas of investigation in cognitive neuroscience. This development has included a re-statement of the problem as a more specific consciousness-brain problem, making it more open to empirical investigation. The topic is perfect to illustrate the “meeting” of issues in philosophy of mind and science and experimental methodology. It opens up several questions of intuitive interest to most people, such as “do we have free will?” and “how can subjective experiences exist in a physical universe?”.

Required reading:

- Block, N. (1995). On a confusion about a function of consciousness, *Behavioral & Brain Sciences*, 18(2), 227–247.
- Breedlove, S. M., Watson, N. V., & Rosenzweig, M. R. (2013). *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. Chapter 18.
- Overgaard, M. (2011). Visual experience and blindsight: a methodological review, *Experimental Brain Research*, 209(4), 473-479.
- Timmermans, B. & Cleeremans, A. (2015): How can we measure awareness? An overview of current methods. In: M. Overgaard (Ed): *Behavioral Methods in Consciousness Research*, Oxford University Press. 21-46.

Recommended reading:

- Chalmers, D (2000). What is a neural correlate of consciousness? In: T. Metzinger (ed): *Neural Correlates of Consciousness*, MIT Press.
- Koch, C., Massimini, M., Boly, M., & Tononi, G. (2016). Neural correlates of consciousness: progress and problems. *Nature Neuroscience Reviews*, 17, 307-321.

- Lamme, V. A. (2010). How neuroscience will change our view on consciousness. *Cognitive Neuroscience*, 1(3), 204-220.
- Laureys, S. (2005). The neural correlate of (un) awareness: lessons from the vegetative state. *Trends in Cognitive Sciences*, 9(12), 556-559.
- Libet, B., Gleason, C. A., Wright, E. W., & Pearl, D. K. (1983). Time of conscious intention to act in relation to onset of cerebral activity (readiness-potential). The unconscious initiation of a freely voluntary act. *Brain*, 106(3), 623-642.
- Miskowiak, K., & Sørensen, T. A. (2004). Bevidsthed i Videnskaben. *Psykologisk Set*, 21(53), 3-10. "
- Owen, A. M., Coleman, M. R., Boly, M., Davis, M. H., Laureys, S., & Pickard, J. D. (2006). Detecting awareness in the vegetative state. *Science*, 313(5792), 1402-1402.
- Seth, A. K., Dienes, Z., Cleeremans, A., Overgaard, M., & Pessoa, L. (2008). Measuring consciousness: relating behavioural and neurophysiological approaches. *Trends in Cognitive Sciences*, 12(8), 314-321.

Seminar

In a number of research seminars the students are offered an insight in some of the ongoing research projects conducted by different people at CCN – typically at either ph.d. or post doc level. As these presentations are on current research they will also have different emphasis on various stages of the research projects; some are just beginning whereas others have several parts that have been wrapped up. This also provides the students with a glimpse into the mechanisms and project management of a research project.

1.seminar

2x45 min / Jonas Olsen Dall

Jonas Olsen Dall did his ph.d.-studies at CCN investigating attention and short-term memory. His main studies have been behavioural investigations of healthy adults. During his studies he has spent time abroad in China and Japan in order to investigate how people process ideograms like Chinese symbols.

Required reading:

NA

Recommended reading:

NA

2. seminar

2x45 min / NN

NN is a post doc working on the synaesthesia project investigating the overlap between synaesthesia and expertise using MR. NN holds a ph.d. from XXX where s/he worked on a project investigating XXX. NN will talk both on experiences from the ph.d., as well as the new post doc project.

Required reading:

NA

Recommended reading:

NA

3. seminar*2x45 min / Trine Okkerstrøm Ryttersgaard*

Trine Ryttersgaard is a ph.d. student at Aalborg University Hospital investigating “Depressive disorder and Cognitive Sequelae among Danish Adolescents and Young Adults (15 – 30 years old) with Traumatic Brain Injury”.

Required reading:

NA

Recommended reading:

- Ryttersgaard, T. O., Johnsen, S. P., Riis, J. Ø., Mogensen, P. H. & Bjarkam, C. R. (2020). Prevalence of depression after moderate to severe traumatic brain injury among adolescents and young adults: A systematic review. *Scandinavian Journal of Psychology*, 61(2), 297-306. <https://doi.org/10.1111/sjop.12587>

4. seminar*2x45 min / Aurore Zelazny*

Aurore Zelazny is a ph.d.-student at CCN investigating the boundaries between synaesthesia and multisensory perception in an SDC funded project entitled “The effect of semantics on perception – an investigation of synaesthesia, multisensory perception, and the experience of food”.

Required reading:

NA

Recommended reading:

NA

Samlet pensumliste:**Course literature:**

- Ásgeirsson, A.G., Nordfang, M. & Sørensen, T.A. (2015), Components of Attention in Grapheme-Color Synesthesia: A Modeling Approach, *PLoS ONE*, 10(8), pp. 1–19. (18 pages)
- Block, N. (1995), ‘On a confusion about a function of consciousness’, *Behavioral & Brain Sciences*, 18 (2), pp. 227–247. (20 pages).
- Breedlove, S. Marc, Watson, Neil V., & Rosenzweig, Mark R. (2013): *Biological Psychology: An Introduction to Behavioral, Cognitive, and Clinical Neuroscience*. 7th edition. Sinauer Associates. (550 pages).

- Cowey, A. (2008): TMS and visual awareness, in E. Wasserman et al (Eds): *The Oxford Handbook of Transcranial Stimulation*, Oxford University Press. 411-431. (20 pages).
- Chalmers, D (2000): What is a neural correlate of consciousness? In: T. Metzinger (ed): *Neural Correlates of Consciousness*, MIT Press, 17-40. (23 pages).
- Gazzaniga; MS, Ivry, RB, Mangun, GR (2009). *Cognitive Neuroscience: The Biology of the Mind (3rd Ed.)* WW Norton & Company: New York. Chapter IV: Methods of Cognitive Neuroscience. pp. 96-146. (50 pages).
- Gevins, A. (1998). The future of electroencephalography in assessing neurocognitive functioning. *Electroencephalography and Clinical Neurophysiology 106*: 165-172. (7 pages).
- Koch, C. et al (2016): Neural correlates of consciousness: Progress and problems, *Nature Neuroscience Reviews*, 17, 307-321. (14 pages).
- Kuhl, P. K. (2004). Early language acquisition: cracking the speech code. *Nature reviews neuroscience*, 5(11), 831-843 (10 pages).
- Kuhl, P. K. (2010). Brain mechanisms in early language acquisition. *Neuron*, 67(5), 713-727 (14 pages).
- Lamme, VAF (2010): How neuroscience will change our view on consciousness, *Cognitive Neuroscience*, 1:3, 204-240. (36 pages).
- Laureys, S. (2005): The neural correlate of (un)awareness: Lessons from the vegetative state, *Trends in Cognitive Sciences*, 9, 556-559 (3 pages).
- Libet, B. Gleason, C. Wright, E. & Pearl, D. (1983): Time of conscious intention to act in relation to onset of cerebral activity (readiness-potential), *Brain*, 106, 623-642. (19 pages).
- Luck, S. J., & Vogel, E. K. (1997). The capacity of visual working memory for features and conjunctions. *Nature*, 390, 279–281. (2 pages).
- Mogensen, J. (2011). Animal models in neuroscience. In: Hau, J. & Schapiro, S. (Eds.) *Handbook of Laboratory Animal Science, Third Edition, Volume II. Animal Models*. Boca Raton, FL: CRC Press LLC. 47-73. (26 pages).
- Mogensen, J. (2011). Almost unlimited potentials of a limited neural plasticity. *Journal of Consciousness Studies*, 18, (7-8), 13-45. (32 pages).
- Mogensen, J. (2012). Reorganization of Elementary Functions (REF) after brain injury: Implications for the therapeutic interventions and prognosis of brain injured patients suffering cognitive impairments. In: Schäfer, A. J., & Müller, J. (Eds.) *Brain Damage: Causes, Management and Prognosis* (1-40). Hauppauge, NY: Nova Science Publishers, Inc. (40 pages).
- Overgaard, M. (2011): Visual experience and blindsight: a methodological review, *Experimental Brain Research*, 209: 4, 473-479. (6 pages).
- Overgaard, M. (2015): The challenge of measuring consciousness, in M. Overgaard (ed): *Behavioral Methods in Consciousness Research*, Oxford University Press. 7-19. (12 pages).
- Owen, A. et al (2006): Detecting awareness in the vegetative state, *Science* 313: 5792, 1402. (1 page).

- Seth, A. et al (2008): Measuring consciousness: Relating behavioural and neurophysiological approaches, *Trends in Cognitive Sciences*, 12, 8, 314-321. (7 pages).
- Sørensen, T. A., & Kyllingsbæk, S. (2012). Short-term storage capacity for visual objects depends on expertise. *Acta Psychologica*, 140(2), 158-163. (5 pages).
- Sørensen, T. A., Vangkilde, S., & Bundesen, C. (2015). Components of attention modulated by temporal expectation. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 41(1), 178-193. (15 pages).
- Timmermans, B. & Cleeremans, A. (2015): How can we measure awareness? An overview of current methods. In: M. Overgaard (Ed): *Behavioral Methods in Consciousness Research*, Oxford University Press. 21-46. (25 pages).
- van Petten, C., & Luka, B. J. (2012). Prediction during language comprehension: Benefits, costs, and ERP components. *International Journal of Psychophysiology*, 83(2), 176-190. (24 pages).
- Ward, N. & Frackowiak, R. (2006): Functional neuroimaging, in: M. Selzer et al (Eds): *Textbook of Neural Repair and Neurorehabilitation, Vol II*, Cambridge University Press, 56-68. (12 pages).
- Witthoft, N., & Winawer, J. (2006). Synesthetic colors determined by having colored refrigerator magnets in childhood. *Cortex*, 42(2), 175-183. (8 pages).
- Yuste, R. (2015). From the neuron doctrine to neural networks. *Nature Reviews Neuroscience*, 16(8), 487-497. (10 pages).

Total pages: 1008.

Klinikkerne for Udviklings- og Rehabiliteringspsykologi (KUR)

Modultitel engelsk: Advanced Applied Psychology I

ECTS: 10 ECTS

Placering

7. semester

Modulansvarlig:

Kristine Jensen de López (kristine@hum.aau.dk)

Tia Hansen (tia@hum.aau.dk)

Hanne Brun Søndergaard Knudsen (hannebsk@hum.aau.dk)

Chalotte Glintborg (cgl@hum.aau.dk)

Undervisere og seminarholdere:

Kristine Jensen de López (KJL, kristine@hum.aau.dk)

Mette Kold (MK, mkoj@hum.aau.dk)

Chalotte Glintborg (CG, cgl@hum.aau.dk)

Tia Hansen (TH, tia@hum.aau.dk)

Hanne Brun Søndergaard Knudsen (HBSK, hannebsk@hum.aau.dk)

Eva Søndergaard (ES, evasoe@hum.aau.dk)

Cecilie Thøgersen (CT, ceciliemst@hum.aau.dk)

Type og sprog

På kursusmodulets fællesdel er undervisningen på dansk, litteraturen på engelsk og dansk

Mål

Den studerende skal gennem modulet (fællesdelen samt en af underprogrammerne) opnå:

Viden om:

- og forståelse af disciplinens centrale og aktuelle teorier om anvendt psykologi baseret på højeste internationale forskning indenfor området
- og forståelse af de centrale og aktuelle udrednings- og undersøgelsesmetoder inden for
- og forståelse af sammenhængen med disciplinens psykologiske problemstillinger og de relevante almene teorier
- og forståelse af egne faglige kvalifikationer ift. problemfelter i området.

Færdigheder:

- at kunne vurdere og vælge mellem de centrale og aktuelle teorier om praksis
- at kunne anvende relevante metoder og redskaber til undersøgelse

- at kunne formidle den forskningsbaserede viden om disciplinen på en reflekteret og diskuterende vis

Kompetencer:

- selvstændigt at kunne identificere problemstillinger som er relevante for området
- at forbinde disciplinens anvendte psykologiske problemstillinger med almenpsykologiske teorier
- at skabe et overblik over egne faglige kvalifikationer i forhold til problemfelter inden for disciplinen med henblik på videre faglig kvalificering

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Semestret bygger oven på den tilegnede viden, færdigheder og kompetencer på de foregående semestre og kan begyndes efter bestået BSc i psykologi. KURs formål er at anvende psykologistudiets viden og færdigheder til at udvikle og udføre udviklings- og rehabiliteringspsykologiske tilbud til børn og voksne, som har en erhvervet eller kronisk lidelse, der truer deres sociale inklusion og livskvalitet. Der lægges vægt på, at KUR-studerende engagerer sig, bidrager aktivt til undervisningen og udvikler arbejdende fællesskaber på linjerne med bl.a. forskellige tovholderroller.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Modulets fællesdel indeholder 8 forelæsninger med tilsammen 400 siders pensum. Dertil kommer 6-7 workshops og 600 siders pensum på den valgte linje. Den forventede arbejdsindsats' fordeling på forskellige aktiviteter anføres under hvert underprogram.

Deltagere:

7. semester psykologi studerende, som er optaget på KUR

Deltagerforudsætninger:

Bestået bachelor i psykologi samt optagelse på KUR.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

KUR-FÆLLES	Emne	Omfang	Underviser
1. forelæsning	Caseformulering	2 timer	Hanne B.S. Knudsen
2. forelæsning	Mindfulness	2 timer	Mette Kold
3. forelæsning	Rehabiliteringspsykologi	2 timer	Chalotte Glintborg
4. forelæsning	Dyreass.terapi & pædagogik	2 timer	Tia Hansen
5. forelæsning	Dynamisk udredning	2 timer	Kristine Jensen de Lopez
6. forelæsning	Konsultativ tilgang	2 timer	Hanne B.S. Knudsen
7. forelæsning	Narrativ tilgang voksne	2 timer	Chalotte Glintborg
8. forelæsning	KAT med børn	2 timer	Hanne B.S. Knudsen

Eksamen

En intern mundtlig prøve i Videregående anvendt psykologi I (VAP I). Den studerende afprøves i KURs fællesdel samt det valgte underprogram.

Prøven er en synopsis prøve. En synopsis er en kort, fokuseret akademisk tekst, der opridses en problemstilling og en analyse af den som forberedelse til en efterfølgende faglig drøftelse. Ved den mundtlige eksamen holder den/de studerende et oplæg i maksimalt en tredjedel af den samlede eksaminationstid. Den efterfølgende diskussion tager udgangspunkt i det skriftlige arbejde. Eksaminator inddrager også pensummateriale, som ikke har været berørt i synopsis. Synopsis udarbejdes i relation til pensum.

Pensumramme: 1000 sider obligatorisk litteratur inden for den valgte disciplin (400 sider KUR Fælles + 600 sider linjespecifikt).

Synopsis med sidetal: 1-3 sider og normeret prøvetid på 30 minutter.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives der karakter efter 7-trinsskalaen.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Caseformulering

2 timer v/ Hanne B. S. Knudsen

Der ses nærmere på caseformulering som en metode til at skabe en meningsfuld forståelse af en klients vanskeligheder og som grundlag for videre intervention.

Litteratur (17 sider):

- Trillingsgaard & Elmoose (2010) Caseformulering – i en udviklingspsykopatologisk referenceramme *Psyke & Logos*, 31, 399-416. [17 sider]

2. forelæsning: Mindfulness

2 timer v/ Mette Kold

Workshoppen kombinerer teoretisk-praktisk-forskningsmæssigt perspektiv på mindfulness med deltagernes egne oplevelser og refleksioner. Filosofierne, som mindfulness udspringer af, beskrives. Anvendelsesområder i psykologisk praksis diskuteres, med fokus på lindring af forskellige psykologiske tilstande, og praktiske øvelser indgår. Temaerne er:

Psykologiske teorier og studier om mindfulness.

Fysiske og mentale effekter og virkningsmekanismer.

Filosofierne som mindfulness udspringer af.

Praktiske øvelser, så det bliver muligt at anvende nogle af teknikkerne personligt.

Anvendelsesområder i psykologisk praksis.

Overlap, synergi og modsætninger i forhold til andre psykologiske metoder.

Litteratur: (89 sider):

- Shapiro, S. L., & Carlson, L. E. (2017). *The art and science of mindfulness: integrating mindfulness into psychology and the helping professions* (Second edition). Washington, DC: American Psychological Association. Herfra kap. 2 (s. 21-36) & kap. 6, (s. 81-97.) [32 sider]
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed). New York: Guilford Press. [Kapitel 3, 4, 5, 8, p. 44-93 & 137-143]. [57 sider]

3. forelæsning: Rehabiliteringspsykologi

2 timer v/ Charlotte Glintborg

Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bør der ikke kun være fokus på de somatiske symptomer og følger, men også de psykologiske konsekvenser, det har at blive ramt af svær sygdom. At skulle forsvare sig med varigt nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende. Feltet *psykologisk rehabilitering* introduceres. Det er endnu ikke etableret som selvstændigt psykologisk felt i Danmark, men det ses i andre lande, fx USA og Tyskland. Fokus er de psykologiske aspekter vedrørende erhvervede og kroniske sygdomme. Definitioner og overordnede principper for psykologisk rehabilitering gennemgås med inddragelse af eksempler på især hjerneskadecases.

Workshoppen uddyber dette perspektiv med yderligere teori, cases, øvelser og diskussioner.

Litteratur (56 sider):

- Glintborg, C. (2018). Introduktion til rehabiliteringspsykologi. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [5 sider]
- Engel, G. L. (1977). The need for a new medical model: A challenge for biomedicine. *Science*, 196 (4286), 129-136 [7 sider].
- Turner, B.J., Fleming, J.M., Ownsworth, T.M., & Cornwell, P. L. (2008). The transition from hospital to home for individuals with acquired brain injury: A literature review and research recommendations. *Disability and Rehabilitation*, 30(16), 1153-1176. [24 sider].
- Bacha, K. Hanley, T. Winter, L.A. (2019). 'Like a human being, I was an equal, I wasn't just a patient': Service users' perspectives on their experiences of relationships with staff in mental health services. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice, Early view* Online Version of Record before inclusion in an issue. [20 sider]

4. forelæsning: Dyreassisteret terapi og pædagogik

2 timer v/ Tia Hansen

Inddragelse af heste eller hunde i pædagogiske og terapeutiske tiltag spredt sig i praksis – nu også i Danmark – og internationalt vokser forskningen på området eksponentielt, samtidig med at der er begyndt at opstå standarder for god praksis.

Forelæsningen introducerer til området og giver konkrete eksempler med relevans for KURs målgrupper, herunder Læsehunde og hesteassisteret terapi. Forelæsningen ser både på forskningsmæssigt belæg, forbehold og forudsætninger for vellykket praksis.

Litteratur (49 sider):

- IAHAIO. (2018). *IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI*. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [10 sider]
- Beetz, A. M. (2017). Theories and possible processes of action in animal assisted interventions. *Applied Developmental Science*, 21(2), 139-149. doi:10.1080/10888691.2016.1262263 [11 sider]
- Hansen, T. G. B. & Torpe, C. F. (2017). Hundeassisteret pædagogik? *Psyke & Logos*, 38(2), 226-253. [28 sider]

5. forelæsning: Dynamisk udredning

2 timer v/ Kristine Jensen de López

Dynamisk Udredning (DA) er en forsknings- og teoretisk baseret tilgang udviklet indenfor Vygotskys teori. DA er endvidere en interaktiv udredningsmetode, der har individets kapaciteter til at respondere på en given intervention i fokus, og metoden kan både ses som et supplement til standardiseret testning, men er også særdeles velegnet til klienter, der af forskellige årsager har vanskeligt ved at deltage i traditionel testning. I denne workshop introduceres til den grundlæggende teori og centrale begreber

Litteratur (90 sider):

- Haywood, H. C. & Lidz, C. S. (2007). *Dynamic Assessment in practice: clinical and educational applications*. Cambridge University Press, NY. kapitel 1-4 [72 sider]
- Jensen de López, K. (2018). Dynamisk udredning af læringspotentialer i rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 47-64). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [18 sider]

6. forelæsning: Konsultativ metode

2 timer v/ Hanne B. S. Knudsen

Ved denne undervisningsgang gennemgås en konsultativ metode (LP-modellen), der kan benyttes, når psykologen gør brug af indirekte intervention, og arbejder via andre personer eller faggrupper.

Litteratur (43 sider):

- Nordahl, T (2004) *Eleven som aktør*. Hans Reitzels Forlag, København, pp.15-58 [43 sider]

7. forelæsning: Narrativ/systemisk tilgang til voksne – identitets (re)konstruktion

2 timer workshop v/ Chalotte Glintborg

Om inkluderende brug af narrativpsykologiske forståelser, især muligheder for at understøtte rekonstruktion af selvforståelsen og selvnarrativer samt øget empowerment og agency hos mennesker, der rammes af sygdom.

Emnet introduceres med udgangspunkt i klassisk teoretiske forståelser inden for den narrative tilgang og eksemplificerer, hvordan teorier anvendes vha caseeksempler af mennesker, der lever med sygdom. Samtidig dannes afsæt for programmets videre arbejde med identitetsrekonstruktion i forhold til rehabiliteringspsykologi generelt og videre ind på KHARE's målgruppe specifikt.

Litteratur (39 sider):

- Glintborg, C. & Berger, N.P. (2017). Narrative forskningstilgange. I Glintborg, C., Hedegaard-Sørensen, L. & Kirkebæk, B. *Professionelle blikke – når fortællinger forandrer identitet*. Frydenlund Academic. (9 sider)
- Larsen, K., & Glintborg, C. (2018). Resiliens og identitetsrekonstruktion hos unge med senhjerneskader. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [30 sider]

Foreslået supplerende læsning:

- Hydén, L.C. (1997). Illness narratives. *Sociology of Health and Illness*, 19, 48-69.[21] (pensum på khare)
- Lyons, R., & Roulstone, S. (2017). Labels, identity and narratives in children with primary speech and language impairments. *International Journal of Speech-Language Pathology*, 5, 503-518. doi:10.1080/17549507.2016.1221455 [15 sider]

8. forelæsning: Kognitiv adfærdsterapi med børn

2 timer workshop v/ Hanne B.S. Knudsen

Kognitiv terapi har som mål at identificere og ændre uhensigtsmæssige tanke- og handlemønstre og er en af de mest benyttede og udbredte former for psykoterapi. Workshoppen her handler om, hvordan terapiformen, med inddragelse af familien, kan tilpasses børn og unges univers, forståelse af verden og skabe bedring for den enkelte og familien som helhed.

Litteratur (42 sider):

- Jørgensen, L. & Schlander, C. (2018). *Kognitiv adfærdsterapi med børn og familier*. Hans Reitzels Forlag. Side 27-69 [42 sider]

Samlet pensumliste for KUR-FÆLLES

Bacha, K. Hanley, T. Winter, L.A. (2019). 'Like a human being, I was an equal, I wasn't just a patient': Service users' perspectives on their experiences of relationships with staff in mental health services. *Psychology and*

- Psychotherapy: Theory, Research and Practice. Early view* Online Version of Record before inclusion in an issue. [20 sider]
- Beetz, A. M. (2017). Theories and possible processes of action in animal assisted interventions. *Applied Developmental Science*, 21(2), 139-149. doi:10.1080/10888691.2016.1262263 [11 sider]
- Engel, G. L. (1977). The need for a new medical model: A challenge for biomedicine. *Science*, 196 (4286), 129-136 [7 sider].
- Glintborg, C. (2018). Introduktion til rehabiliteringspsykologi. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [5 sider]
- Glintborg, C. & Berger, N.P. (2017). Narrative forskningstilgange. I Glintborg, C., Hedegaard-Sørensen, L. & Kirkebæk, B. *Professionelle blikke – når fortællinger forandrer identitet*. Frydenlund Academic. [9 sider]
- Hansen, T. G. B. & Torpe, C. F. (2017). Hundeassisteret pædagogik? *Psyke & Logos*, 38(2), 226-253. [28 sider]
- Haywood, H. C. & Lidz, C. S. (2007). *Dynamic Assessment in practice: clinical and educational applications*. Cambridge University Press, NY. kapitel 1-4 [72 sider]
- IAHAIO. (2018). *IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI*. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [10 sider]
- Jensen de López, K. (2018). Dynamisk udredning af læringspotentialer i rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 47-64). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [18 sider]
- Jørgensen, L. & Schlander, C. (2018). *Kognitiv adfærdsterapi med børn og familier*. Hans Reitzels Forlag. Side 27-69 [42 sider]
- Larsen, K., & Glintborg, C. (2018). Resiliens og identitetsrekonstruktion hos unge med senhjerneskader. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [30 sider]
- Nordahl, T (2004) *Eleven som aktør*. Hans Reitzels Forlag, København, pp.15-58 [43 sider]
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed). New York: Guilford Press. [Kapitel 3, 4, 5, 8, p. 44-93 & 137-143, I alt 57 s].
- Shapiro, S. L., & Carlson, L. E. (2017). *The art and science of mindfulness: integrating mindfulness into psychology and the helping professions* (Second edition). Washington, DC: American Psychological Association. Herfra kap. 2 (s. 21-36) & kap. 6, (s. 81-97.) [32 sider]
- Trillingsgaard & Elmoose (2010) Caseformulering – i en udviklingspsykopatologisk referenceramme *Psyke & Logos*, 31, 399-416. [17 sider]
- Turner, B.J., Fleming, J.M., Ownsworth, T.M., & Cornwell, P. L. (2008). The transition from hospital to home for individuals with acquired brain injury: A

literature review and research recommendations. *Disability and Rehabilitation*, 30(16), 1153-1176. [24 sider].

I alt: ca. 425 sider

KUR-linje Børnesprogklinikken (BSPK)

Modultitel dansk: Videregående Anvendt Psykologi 1

Modultitel engelsk: Advanced Applied Psychology I

ECTS: 10 ECTS

Placering

7. semester

Modulansvarlig:

Kristine Jensen de López (kristine@hum.aau.dk)

Hanne Brun Søndergaard Knudsen (hannebsk@hum.aau.dk)

Undervisere og seminarholdere:

Kristine Jensen de López (KJL, kristine@hum.aau.dk)

Hanne Brun Søndergaard Knudsen (HBSK, hannebsk@hum.aau.dk)

Eva Søndergaard (ES)

Type og sprog

På kursusmodulets BSPK-linje er undervisningen på dansk, litteraturen fortrinsvis på engelsk

Mål

Se fællesdelen

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Børnesprogklinikken BspK (Developmental Communication Disorders) udfører forskningsbaseret udredning og intervention af førskole- og skolebørn, der opvokser med afvigende kommunikative færdigheder (DLD, Developmental Language Disorders), læsevanskeligheder, autisme, ADHD, høretab eller andet. BSPK-linjen på professionsprogrammet er et kontinuerligt forløb med intern praktik og egen klientkontakt. Praktikken strækker sig over 3 semestre med egne klienter på 2 og evt. 3. semester. Formålet er overordnet at fremme livskvalitet og modvirke marginalisering.

Som studerende på klinikken deltager man i forskningsbaseret praksis i form af udredning og intervention af førskole- og skolebørn med afvigende kommunikative færdigheder. Der forventes passende arbejdsindsats samt ansvarlighed overfor børn, forældre, medstuderende og andre samarbejdspartnere. (se også beskrivelsen af formål for KUR).

Følgende undervisning er forbeholdt studerende, der skal i praktik på Børnesprogklinikken, da den er forberedelse til den viden, de færdigheder og kompetencer, der skal anvendes i forbindelse med den efterfølgende praktik på 8.semester. Vi forventer, at I deltager aktivt i og bidrager til kurset for at sikre optimalt udbytte.

Undervisningen finder sted som workshops med en vekselvirkning mellem forelæsninger, seminar undervisning, og fordeler sig over flere dage, hvor den enkelte workshop er organiseret omkring nogle bestemte temaer. Undervisningen er en kombination af forelæsninger fra underviserne med de studerendes oplæg om den tilknyttede litteratur, samt øvelser, cases, diskussioner i grupper og plenum. Elementer herfra fortsætter på programmets 8. og 9. semester, hvor de studerende er i intern praktik på klinikken. Her har de studerende egne klienter i terapi og deltager i et reflekterende team omkring udredning- og terapiforløb.

Omfang og forventet arbejdsindsats

BSPK-linjen beskrevet i det følgende + KUR-fællesdelen beskrevet ovenfor = VAP-1 modulets 10 ECTS.

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

KUR-BSPK

Aktivitet	Timer
15 forelæsninger (8 KUR-fælles + 7 BSPK) á 2 timer	30
Evalueringer	4
6 seminargange (alle BSPK) á 2 timer	12
Læsning og forberedelse	220
Eksamen	4
I alt	270

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger på BSPK-linjen: 14 (7 x 2 lektioner)

Antal forelæsningshold på BSPK-linjen: 1

Antal seminartimer på BSPK-linjen: 12 (6 x 2 lektioner)

Antal seminarhold på BSPK-linjen: 1 hold

Deltagere:

7. semester psykologi studerende, som er optaget på KURs BSPK-linje.

Deltagerforudsætninger:

Bestået bachelor i psykologi samt optagelse på KUR.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

KUR-BSPK	Emne	Omfang	Underviser	Kommentar
1.forelæsning	Intro til Børnesprogklinikken	4 timer	KJL	
2.forelæsning	Dynamisk udredning	4 timer	KJL	
3.forelæsning	Sprog og kommunikation hos børn med DLD/ læsevanskeligheder	4 timer	HBSK	
4.forelæsning	Pragmatiske/psykosociale vanskeligheder	4 timer	KJL	
5.forelæsning	Sprog og kognition samt kommunikation hos børn med autisme og ADHD	4 timer	HBSK	
6.forelæsning	Systemisk familierapi	2 timer	ES	Samlæst med BSPK 9. sem
7.forelæsning	Afsluttende opsamling, forberedelse til praktik	4 timer	HBSK	

Eksamen

Se KUR fællesdel.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1.forelæsning: Intro til Børnesprogklinikken

4 timer workshop v/ Kristine Jensen de López

Litteratur (66 sider):

- Cohen, N. J. (2001). *Language impairment and psychopathology in infants, children and adolescents*. Sage: Thousand Oaks, CA kap 1-2 + 6 (66 sider)

2. forelæsning: Dynamisk udredning i anvendelse

4 timer workshop v/ Kristine Jensen de López

Denne workshop er en udbygning af workshoppen om Dynamisk Udredning (DA) for hele KUR, og er forventes at den studerende har deltaget på KUR forelæsningen og læst litteraturen. Som en del af denne workshop bliver de studerende introduceret for og skal afprøve konkrete interventionsforløb inden for Dynamisk Udredning, som vil blive diskuteret og problematiseret. Undervisningen er helt central i forbindelse med terapiforløbene på børnesprogklinikken.

Litteratur (92 sider):

- Fuchs, D. & Fuchs L. S., 2006, Introduction to response to intervention: what, why, and how valid is it? *Reading Research Quarterly*, 41, 93–99 [6 sider].
- Grigorenko, E. (2009). Dynamic assessment and response to intervention: Two sides of one coin. *Journal of Learning Disabilities*, 42 (2), pp. 111-132. [21 sider] <http://ldx.sagepub.com/content/42/2/111.full.pdf+html>

- Hansson, N. & Joffe, V. (2007). The case for Dynamic Assessment in speech and language therapy. *Child Language Teaching and Therapy*, 23 (1), pp. 9-25. [16 sider]
http://empowereducation.yolasite.com/resources/Young_Learners/collaboration.pdf
- Haywood, H. C. & Lidz, C. S. (2007). *Dynamic Assessment in practice: clinical and educational applications*. Cambridge University Press, NY. kapitel 9 [17 sider]
- Peña, E. & Gillam, R. (2000). Dynamic assessment of children referred for speech and language evaluations. I Lidz, C. S. & Elliot, J. (red.) *Dynamic assessment: prevailing models and applications*, vol. 6. Amsterdam: JAI/Elsevier Science, 543-75. [32 sider]

3. forelæsning: Sprog og kommunikation hos børn med læsevanskeligheder 4 timer workshop v/ Hanne B.S. Knudsen

Hvad kendetegner børn med en sprogforstyrrelse? deres kommunikation og kognition? De senere år er der pågået en debat indenfor feltet vedrørende hvilken betegnelse, der skal anvendes for uforklarlige sproglige vanskeligheder hos børn. Der sættes fokus på denne debat, på den teoretiske baggrund herfor, og der diskuteres fordele og ulemper ved diagnosticering. Endvidere ses nærmere på prævalensen for og sammenhængen mellem sprog- og læsevanskeligheder.

Litteratur (131 sider):

- Bishop, D. V. M. (2014). Ten questions about terminology for children with unexplained language problems. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 49, nr. 4, 381-415 [34 sider]
- Bishop, D.V.M., Snowling, M.J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T. and CATALISE consortium (2016). CATALISE: A Multinational and Multidisciplinary Delphi Consensus Study. Identifying Language Impairments in Children. *PLOS ONE*, 2016, 1-16. [26 sider]
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0168066>
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., & Greenhalgh, T. (2017). Phase 2 of CATALISE: A Multinational and Multidisciplinary Delphi Consensus Study of Problems with Language Development: Terminology. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 58(10), 1068-1080. doi.org/10.1111/jcpp.12721 [13 sider]
- Ebbels, S. (2014). Introducing the SLI debate (Editorial). *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 49, nr. 4, 377-780 [4 sider]
- Reily, S., Bishop, V. M, Tomblin, B. (2014). Terminological debate over language impairment in children: forward movement and sticking points. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, nr. 4, 452-462 [11 sider]
- Fung, S.-c. (2017). "Canine-assisted reading programs for children with special educational needs: rationale and recommendations for the use of dogs in assisting learning." *Educational Review* 69(4): 435-450.
- Gooch, D., Thompson, P., Nash, H.M. Snowling, M.J. & Hulme, C. (2016). The development of executive function and language skills in the early school years. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 57:2, pp. 180–187 [7 sider]

- Kenyon, S.M.G., Palikara, O. & Lucas, R. M. (2018). Explaining reading comprehension in children with developmental language disorder: The Importance of elaborative inferencing. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 61, 2517–2531 [14 sider]
- Ricketts, J (2011). Research Review: Reading comprehension in developmental disorders of language and communication. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 52(11), 1111–1123 [12 sider]

4. forelæsning: Pragmatiske og psykosociale vanskeligheder

4 timer workshop v/ Kristine Jensen de López

Denne workshop beskæftiger sig med udredning og intervention i forhold til pragmatiske sprogvanskeligheder, der omfatter problemer med at tilpasse kommunikation til en samtalepartner. Derforuden omhandler den de psykosociale konsekvenser af at opvokse med sproglige og kommunikative vanskeligheder.

Litteratur (104 sider)

- Adams, C., Lockton, E., Freed, J. Gaile, J. Earl, G., McBean, K., Nash, M., Green, J., Vail, A. & Law J. (2012). The Social Communication Intervention Project: a randomized controlled trial of the effectiveness of speech and language therapy for school-age children who have pragmatic and social communication problems with or without autism spectrum disorder. *International Journal of Communication Disorders*, vol. 47(3), 233-244 [11 sider]
- Bedem, Dockrell, J.E., van Alphen, P.M. Rooij, M., Samson, A.C., Harjunen, E. L. & Rieffe, C. (2018). Depressive symptoms and emotion regulation strategies in children with and without developmental language disorder: a longitudinal study. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 53(6), 1110-1123. DOI: 10.1111/1460-6984.12423 [14 sider]
- Benjamin, L., Newton, C., & Ebbels, S. (2020). Investigating the effectiveness of idiom intervention for 9-16-year-olds with developmental language disorder, *Int. journal of Com disorder*, vol 55,2, 266-286 [19 sider]
- Conti-Ramsden, G., Mok, P., Pickles, A. & Durkin, K. (2013). Adolescents with a history of specific language impairment (SLI): Strengths and difficulties in social, emotional and behavioural functioning. *Research in Developmental Disabilities*, 34 (pp. 4161-4169). [9 sider]
- Clegg, J., Hollis, C., Mawhood, L. & Rutter, M. (2005). Developmental language disorders – follow-up in later adult life. Cognitive, language and psychosocial outcomes. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46:2. (Pp. 128-149). [21 sider]
- Lockton, E, Adams, C. & Collins, A., (2016). Do children with social communication disorder have explicit knowledge of pragmatic rules they break? A comparison of conversational pragmatic ability and metapragmatic awareness. *International Journal of Communication Disorders* [10 sider]
- Nilsson, K.K. & Jensen de López, K. (2016), Theory of Mind in Children with Specific Language Impairment: A Systematic Review and Meta-analysis. *Child Development*, Vol. 87, 1, 143-153. [10 sider]
- Redmond, S. M. (2011). Peer Victimization among students with specific language impairment, attention-deficit/hyperactivity disorder, and typical

development. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, vol. 42, 520-535. [10 sider]

5. forelæsning: Sprog og kognition samt kommunikation hos børn med autisme og ADHD

4 timer workshop v/ Hanne B. S. Knudsen

Hvad kendetegner en kommunikativ profil hos børn med en autismspektrum forstyrrelse og hos børn med ADHD, og hvorledes udredes for de pågældende diagnoser?

Litteratur (108 sider):

- Archibald, L. M. D. & Joanisse, M. F. (2009). On the sensitivity and specificity of nonword repetition and sentence recall to language and memory impairments in children. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 52, 899-914 [17 sider]
- Archibald, L. (2016). Working memory and language learning: A review. *Child Language Teaching and Therapy*, vol. 33(1), 5-17. [12 sider]
- Helland, W.A. Helland, T., Heimann, M. (2014). Language Profiles and Mental Health Problems in Children with Specific Language Impairment and Children With ADHD. *Journal of Attention Disorders*. Vol. 18(3) 226–235 [11 sider]
- Jensen de López, K., Sørensen, L.M. & Jensen Christina M. (2016). ADHD and Communication difficulties: a meta-analysis based on parental CCC reports. Poster præsenteret ved Forskningsseminar Børne- og Ungdomspsykiatri, den 16/3/16. [1 side]
- Melby-Lervåg, M., Redick, T.S. & Hulme, C. (2016). Working memory training does not improve performance on measures of intelligence or other measures of “Far Transfer”: Evidence from a meta-analytic review. *Perspectives on Psychological Science*, 11(4) 512–534. [22 sider]
- Tager-Flusberg, H., Paul, R., & Lord, C. (2005). Language and communication in autism. In F. Volkmar, R. Paul, & A. Klin (Eds.), *Handbook on autism and pervasive developmental disorders* (3rd ed., pp. 335-364). New York: Wiley. [30 sider]
- Tzuriel, D. Isman, E. B. & Haywood, H. Effects on Teaching classification on classification, verbal conceptualization, and analogical reasoning in children with developmental language delays. *Journal of Cognitive Education and Psychology*, vol. 16(1), 107-122 [15 sider]

6. forelæsning: Systemisk familieterapi, anvendt

2 timer forelæsning v/ Eva Søndergaard

Fortsættelse af den fælles SAP forelæsning (se pensum til denne) men med inddragelse af konkrete eksempler. Der forventes at den studerende har deltaget i Eva Søndergaards forelæsning på SAP.

Litteratur (90 sider):

- Carl. J. (2001): Terapi for åben skærm. Interview med Eva Søndergaard i *Psykolog Nyt* 16. [5 sider]
- Minuchin, Patricia, Colapinto, Jorge og Minuchin, Salvador (2001): Udsatte familier i et ressourceperspektiv. Kbh. 2008. *Uddrag: Del 1* (85 sider)

7. forelæsning: Afsluttende opsamling og forberedelse til praktikforløb 2 timer workshop v/ Hanne B. S. Knudsen

Linjespecifik litteratur for Børnesprogklinikken, samlet.

Følgende udgør ca. 600 sider. Dertil kommer 425 sider KUR-fælles.

- Adams, C., Lockton, E., Freed, J. Gaile, J. Earl, G., McBean, K., Nash, M., Green, J., Vail, A. & Law J. (2012). The Social Communication Intervention Project: a randomized controlled trial of the effectiveness of speech and language therapy for school-age children who have pragmatic and social communication problems with or without autism spectrum disorder. *International Journal of Communication Disorders*, vol. 47(3), 233-244 [11 sider]
- Archibald, L. M. D. & Joanisse, M. F. (2009). On the sensitivity and specificity of nonword repetition and sentence recall to language and memory impairments in children. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, vol. 52, 899-914 [17 sider]
- Archibald, L. (2016). Working memory and language learning: A review. *Child Language Teaching and Therapy*, vol. 33(1), 5-17. [12 sider]
- Bedem, Dockrell, J.E., van Alphen, P.M. Rooij, M., Samson, A.C., Harjunen, E. L. & Rieffe, C. (2018). Depressive symptoms and emotion regulation strategies in children with and without developmental language disorder: a longitudinal study. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 53(6), 1110-1123. DOI: 10.1111/1460-6984.12423 [14 sider]
- Benjamin, L., Newton, C., & Ebbels, S. (2020). Investigating the effectiveness of idiom intervention for 9-16-year-olds with developmental language disorder, *Int. journal of Com disorder*, vol 55,2, 266-286 [19 sider]
- Bishop, D. V. M. (2014). Ten questions about terminology for children with unexplained language problems. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 49, nr. 4, 381-415 [34 sider]
- Bishop, D.V.M., Snowling, M.J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T. and CATALISE consortium (2016). CATALISE: A Multinational and Multidisciplinary Delphi Consensus Study. Identifying Language Impairments in Children. *PLOS ONE*, 2016, 1-16. [26 sider] <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0168066>
- Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., & Greenhalgh, T. (2017). Phase 2 of CATALISE: A Multinational and Multidisciplinary Delphi Consensus Study of Problems with Language Development: Terminology. *Journal of Child*

- Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 58(10), 1068-1080.
doi.org/10.1111/jcpp.12721 [13 sider]
- Carl. J. (2001): Terapi for åben skærm. Interview med Eva Søndergaard i *Psykolog Nyt* 16. [5 sider]
- Clegg, J., Hollis, C., Mawhood, L. & Rutter, M. (2005). Developmental language disorders – follow-up in later adult life. Cognitive, language and psychosocial outcomes. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 46:2. (Pp. 128-149). [21 sider]
- Cohen, N. J. (2001). *Language impairment and psychopathology in infants, children and adolescents*. Sage: Thousand Oaks, CA kap 1-2 + 6 (66 sider)
- Ebbels, S. (2014). Introducing the SLI debate (Editorial). *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 49, nr. 4, 377-780 [4 sider]
- Fuchs, D. & Fuchs L. S., 2006, Introduction to response to intervention: what, why, and how valid is it? *Reading Research Quarterly*, 41, 93–99 [6 sider].
- Fung, S.-c. (2017). Canine-assisted reading programs for children with special educational needs: rationale and recommendations for the use of dogs in assisting learning. *Educational Review* 69(4): 435-450.
- Gooch, D., Thompson, P., Nash, H.M. Snowling, M.J. & Hulme, C. (2016). The development of executive function and language skills in the early school years. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 57:2, pp. 180–187 [7 sider]
- Conti-Ramsden, G., Mok, P., Pickles, A. & Durkin, K. (2013). Adolescents with a history of specific language impairment (SLI): Strengths and difficulties in social, emotional and behavioural functioning. *Research in Developmental Disabilities*, 34 (pp. 4161-4169). [9 sider]
- Grigorenko, E. (2009). Dynamic assessment and response to intervention: Two sides of one coin. *Journal of Learning Disabilities* , 42 (2), pp. 111-132. [21 sider] <http://dx.sagepub.com/content/42/2/111.full.pdf+html>
- Hansson, N. & Joffe, V. (2007). The case for Dynamic Assessment in speech and language therapy. *Child Language Teaching and Therapy* , 23 (1), pp. 9-25. [16 sider]
http://empowereducation.yolasite.com/resources/Young_Learners/collaboration.pdf
- Haywood, H. C. & Lidz, C. S. (2007). *Dynamic Assessment in practice: clinical and educational applications*. Cambridge University Press, NY. kapitel 9 [17 sider]
- Helland, W.A. Helland, T., Heimann, M. (2014). Language Profiles and Mental Health Problems in Children with Specific Language Impairment and Children With ADHD. *Journal of Attention Disorders*. Vol. 18(3) 226–235 [11 sider]
- Jensen de López, K., Sørensen, L.M. & Jensen Christina M. (2016). ADHD and Communication difficulties: a meta-analysis based on parental CCC reports. Poster præsenteret ved Forskningsseminar Børne- og Ungdomspsykiatri, den 16/3/16. [1 side]
- Kenyon, S.M.G., Palikara, O. & Lucas, R. M. (2018). Explaining reading comprehension in children with developmental language disorder: The

- Importance of elaborative inferencing. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 61, 2517–2531 [14 sider]
- Lockton, E, Adams, C. & Collins, A., (2016). Do children with social communication disorder have explicit knowledge of pragmatic rules they break? A comparison of conversational pragmatic ability and metapragmatic awareness. *International Journal of Communication Disorders* [10 sider]
- Melby-Lervåg, M., Redick, T.S. & Hulme, C. (2016). Working memory training does not improve performance on measures of intelligence or other measures of “Far Transfer”: Evidence from a meta-analytic review. *Perspectives on Psychological Science*, 11(4) 512–534. [22 sider]
- Minuchin, Patricia, Colapinto, Jorge og Minuchin, Salvador (2001): Udsatte familier i et ressourceperspektiv. Kbh. 2008. *Uddrag: Del 1* (85 sider)
- Nilsson, K.K. & Jensen de López, K. (2016), Theory of Mind in Children with Specific Language Impairment: A Systematic Review and Meta-analysis. *Child Development*, Vol. 87, 1, 143-153. [10 sider]
- Peña, E. & Gillam, R. (2000). Dynamic assessment of children referred for speech and language evaluations. I Lidz, C. S. & Elliot, J. (red.) *Dynamic assessment: prevailing models and applications*, vol. 6. Amsterdam: JAI/Elsevier Science, 543-75. [32 sider]
- Redmond, S. M. (2011). Peer Victimization among students with specific language impairment, attention-deficit/hyperactivity disorder, and typical development. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, vol. 42, 520-535. [10 sider]
- Reily, S., Bishop, V. M, Tomblin, B. (2014). Terminological debate over language impairment in children: forward movement and sticking points. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, nr. 4, 452-462 [11 sider]
- Ricketts, J (2011). Research Review: Reading comprehension in developmental disorders of language and communication. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 52(11), 1111–1123 [12 sider]
- Tager-Flusberg, H., Paul, R., & Lord, C. (2005). Language and communication in autism. In F. Volkmar, R. Paul, & A. Klin (Eds.), *Handbook on autism and pervasive developmental disorders* (3rd ed., pp. 335-364). New York: Wiley. [30 sider]
- Tzuriel, D. Isman, E. B. & Haywood, H. Effects on Teaching classification on classification, verbal conceptualization, and analogical reasoning in children with developmental language delays. *Journal of Cognitive Education and Psychology*, vol. 16(1), 107-122 [15 sider]

KUR-linjen Klinik for handicap- og rehabiliteringspsykologi samt antropozologi (KHARE/ANZO)

Modultitel engelsk: Advanced Applied Psychology I
ECTS: 10 ECTS

Placering

7. semester

Modulansvarlig:

Chalotte Glintborg (cgl@hum.aau.dk)

Tia Hansen (TH, tia@hum.aau.dk)

Undervisere og seminarholdere:

Chalotte Glintborg (CG, cgl@hum.aau.dk)

Tia Hansen (TH, tia@hum.aau.dk)

Mette Kold (MK, mkoj@hum.aau.dk)

Cecilie Thøgersen (CT, ceciliemst@hum.aau.dk)

Aktuelle gæster, NN

Type og sprog

Undervisningen er på dansk, litteraturen på engelsk og dansk

Mål

Se fællesdelen

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Denne undervisning er forbeholdt studerende, der skal i praktik inden for rehabiliteringspsykologi eller menneske-dyr-psykologi, idet den orienteres mod teamdannelse og udvikling af forståelser, færdigheder og kompetencer, som skal anvendes i praktikken på 8.semester. Vi forventer, at I deltager aktivt i kurser, praksis og udviklingsarbejde.

Som studerende på dette spor bliver man bidragyder til udviklingen af et stadig ret nyt felt i Danmark (rehabiliteringspsykologi og/eller menneske-dyr-psykologi). Der forventes derfor commitment til dette samt ansvarlighed over for klienter og samarbejdspartnere (praktiksteder), hvor feltet udvikler sig og interventioner afprøves.

Programmet kombinerer tematisk organiserede workshops på 7. og 8. semester med et klinisk forløb i praksis eller forskningspraktik, som fortrinsvis ligger på 8. semester. Studerende fra KHARE/ANZO 9. semester vil bidrage med erfaringer fra deres forløb og evt. guidning af 7. semester i bestemte temaer. Endvidere vil der som optakt til klinikforløbet på 8.semester blive planlagt et eller flere besøg i praksis (praktikstederne), nogle måske allerede i løbet af 7. semester.

Omfang og forventet arbejdsindsats

KHARE/ANZO-linjen beskrevet i det følgende + KUR-fællesdelen beskrevet ovenfor = VAP-1 modulets 10 ECTS.

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

KUR-KHARE

Aktivitet	Timer
18 forelæsninger (8 KUR-fælles + 10 KHARE) à 2 timer	36
Evalueringer	4
9 seminargange (0 KUR-fælles + 9 KHARE) à 2 timer	18
Læsning og forberedelse	208
Eksamen	4
I alt	270

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger på KHARE-linjen: 20 (10 x 2 lektioner)

Antal forelæsningshold på KHARE-linjen: 1

Antal seminartimer på KHARE-linjen: 18 (9 x 2 lektioner)

Antal seminarhold på KHARE-linjen: 1 hold

Deltagere:

7. semester psykologi studerende, som er optaget på og vælger KHARE.

Deltagerforudsætninger:

Bestået bachelor i psykologi samt optagelse på KHARE/ANZO.

Modulaktiviteter på linjen:

	Antal KT	Tema	Underviser
KHARE #1	4	Intro til KI Psy Rehab	CG & TH
KHARE #2	4	Intro til CHAP	TH & CG
KHARE #3	4	Anvendt mindfulness	MK
KHARE #4	4	KAT med voksne	CT
KHARE #5	4	Aktuel gæst #1	NN,CG & TH

KHARE #6	4	Sorg	CG
KHARE #7	4	Dyreassisteret psykoterapi	TH
KHARE #8	4	Aktuel gæst #2	NN,CG & TH
KHARE #9	6	Afslutning, where2go	CG & TH

Eksamen:

Se KUR fællesdel.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

1. workshop: Intro til psykologisk rehabilitering

Workshop v/ Charlotte Glintborg & Tia Hansen

En stor del af befolkningen befinder sig i den situation, at en afgrænset problemstilling hindrer dem i at udnytte deres potentialer og måske ekskluderer dem fra arbejdsmarkedet eller andre dele af det sociale liv. Hvad har vi som psykologer at byde på, hvis vi vil identificere eller udvikle redskaber til at imødegå dette? Denne introducerende workshop rammesætter KHARE programmet og introducerer videre til feltet psykologiske rehabilitering og inkluderende psykologi – og dette særlige perspektiv på eksisterende psykologiske tilgange og metoder, primært fra kognitiv adfærdsterapi, tredjebølge kognitiv terapi og narrative teorier. Vi spørger pragmatisk og målrettet: Hvordan kan denne psykologiske teori, interventionsform, test eller bestræbelse anvendes inkluderende i forhold til målgruppen? Hvordan implementeres det i en rehabiliteringspraksis? Hvilke nye indsatser kan vi som psykologer levere eller udvikle til nytte for målgruppen? Workshoppen kommer også ind på evidensbaseret som redskab i udviklingsarbejde. Workshoppen består af 4 timer som start på de linjespecifikke workshops og følges op med 6 timer som afslutning.

Dag 1 (september): Introduktion til inkluderende psykologi, rehabiliteringspsykologi og KHARE-programmet. Eksempler på relevante cases, tilgange og forskning.

Dag 2 (december): Rekapitulering i lyset af de mellemliggende undervisningsmoduler. Optakt til forårets program.

Litteratur (82 sider):

- Andrews, E. E. & Dunn, R.A. (2019). Families and Disabilities. In L. A. Brenner, S. A. Reid-Arendt, T.R. Elliott, R.G. Frank. & B. Caplan, kap 12, p. 189-202. *Handbook of Rehabilitation Psychology* [13 sider]
- Hydén, L.C. (1997). Illness narratives. *Sociology of Health and Illness*, 19, 48-69. [21]
- Jacobsson, L. & Lexell, J. (2013). Life satisfaction 6-15 years after a traumatic brain injury. *J Rehabil Med*; 45: 1010–1015 [5 sider]

- Jørgensen, C. R. (2012). Perspektiver på socialt udsatte. *Psykolog Nyt*, 66(7), 12-17. [5 sider]. <http://infolink2003.elbo.dk/PsyNyt/Dokumenter/doc/17470.pdf>
- Klonoff, P. (2010) *Psychotherapy after Brain Injury principles and techniques*, New York: Guilford Press. kap 7 p. 150-171 [21 sider]
- Kreutzer, J.S., Marwitz, J.H., Hsu, N., Williams, K., & Riddick, A. (2007). Marital stability after brain injury: An investigation and analysis. *NeuroRehabilitation*, 22(1), 53–59. [7 sider]
- Prigatano, G. P. (1991). Disordered mind, wounded soul: The emerging role of psychotherapy in rehabilitation after brain injury. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 6(4), 1-10. doi: 10.1097/00001199-199112000-00004 [10 sider]

2. workshop: Introduktion til menneske-dyr-psykologi

Workshop v/ Tia Hansen & Chalotte Glintborg

Idéen om, at dyr kan befordre menneskers trivsel er gammel, men ikke specielt godt undersøgt. Den indledende workshop handler om feltets status i dag, og hvordan vi kommer videre.

Vores Center for Human Animal Psychology (CHAP) arbejder for at bringe områdets internationale viden i anvendelse i Danmark og selv producere ny viden med udgangspunkt i danske forhold, begge dele med henblik på at fremme og kvalificere dansk praksis på området. Her er psykologers bidrag vigtige. Studerende kan blive en del af dette arbejde, hvor jeres viden fra flere dele af studiet kommer i spil på nye måder. I introduceres til nogle interventioner, der kan udvikles på, og vi diskuterer, hvor jeres interesser ligger, og hvad vil være muligt for jer i praktikken.

Workshoppen består af 4 timer som start og følges op med 6 timer som afslutning af modulet.

Dag 1 (september): Introduktion til menneske-dyr-psykologi og hvordan dette kan følges i programmet, inkl. jeres muligheder for praktik. Eksempler på relevante cases, tilgange og forskning.

Dag 2 (december): Rekapitulering i lyset af de mellemliggende undervisningsmoduler. Optakt til forårets program.

Litteratur (55 sider):

- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 sider]
- Hansen, T. G. B. & Nielsen, L. M. (2018). Sorg efter tab af selskabsdyr. *Psyke & Logos*, 39(1), 127-143. [17 sider]
- Lund, T. (2005). The Qualitative–Quantitative Distinction: Some comments. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 49(2), 115-132. doi: 10.1080/00313830500048790 [17]

3. workshop: Anvendt mindfulness

Workshop v/ Mette Kold

Workshoppen uddyber om mindfulness og relaterer til andre psykologiske metoder. Anvendelsesområder i psykologisk praksis fortsættes gennemgået, nu med fokus på bedring af fysiske tilstande. Overlap, synergi og modsætninger i forhold til andre psykologiske metoder reflekteres. Fortsat praktiske øvelser.

Denne mindfulness-workshop er videregående ift. KUR-Fælles, og den muliggør indledning af en egen-praksis, som evt. kan fortsættes på 8. og 9. semester.

Litteratur: (59 sider)

- Garmon, B., Philbrick, J., Padrick, M., & Goodman, M. (2014). Mindfulness-Based Stress Reduction for chronic pain: A systematic review. *Journal of Pain Management*, 7(1), 23-36. [14 s]
- Gotink, R. A., Meijboom, R., Vernooij, M. W., Smits, M., & Hunink, M. G. M. (2016). 8-week Mindfulness Based Stress Reduction induces brain changes similar to traditional long-term meditation practice – A systematic review. *Brain and Cognition*, 108, 32–41. [9 sider]
<https://doi.org/10.1016/j.bandc.2016.07.001>
- Bédard, M., Felteau, M., Marshall, S., Cullen, N., Gibbons, C., Dubois, S., Moustgaard, A. (2014). Mindfulness-Based Cognitive Therapy reduces symptoms of depression in people with a Traumatic Brain Injury: Results from a Randomized Controlled Trial. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 29(4), E13–E22. <https://doi.org/10.1097/HTR.0b013e3182a615a0> [10 s]
- Crowe, M., Jordan, J., Burrell, B., Jones, V., Gillon, D., & Harris, S. (2016). Mindfulness-based stress reduction for long-term physical conditions: A systematic review. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 50(1), 21–32. <https://doi.org/10.1177/0004867415607984> [12 s]
- Terjestam, Y., Bengtsson, H., & Jansson, A. (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. <https://doi.org/10.1177/0143034316658321> [14 s]

Foreslået supplerende læsning:

- Resten af Segal et al. (2013); en del er pensum på 8. semester.

4. workshop: Kognitiv adfærdsterapi til voksne

Workshop v/ Cecilie Thøgersen

Workshoppen giver en fortsat indføring i teori, grundbegreber og behandlingsteknikker, der indgår i kognitiv adfærdsterapi.

Formen på workshoppen vil veksle mellem teori, øvelser og rollespil, hvor de studerende selv skal træne de præsenterede behandlingsteknikker og -modeller. De forskellige behandlingsteknikker vil også blive eksemplificeret ved problemstillinger og klientgrupper, man kan møde som klinisk psykolog.

Der veksles mellem oplæg og praktiske øvelser, suppleret med dialog og små oplæg fra de studerende. Øvelserne har til formål at demonstrere, hvorledes kognitiv adfærdsterapi kan struktureres og varetages i forhold til de omtalte patientpopulationer.

Litteratur (215 sider):

- Beck, J. S. (2013). *Kognitiv adfærdsterapi – Grundlag og perspektiver*. DK: Akademisk Forlag. [uddrag: kap. 3-4, 5-7 og 9-11; pp. 50-79, 80-141, 156-203 = 139 sider]
- Ruff, R. M. & Serena, C.K. (2014). *Effective psychotherapy for individuals with brain injury*. New York: The Guilford Press, kap 5, s. 54-80, kap 6, s 81-98, kap10 s. 149-170, Kap 11, s. 171-180 [76 sider]

Foreslået supplerende læsning:

- Grønlund, C. (2018). Acceptance and Commitment Therapy. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [23 s]

5. workshop: Aktuel gæst

Workshop v/ Gæst, Charlotte Glintborg & Tia Hansen

Vi inviterer en aktuel gæst indenfor rehabiliteringspsykologi til at afholde et webinar og følger op med et diskussionsseminar ledet af en eller begge programledere.

Pensum: Intet

6. workshop: Sorg og kronisk sygdom

Workshop v/ Charlotte Glintborg

Beskrivelse: Sorg forbindes typisk med, at man har mistet nogen ved et dødsfald. Sorg er ikke på samme måde anerkendt når det handler om sorg som følge af at blive ramt af alvorlig sygdom, eller leve med en kronisk lidelse. Når man rammes af sygdom medfører dette tab på rigtig mange områder for både personen, der rammes, men i høj grad også for de pårørende. Vi kan her tale om en miskendt sorg, der risikerer at blive tabubelagt. Inden for forståelsen af sorgreaktioner er en af de nyere modeller tosporsmodellen (The Dual Process Model of Coping with Bereavement), der er udviklet af det hollandske forskerpar Stroebe & Shut (1999), som har forsket i sorgreaktioner i over 20 år. Modellen beskriver sorg som en dynamisk og kompleks proces, der er i konstant udvikling.

Forelæsningsens pensum (156 sider):

- Boss, P. (1999). *Ambiguous loss: Learning to Live with Unresolved Grief*. Harvard University Press. Kap 3+4 [32 sider]
- Doka, K. (2008). Disenfranchised grief in historical and cultural perspective. In Stroebe, Hansson, Schut and Strobe, *Handbook of bereavement research and practice- advances in theory and intervention*. (1. ed., pp. 223-236). American Psychological Association. University Press. [13 sider]
- Guldin, M. (2016) *Tab og sorg*. Kbh: Hans Reitzels Forlag. Kap 1-3, s. 23-106 [80 sider]
- Stroebe, M., & Shut, H. (1999). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description. *Death Studies*, 23(3), 197-224. doi: 10.1080/074811899201046 [28 sider]

Foreslået supplerende læsning:

- Guldin, M. (2016) *Tab og sorg*. Kbh: Hans Reitzels Forlag. kap 18, s. 265-280

7. workshop: Dyreassisteret psykoterapi

Workshop v/ Tia Hansen

Beskrivelse: Workshopen introducerer konkrete måder at anskue psykoterapi med hund og hest, og de studerende inddrages i at applikere på målgrupper efter valg.

Forelæsningens pensum (43 sider):

- Chandler, C. K. (2012). *Animal assisted therapy in counseling (2nd ed.)*. New York: Routledge/Taylor & Francis. [Uddrag: Kapitel 7 = 34 sider] (Eller nyere udgave, men denne er gratis tilgængelig via AUB, både online og trykt).
- Wharton, T., Whitworth, J., Macauley, E., & Malone, M. (2019). Pilot testing a manualized equine-facilitated cognitive processing therapy (EF-CPT) intervention for PTSD in veterans. *Psychiatric Rehabilitation Journal*, 42(3), 268-276. <https://doi.org/10.1037/prj0000359> [9 sider]

Foreslået supplerende læsning:

- Chandler, C. K. (2012). *Animal assisted therapy in counseling (2nd ed.)*. Routledge/Taylor & Francis. Kapitel 8.

8. workshop: Aktuel gæst

Workshop v/ Gæst, Tia Hansen & Chalotte Glintborg

Vi inviterer en aktuel gæst indenfor menneske-dyr-psykologi til at afholde et webinar og følger op med et diskussionsseminar ledet af en eller begge programledere.

Pensum: Intet

9. workshop: Afrunding og optakt til næste semester

Workshop v/ Chalotte Glintborg & Tia Hansen

Beskrivelse: Se under intro

Linjespecifik pensumliste for KHARE/ANZO, samlet

Følgende udgør 610 sider. Dertil kommer 425 sider KUR-fælles.

- Andrews, E. E. & Dunn, R.A. (2019). Families and Disabilities. In L. A. Brenner, S. A. Reid-Arendt, T.R. Elliott, R.G. Frank. & B. Caplan, kap 12, p. 189-202.
Handbook of Rehabilitation Psychology [13 sider]
- Beck, J. S. (2013). *Kognitiv adfærdsterapi – Grundlag og perspektiver*. DK: Akademisk Forlag. [uddrag: kap. 3-4, 5-7 og 9-11; pp. 50-79, 80-141, 156-203, i alt 139 sider]
- Bédard, M., Felteau, M., Marshall, S., Cullen, N., Gibbons, C., Dubois, S., Moustgaard, A. (2014). Mindfulness-Based Cognitive Therapy reduces

- symptoms of depression in people with a Traumatic Brain Injury: Results from a Randomized Controlled Trial. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 29(4), E13-22. <https://doi.org/10.1097/HTR.0b013e3182a615a0> [10 s]
- Boss, P. (1999). *Ambiguous loss: Learning to Live with Unresolved Grief*. Harvard University Press. Kap 3+4 [32 sider]
- Chandler, C. K. (2012). *Animal assisted therapy in counseling* (2nd ed.). Routledge/Taylor & Francis. [Uddrag: Kapitel 7 = 34 sider] (Eller nyere udgave, men denne er gratis tilgængelig via AUB, både online og trykt).
- Crowe, M., Jordan, J., Burrell, B., Jones, V., Gillon, D., & Harris, S. (2016). Mindfulness-based stress reduction for long-term physical conditions: A systematic review. *Australian & New Zealand Journal of Psychiatry*, 50(1), 21–32. <https://doi.org/10.1177/0004867415607984> [12 s]
- Doka, K. (2008). Disenfranchised grief in historical and cultural perspective. In Stroebe, Hansson, Schut and Strobe, *Handbook of bereavement research and practice- advances in theory and intervention*. (1. ed., pp. 223-236). American Psychological Association. University Press. [13 sider]
- Garmon, B., Philbrick, J., Padrick, M., & Goodman, M. (2014). Mindfulness-Based Stress Reduction for chronic pain: A systematic review. *Journal of Pain Management*, 7(1), 23-36. [14 s]
- Gotink, R. A., Meijboom, R., Vernooij, M. W., Smits, M., & Hunink, M. G. M. (2016). 8-week Mindfulness Based Stress Reduction induces brain changes similar to traditional long-term meditation practice – A systematic review. *Brain and Cognition*, 108, 32–41. <https://doi.org/10.1016/j.bandc.2016.07.001> [10 s]
- Guldin, M. (2016) *Tab og sorg*. Kbh: Hans Reitzels Forlag. Kap 1-3, s. 23-106 [80 sider]
- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), *Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis*. (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 sider]
- Hansen, T. G. B. & Nielsen, L. M. (2018). Sorg efter tab af selskabsdyr. *Psyke & Logos*, 39(1), 127-143. [17 sider]
- Hydén, L.C. (1997). Illness narratives. *Sociology of Health and Illness*, 19, 48-69. [21]
- Jacobsson, L. & Lexell, J. (2013). Life satisfaction 6-15 years after a traumatic brain injury. *J Rehabil Med*; 45: 1010–1015 [5 sider]
- Jørgensen, C. R. (2012). Perspektiver på socialt udsatte. *Psykolog Nyt*, 66(7), 12-17. [5 sider]. <http://infolink2003.elbo.dk/PsyNyt/Dokumenter/doc/17470.pdf>
- Klonoff, P. (2010) *Psychotherapy after Brain Injury principles and techniques*, New York: Guilford Press. kap 7 p. 150-171 [21 sider]
- Kreutzer, J.S., Marwitz, J.H., Hsu, N., Williams, K., & Riddick, A. (2007). Marital stability after brain injury: An investigation and analysis. *NeuroRehabilitation*, 22(1), 53–59. [7 sider]
- Lund, T. (2005). The Qualitative–Quantitative Distinction: Some comments. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 49(2), 115-132. doi: 10.1080/00313830500048790 [17 sider]

- Prigatano, G. P. (1991). Disordered mind, wounded soul: The emerging role of psychotherapy in rehabilitation after brain injury. *Journal of Head Trauma Rehabilitation*, 6(4), 1-10. doi: 10.1097/00001199-199112000-00004 [10 sider]
- Ruff, R. M. & Serena, C.K. (2014). Effective psychotherapy for individuals with brain injury. New York: The Guilford Press, kap 5, s. 54-80, kap 6, s 81-98, kap10 s. 149-170, Kap 11, s. 171-180 [76 sider]
- Stroebe, M., & Shut, H. (1999). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description. *Death Studies*, 23(3), 197-224. doi: 10.1080/074811899201046 [28 sider]
- Terjestam, Y., Bengtsson, H., & Jansson, A. (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. <https://doi.org/10.1177/0143034316658321> [14 s]
- Wharton, T., Whitworth, J., Macauley, E., & Malone, M. (2019). Pilot testing a manualized equine-facilitated cognitive processing therapy (EF-CPT) intervention for PTSD in veterans. *Psychiatric Rehabilitation Journal*, 42(3), 268-276. <https://doi.org/10.1037/prj0000359> [9 sider]

Cultural Psychology and Educational Practice (CPEP) programmer

Modultitel dansk: Videregående Anvendt Psykologi I version Cultural Psychology and Educational Practice

Modultitel engelsk: Advanced Applied Psychology 1 Version Cultural Psychology and Educational Practice

ECTS: 10 ECTS

Placering

7. Semester

Modulansvarlige

Brady Wagoner (BW, wagoner@hum.aau.dk)

Carolin Demuth (CD, cdemuth@hum.aau.dk)

Thomas Szulevicz (TS, thoszu@hum.aau.dk)

Paula Cavada-Hrepich (PC, pcavadah@hum.aau.dk)

Undervisere

Brady Wagoner (BW, wagoner@hum.aau.dk)

Jaan Valsiner (JV, jvalsiner@hum.aau.dk)

Carolin Demuth (CD, cdemuth@hum.aau.dk)

Thomas Szulevicz (TS, thoszu@hum.aau.dk)

Paula Cavada-Hrepich (PC, pcavadah@hum.aau.dk)

Mogens Jensen (MJ, mogensj@hum.aau.dk)

Noomi Matthiesen (NM, noomi@hum.aau.dk)

Niels Bjerre Tange (NT, nbt@hum.aau.dk)

Casper Feilberg (CF, feilberg@hum.aau.dk)

Charlotte Ringsmose (cvr@hum.aau.dk)

Seminarholdere

Hold CP

Brady Wagoner (BW, wagoner@hum.aau.dk)

Carolin Demuth (CD, cdemuth@hum.aau.dk)

Hold EP

Thomas Szulevicz (TS, thoszu@hum.aau.dk)

Paula Cavada-Hrepich (PC, pcavadah@hum.aau.dk)

Noomi Matthiesen (NM, noomi@hum.aau.dk)

Niels Bjerre Tange (NT, nbt@hum.aau.dk)

Type og sprog

Studiefagsmodul

Dansk og Engelsk

Mål

Viden om:

- og forståelse af disciplinens centrale og aktuelle teorier om anvendt psykologi baseret på højeste internationale forskning indenfor området
- og forståelse af de centrale og aktuelle udrednings- og undersøgelsesmetoder indenfor disciplinen
- og forståelse af sammenhængen med disciplinens psykologiske problemstillinger og de relevante almene teorier
- og forståelse af egne faglige kvalifikationer ift. problemfelter i området

Færdigheder:

- at kunne vurdere og vælge mellem de centrale og aktuelle teorier om praksis
- at kunne anvende relevante metoder og redskaber til undersøgelse
- at kunne formidle den forskningsbaserede viden om disciplinen på en reflekteret og diskuterende vis

Kompetencer:

- selvstændigt at kunne identificere problemstillinger som er relevante for området
- at forbinde disciplinens anvendte psykologiske problemstillinger med almenpsykologiske teorier
- at skabe et overblik over egne faglige kvalifikationer i forhold til problemfelter inden for disciplinen med henblik på videre faglig kvalificering

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

CPEP er et hovedprogram, som består af de to underprogrammer Cultural Psychology og Educational Practice . Programmet forener kulturpsykologiske og pædagogisk-psykologiske perspektiver på psykologi og psykologisk praksis. Overordnet tager de to underprogrammer udgangspunkt i en fælles teoretisk referenceramme, som betoner kulturelle, normative, relationelle, sproglige, semiotiske, strukturelle og diskursive dimensioners betydning for forståelsen af psykologiske fænomener og psykologisk praksis.

På programmet arbejdes generelt med centrale aktuelle teorier af relevans for forståelsen af psykologiske fænomener. Der arbejdes ligeledes med centrale aktuelle teoriers relevans i forhold til psykologfaglig anvendelse. Generelt fokuseres der på programmet på forholdet mellem teori, psykologisk praksis og profession, og på hvordan disse kan informere og supplere hinanden.

7. semester på professionsprogrammerne VAP I består af

- 8 fælles forelæsninger som indeholder 25% af pensum
- 10 seminarer for CP-studerende
- 4 seminarer og 4 workshops for EP studerende.

The cultural psychology approach:

The module offers an introduction to some of the basic themes, theories, and concepts used by cultural psychologists. It aims at providing students with a thorough theoretical understanding of how culture (understood as the uniquely human capacity of meaning making) has an impact on any area of psychological phenomena, as well as their application to different social arenas. The course aims to offer the requisite theoretical and methodological tools for students to bring into their research projects and internships in later semesters.

The module comprises courses and exercises within the following areas:

- *Intensive ways of observing everyday life situations*
- *Methodological training in the use of modern research methods in social science*
- *Ways of entering the field of research and social practices as a cultural psychologist*
- *Skills for analyzing various social settings and people's meaning making within them*

Tilgangen på EP:

Undervisningen på VAP I vil teoretisk introducere til den overordnede analytiske rammeforståelse på EP og i forhold til pædagogisk-psykologisk praksis.

Herudover vil undervisningen bredt introducere til PPR som arbejdsfelt med fokus på historiske, teoretiske og metodiske problemstillinger.

Endeligt vil undervisningen belyse i seminarer forskellige tematikker af relevans for arbejdet i PPR.

I en del af de planlagte workshops inviteres PPR-psykologer ind i undervisningen, og på den måde kobles specifikt til PPR-praksis.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Forventninger om den konkrete udmøntning af modulets ECTS-belastning, hvilket omfatter antallet af konfrontationstimer, øvelsesarbejde, tid til forberedelse, med videre.

CP

Aktivitet	Timer
13 forelæsninger à 2 timer	26
Evalueringer	4
11 seminargange à 2 timer	22
Læsning og forberedelse	200

<i>Eksamen</i>	<i>1</i>

NB: lektioner tælles som timer.

EP

<i>Aktivitet</i>	<i>Timer</i>
<i>8 forelæsninger à 2 timer</i>	<i>16</i>
<i>4 workshops à hhv. 6 timer</i> <i>1 workshops à hhv. 3 timer</i>	<i>27</i>
<i>4 seminarer à 4 timer</i>	<i>16</i>
<i>Webinar</i>	<i>2</i>
<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>190</i>
<i>Eksamen</i>	<i>1</i>

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 8

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 16

Antal seminarhold: 1

Deltagere

Studerende på kandidatuddannelsen der er optaget på professionsprogrammet Cultural Psychology and Educational Practice (CPEP).

CPEP * Fælles forelæsninger for alle CP og EP

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

FÆLLES FORELÆSNINGER

Aktivitet (gerne én per uge)	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder	Litteratur
BIDRAG TIL SAP				
SAP Forelæsning	2 x 45 min.	Cultural psychology: what it is, what it can do, and what is innovative in it?	<i>Jaan Valsiner</i>	Valsiner, J. (2012) Valsiner, J. (2014)
SAP Forelæsning	2 x 45 min.	Cultural Discursive Psychology	<i>Carolyn Demuth</i>	Brockmeier, J. (2012) Harré, R. (2012) Shotter, J. (2008)
SAP Forelæsning	2 x 45 min.	At arbejde pædagogisk-psykologisk	<i>Thomas Szulevicz</i>	Dixon, R. (2007). Farrell, P. (2009) Szulevicz, T (2019)
SAP Forelæsning	2 x 45 min.	Evidens, standardisering & evaluering	<i>Mogens Jensen</i>	Jensen, M. (2012). Jensen, M. (2015). Krogstrup, H. (2002).
1. Forelæsning	2 x 45 min.	The diversity of knowledge, social representations and science communication	<i>Brady Wagoner</i>	Bucchi (2008) Farr (1993) Minor (1956) Wagoner (2017)
2. Forelæsning	2 x 45 min.	Introduktion til PPR: Hvad er PPR overhovedet for noget?	<i>Thomas Szulevicz</i>	Ashton, R., & Roberts, E. (2006). SUPPLERENDE Farrell, P. (2010). Nolan, A., & Moreland, N. (2014).
3. Forelæsning	2 x 45 min.	Collective memory, the uses of the past and history education	<i>Brady Wagoner</i>	Wertsch (2002) Carretero & van Alphen (2018) Van Alphan, F. (2020) Wagoner (2017)
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Kulturpsykologisk forståelse af pædagogisk psykologi	<i>Mogens Jensen & Paula Cavada-Hrepich</i>	Dræby Sørensen, A. (2016).

				Hundeide, K. (2005). Jensen, M. (2018) Holland D., Lave J. (2019)
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Discursive approaches in cultural psychology and educational practice	<i>Carolin Demuth</i>	Demuth (2013) Demuth (2021) Wertsch (1991)
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Dynamics of mutual trust in society: The case of parental collaboration in early childhood education	<i>Paula Cavada-Hrepich & Noomi Matthiesen</i>	Zittoun, T. (2014). Marková, I., Linell, P., & Gillespie, A. (2008). SUPPLERENDE
7. Forelæsning	2 x 45 min.	Cultural psychology of semiotic dynamics and its critique	<i>Jaan Valsiner</i>	Valsiner (2012)
8. Forelæsning	2 x 45 min.	Det fortolkende blik – professionel undersøgelse af børn og skolebørn med fokus på metodologiske overvejelser, kvalitative tilgange og kombinationen med medicinske forståelser og kvantitative mål	<i>Casper Feilberg</i>	Maul & Feilberg (2019) Feilberg, C. (2019). SUPPLERENDE
9. Forelæsning	2 x 45 min.	Positioning Theory	Bo Allesøe Christensen	Harré & Van Langenhove, L. (1998) Harré, & Moghaddam (2003)

Eksamen

Synopsseksamen. Se vigtige datoer i moodle og formalia vdr. Prøver.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

FÆLLES FORELÆSNING:

CP: compulsory litterature Cultural Psychology

EP: compulsory litterature Educational Practice

SAP forelæsning: Cultural psychology: what it is, what it can do, and what is innovative in it?

2 timer v/ Jaan Valsiner

General overview of how cultural psychology emerged: 19th century Völkerpsychologie and 20th century move into social and developmental perspectives after cultural-historical psychology. Current directions (short overview): Dialogical Self, Social Representations, Interdependent Self. Russian and Danish

Activity theories, Semiotic Dynamics. Links with Education and Medicine, Occupational and Health psychologies.

Forelæsningens pensum CP:

- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. (22s)
- Valsiner, J. (2014). Needed for cultural psychology: Methodology in a new key. *Culture & Psychology*, 20, 3-30. (28s)

Forelæsningens pensum EP:

- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. (22s)
- Valsiner, J. (2014). Needed for cultural psychology: Methodology in a new key. *Culture & Psychology*, 20, 3-30. (28s)

SAP forelæsning: Discursive and Narrative Psychology

2 timer v/ *Carolin Demuth*

This lecture addresses how discursive and narrative psychology contribute to the field of Cultural Psychology. We will particularly look at the discursive construction and storied nature of the mind to understand the dialogical interplay of the person and society.

Forelæsningens pensum CP:

- Brockmeier, J. (2012). Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439-467). Oxford: Oxford University Press. (18s)
- Harré, R. (2012). Positioning Theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 191-206, New York: Oxford University Press. (17s)
- Shotter, J. (2008). *Conversational Realities Revisited: Life, Language, Body and World*. Ohio: Taos Institute Publications, Chapter 1-3 (pp. 14-70) (56s)

Forelæsningens pensum EP:

- Brockmeier, J. (2012). Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439-467). Oxford: Oxford University Press. (18s)
  - Harré, R. (2012). Positioning Theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 191-206, New York: Oxford University Press. (17s)
  - Shotter, J. (2008). *Conversational Realities Revisited: Life, Language, Body and World*. Ohio: Taos Institute Publications, Chapter 1-3 (pp. 14-70) (56s)
- SUPPLERENDE

SAP forelæsning: At arbejde pædagogisk-psykologisk

2 timer v/ Thomas Szulevicz

Over de seneste årtier er der sket en række betydelige forandringer inden for dagtilbuds- og skoleområdet (eksempelvis ny inklusionslovgivning og ny skolereform), som har stillet nye typer af krav til den pædagogisk-psykologiske rådgivning. Disse forandringer har fordret, at den pædagogiske psykologi har skullet følge med og tilpasse fagligheden og rådgivningen til de nye forhold. Men forandringerne og kravene om forandringer kalder også på kritisk refleksion i forhold til, hvad det faktisk indebærer at arbejde pædagogisk-psykologisk. Denne forelæsning tager udgangspunkt i nogle af de aktuelle forandringer omkring pædagogisk-psykologisk praksis, og diskurer bl.a. spørgsmålene: Hvad vil det sige at arbejde pædagogisk-psykologisk? Trækkes der på bestemte teorier og metoder? Hvori består det pædagogiske i den pædagogiske psykologi, og hvilke problemstillinger og dilemmaer konfronteres man ofte med som pædagogisk psykolog?

Forelæsningens pensum CP:

- Dixon, R. (2007). Systemic Thinking: A Framework for Research into Complex Psychosocial Problems. *Qualitative Research in Psychology*, 4 (1), 145-166 <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14780880701473532> (22 sider)
- Farrell, P. (2009) The Developing Role of School and Educational Psychologists in Supporting Children, Schools and Families. I: *Papeles del Psicólogo*. Vol 30 (1), 74-85. <http://www.papelesdelpsicologo.es/english/1658.pdf> (11 sider)
- Szulevicz, T. (2019). PPR og de normative forudsætninger. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. Vol. 56 (5/6) 114-125 (11 sider)

Forelæsningens pensum EP:

- Dixon, R. (2007). Systemic Thinking: A Framework for Research into Complex Psychosocial Problems. *Qualitative Research in Psychology*, 4 (1), 145-166 <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14780880701473532> (22 sider)
- Farrell, P. (2009) The Developing Role of School and Educational Psychologists in Supporting Children, Schools and Families. I: *Papeles del Psicólogo*. Vol 30 (1), 74-85. <http://www.papelesdelpsicologo.es/english/1658.pdf> (11 sider)
- Szulevicz, T. (2019). PPR og de normative forudsætninger. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. Vol. 56 (5/6) 114-125 (11 sider)

SAP forelæsning: Evidens, standardisering & evaluering

2 timer v/ Mogens Jensen

En af tilgangene til udvikling af arbejdet i den offentlige sektor er 'evidensbaseret praksis' og standardisering af indsatser. Disse berører en klassisk pædagogisk psykologisk opgave omkring evaluering med henblik på udvikling. Forelæsningen vil berøre en række væsentlige diskussioner af relevans for den praktiske udvikling og implementering af indsatser.

Forelæsningens pensum CP:

- Jensen, M. (2012). Diagnoser og socialpædagogisk behandlingsarbejde. *Gjallerhorn*, (15), 66-74. (8 sider)
- Jensen, M. (2015). Fra fokus på evidens til kvalitet. *Social Kritik: tidsskrift for Social Analyse and Debat*, (143), 14-24. (10 sider)
- Krogstrup, H. (2002). Når socialt arbejde bliver standardvare. *Nordisk Sosialt Arbeid*, (03), 122–130. Retrieved from https://www.idunn.no/nsa/2002/03/nar_socialt_arbejde_bliver_standardvare (8 sider)

Forelæsningens pensum EP:

- Jensen, M. (2012). Diagnoser og socialpædagogisk behandlingsarbejde. *Gjallerhorn*, (15), 66-74. (8 sider)
- Jensen, M. (2015). Fra fokus på evidens til kvalitet. *Social Kritik: tidsskrift for Social Analyse and Debat*, (143), 14-24. (10 sider)
- Krogstrup, H. (2002). Når socialt arbejde bliver standardvare. *Nordisk Sosialt Arbeid*, (03), 122–130. Retrieved from https://www.idunn.no/nsa/2002/03/nar_socialt_arbejde_bliver_standardvare (8 sider)

1. Forelæsning: The diversity of knowledge, social representations and science communication

2 timer v/ Brady Wagoner

This lecture outlines the theory of social representations and in so doing analyses the broader issue of exploring different knowledge systems and interaction between them, in particular that of common sense versus scientific thinking. Furthermore, it highlights concrete strategies of and perspectives on communicating scientific ideas to the public, as a case of transmission and transmission of ideas between knowledge systems.

Forelæsningens pensum CP:

- Bucchi, M. (2008). Of deficits, deviations and dialogues: Theories of public communication of science. In M. Bucchi & B. Trench (eds.), *Handbook of Public Communication of Science and Technology* (pp. 57-76). Routledge. (19s)
- Farr, R.M. (1993). Common sense, science and social representations. *Public Understanding of Science*, 189-204. (15s)
- Minor, H. (1956). The body ritual among the Nacirema. *American Anthropologist*, 58(3), 503-507. (5s)
- Wagoner, B. (2017). *The Constructive Mind: Frederic Bartlett's Psychology in Reconstruction*. Cambridge: Cambridge University Press. Chapters 3 (access online at AUB) (30s)

Forelæsningens pensum EP:

- Bucchi, M. (2008). Of deficits, deviations and dialogues: Theories of public communication of science. In M. Bucchi & B. Trench (eds.), *Handbook of*

Public Communication of Science and Technology (pp. 57-76). Routledge.
(19s) SUPPLERENDE

- Farr, R.M. (1993). Common sense, science and social representations. *Public Understanding of Science*, 189-204. (15s)
- Minor, H. (1956). The body ritual among the Nacirema. *American Anthropologist*, 58(3), 503-507. (5s) SUPPLERENDE
- Wagoner, B. (2017). *The Constructive Mind: Frederic Bartlett's Psychology in Reconstruction*. Cambridge: Cambridge University Press. Chapters 3 (access online at AUB) (30s) SUPPLERENDE

2. Forelæsning: Introduktion til PPR: Hvad er PPR overhovedet for noget? *2 timer v/ Thomas Szulevicz*

I denne forelæsning introduceres bredt og historisk til PPR. Der trækkes tråde til aktuelle arbejdsformer, problemstillinger, muligheder og udfordringer.

Forelæsningens pensum CP:

- Ashton, R., & Roberts, E. (2006). What is Valuable and Unique about the Educational Psychologist? *Educational Psychology in Practice*, 22(2), 111–123.
<https://doi.org/10.1080/02667360600668204> (12 sider) SUPPLERENDE
- Farrell, P. (2010). School psychology: Learning lessons from history and moving forward. *School Psychology International*, 31(6), 581–598. <https://doi.org/10.1177/0143034310386533> (17 sider)
- Nolan, A., & Moreland, N. (2014). The process of psychological consultation. *Educational Psychology in Practice*, 30(1), 63–77.
<https://doi.org/10.1080/02667363.2013.873019> (14 sider)

Forelæsningens pensum EP:

- Ashton, R., & Roberts, E. (2006). What is Valuable and Unique about the Educational Psychologist? *Educational Psychology in Practice*, 22(2), 111–123.
<https://doi.org/10.1080/02667360600668204> (12 sider) SUPPLERENDE
- Farrell, P. (2010). School psychology: Learning lessons from history and moving forward. *School Psychology International*, 31(6), 581–598. <https://doi.org/10.1177/0143034310386533> (17 sider)
- Nolan, A., & Moreland, N. (2014). The process of psychological consultation. *Educational Psychology in Practice*, 30(1), 63–77.
<https://doi.org/10.1080/02667363.2013.873019> (14 sider)

3. Forelæsning: Collective memory, the uses of the past and history education

2 timer v/ Brady Wagoner

This lecture deals with the concept of collective memory, paying special attention on how the past lives in the present whether in the way our identity as a group is conceived, or in how we interpret the present and frame specific future challenges. Drawing on this discussion, the lecture will finish by briefly presenting different ways of addressing history teaching aimed at fostering critical and reflective citizens.

Forelæsningens pensum CP:

- Wertsch, J. (2002). *Voices of collective remembering*. Cambridge: Cambridge University Press. (Chapter 3). (20s)
- Carretero, M. & van Alphen, F. (2018). History, collective memories or national memories? In B. Wagoner (ed.), *Handbook of Culture and Memory* (pp. 283-303). Oxford University Press. (20s)
- Van Alphan, F. (2020). Beyond the Master Narrative: Memories in the globalizing educational context. In B Wagoner, I. Bresco & S. Zadeh (eds), *Memory in the Wild* (pp. 165-183). Information Age. (17s)
- Wagoner, B. (2017). *The Constructive Mind: Bartlett's psychology in reconstruction*. Cambridge University Press. (chapter 5). (access online at AUB) (24s)

Forelæsningens pensum EP:

- Wertsch, J. (2002). *Voices of collective remembering*. Cambridge: Cambridge University Press. (Chapter 3). (20s) SUPPLERENDE
- Carretero, M. & van Alphen, F. (2018). History, collective memories or national memories? In B. Wagoner (ed.), *Handbook of Culture and Memory* (pp. 283-303). Oxford University Press. (20s) SUPPLERENDE
- Van Alphan, F. (2020). Beyond the Master Narrative: Memories in the globalizing educational context. In B Wagoner, I. Bresco & S. Zadeh (eds), *Memory in the Wild* (pp. 165-183). Information Age. (17s)
- Wagoner, B. (2017). *The Constructive Mind: Bartlett's psychology in reconstruction*. Cambridge University Press. (chapter 5). (access online at AUB) (24s) SUPPLERENDE

4. Forelæsning: Kulturpsykologisk forståelse af pædagogisk psykologi 2 timer v/ *Mogens Jensen & Paula Cavada-Hrepich*

En kulturpsykologisk tilgang til pædagogisk arbejde indebærer et fokus på nogle bestemte diskussioner som: 1. Vigtigheden af et første person perspektiv og det kulturelle element i dette, 2. Det enkelte menneske som socialt orienteret og nødvendigheden af et samarbejde i pædagogisk arbejde, 3. Det problematiske i at skelne skarpt mellem person og kontekst, når man skal indkredse udfordringerne i det pædagogiske arbejde, 4. Anerkendelse af forskellige analytiske niveauer og deres sammenhæng, og 5. Betydningen af tid som ramme, gennem hvilken mennesker, grupper og institutioner orienterer sig. I undervisningen vil dette blive eksemplificeret med cases fra praksis.

Forelæsningens pensum CP:

- Sørensen, A. D. (2016) Sårbarhedens overvindelse og styrkens fascination – Den psykologiske og psykoterapeutiske resiliensforståelses idehistorie *Slagmark* nr.73 sd.45-63 (18 sider)
- Hundeide, K. (2005). Socio-cultural Tracks of Development, Opportunity Situations and Access Skills. *Culture & Psychology*, 11, 241-261 (20 sider)
- Jensen, M. (2018) “Desired Ambiguities and dealing with ambivalences in the context of social work” ch.12 in *Cultural psychology of transgenerational family relations: investigating ambivalences* Abbey, E. & Alberts, I. (eds.) Information Age Press p.247-262 (14 sider)
- Holland D., Lave J. (2019) Social Practice Theory and the Historical Production of Persons. In Edwards A., Fler M., Bøttcher L. (Eds) *Cultural-Historical Approaches to Studying Learning and Development. Perspectives in Cultural-Historical Research*, pp.235-248. Springer, Singapore. DOI https://doi.org/10.1007/978-981-13-6826-4_15 (13 sider)

Forelæsningens pensum EP:

- Sørensen, A. D. (2016) Sårbarhedens overvindelse og styrkens fascination – Den psykologiske og psykoterapeutiske resiliensforståelses idehistorie *Slagmark* nr.73 sd.45-63 (18 sider)
- Hundeide, K. (2005). Socio-cultural Tracks of Development, Opportunity Situations and Access Skills. *Culture & Psychology*, 11, 241-261 (20 sider)
- Jensen, M. (2018) “Desired Ambiguities and dealing with ambivalences in the context of social work” ch.12 in *Cultural psychology of transgenerational family relations: investigating ambivalences* Abbey, E. & Alberts, I. (eds.) Information Age Press p.247-262 (14 sider)
- Holland D., Lave J. (2019) Social Practice Theory and the Historical Production of Persons. In Edwards A., Fler M., Bøttcher L. (Eds) *Cultural-Historical Approaches to Studying Learning and Development. Perspectives in Cultural-Historical Research*, pp.235-248. Springer, Singapore. DOI https://doi.org/10.1007/978-981-13-6826-4_15 (13 sider)

5. Forelæsning: The cultural organization of social interaction with children 2 timer v/ Carolin Demuth

This lecture addresses the cultural organization of social interaction with children. We will discuss examples from current research to demonstrate how language together with embodied interactional resources are deployed to socialize children towards a culturally appropriate conduct. We will also address in more general terms the dialogical nature of mind, languaging and society.

Forelæsningens pensum CP:

- Demuth, C. (2013). Socializing infants towards a cultural understanding of expressing negative affect: A Bakhtinian informed discursive psychology approach. *Mind, Culture, and Activity*. 20(1), 39-61 (21 s)

- Demuth, C. (2021). Managing Accountability of Children's Bodily Conduct: Embodied Discursive Practices in Preschool. In: Sally Wiggins & Karin Osvaldsson Cromdal (eds). *Discursive psychology and embodiment: Beyond subject-object binaries*. Pp. 81-111, Palgrave Macmillan (30 s)
- Wertsch, J. (1991). *Voices of the Mind. A Sociocultural Approach to Mediated Action*. Chapters 3-4, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press (46s)

Forelæsningens pensum EP:

- Demuth, C. (2013). Socializing infants towards a cultural understanding of expressing negative affect: A Bakhtinian informed discursive psychology approach. *Mind, Culture, and Activity*. 20(1), 39-61 (21 s) SUPPLERENDE
- Demuth, C. (2021). Managing Accountability of Children's Bodily Conduct: Embodied Discursive Practices in Preschool. In: Sally Wiggins & Karin Osvaldsson Cromdal (eds). *Discursive psychology and embodiment: Beyond subject-object binaries*. Pp. 81-111, Palgrave Macmillan (30s)
- Wertsch, J. (1991). *Voices of the Mind. A Sociocultural Approach to Mediated Action*. Chapters 3-4, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press (46s) SUPPLERENDE

6. Forelæsning: Dynamics of mutual trust in society: The case of parental collaboration in early child-hood education

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich & Noomi Matthiessen

The ever-expanding information flow in modern society increases people's risk awareness. As a result, the notion of trust becomes a fundamental mean in our everyday lives. This lecture aims to unravel the complex nature of trust by inquiring how do we create the meaning of trust in everyday life. For this purpose, there will be first discussed the relevance, forms and developments of the concept of trust. In the second part, a conceptual framework of the dynamics of trust between parents and professionals in early childhood education and care will be presented.

Forelæsningens pensum CP:

- Zittoun, T. (2014). Trusting for learning. In P. Linell & I. Marková (Eds.), *Dialogical approaches to trust in communication* (pp. 125–151). Charlotte, NC: Information Age. (26 sider)
- Marková, I., Linell, P., & Gillespie, A. (2008). Trust and distrust in society. In I. Marková & A. Gillespie (Eds.), *Trust and distrust: Sociocultural perspectives* (pp. 3-27). Greenwich, CT, USA: Information Age Publishing. (24 sider)

Forelæsningens pensum EP:

- Zittoun, T. (2014). Trusting for learning. In P. Linell & I. Marková (Eds.), *Dialogical approaches to trust in communication* (pp. 125–151). Charlotte, NC: Information Age. (26 sider)
- Marková, I., Linell, P., & Gillespie, A. (2008). Trust and distrust in society. In I. Marková & A. Gillespie (Eds.), *Trust*

and distrust: Sociocultural perspectives (pp. 3-27). Greenwich, CT, USA: Information Age Publishing. (24 sider) SUPPLERENDE

7. Forelæsning: Cultural Psychology of Semiotic Dynamics and its critique *2 timer v/ Jaan Valsiner*

Overview of Valsiner's Cultural Psychology of Semiotic Dynamics. Roots: Vygotsky on affective synthesis, C. S. Peirce's semiotics, Henri Bergson's irreversible time perspective. Basic concepts: dynamic hierarchy of signs, Schematic and Pleromatic signs. Dynamics of the sublime, sensual, aesthetic. Unity of construction and destruction in society. What is missing in Valsiner's theory?

Forelæsningens pensum CP:

- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. (22s)

Forelæsningens pensum EP:

- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. (22s)

8. Forelæsning: Det fortolkende blik – professionel undersøgelse af børn og skolebørn med fokus på metodologiske overvejelser, kvalitative tilgange og kombinationen med medicinske forståelser og kvantitative mål *2 timer v/ Casper Feilberg*

Ved at trække på eksempler på udredning af et barn og unge, diskuteres den pædagogiske psykologs særlige bidrag til processen i form af bl.a. observationer og beskrivelse af anamnese, helhedsfortolkning samt kritisk-forstående perspektiver på diagnoser. I forlængelse af eksistentiel fænomenologi kan denne tilgang på et metodologisk plan forstås som en forstående undersøgelsestilgang, som kan inddrage undersøgelser andres resultater fra både kvalitative tilgange samt tekniske undersøgelsestilgange såsom standardiserede tests. Den forstående undersøgelsestilgang udmærker sig imidlertid ved at være bærende fra start og til slut, og denne erkendelsesproces kulminerer med en helhedsfortolkning af sagens samlede omstændigheder. Sans for barnets oplevelsesverden, teoretisk og metodisk refleksion, samt selvrefleksion, fremhæves som centrale træk ved den pædagogiske psykologs habitus.

Forelæsningens pensum CP:

- Maul J. & Feilberg, C. (2019). Det fortolkende blik – psykomotoriske vanskeligheder, diagnoser og pædagogisk-psykologisk rådgivning. Aalborg Universitetsforlag. (23 sider)
- Feilberg, C. (2019). Metodologisk refleksion: ved kvalitative iagttagelser og undersøgelser. I C. Feilberg, & J. Maul (red.), *Kvalitative iagttagelser: at forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk*

grundlag (s. 65-105). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi. (35 sider) SUPPLERENDE

Forelæsningens pensum EP:

- Maul J. & Feilberg, C. (2019). Det fortolkende blik – psykomotoriske vanskeligheder, diagnoser og pædagogisk-psykologisk rådgivning. Aalborg Universitetsforlag. (23 sider)
- Feilberg, C. (2019). Metodologisk refleksion: ved kvalitative iagttagelser og undersøgelser. I C. Feilberg, & J. Maul (red.), *Kvalitative iagttagelser: at forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag* (s. 65-105). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi. (35 sider) SUPPLERENDE

9. Forelæsning: Positioning Theory

Workshop 2 timer v/ Bo Allesøe Christensen

In this introduction we will focus on positioning theory as presented by Rom Harré and colleagues. The students will be introduced to central concept like position, narrative and act, as well as the general discursive psychological frame behind it. The lecture will end with a small assignment to be made and discussed.

Forelæsningens pensum CP:

- Harré, R. Van Langenhove, L. (1998). Positioning theory. Moral contexts of intentional action. Blackwell. Pp. 1-31; 116-126 [41sider]
- Harré, R. Moghaddam, F. (2003) The Self and Others. Positioning individuals and Groups in Personal, Political and Cultural Contexts. Praeger. London. Pp. 1-13; 85-99 [27 sider]

Forelæsningens pensum EP:

- Harré, R. Van Langenhove, L. (1998). Positioning theory. Moral contexts of intentional action. Blackwell. Pp. 1-31; 116-126 (41s) SUPPLERENDE
- Harré, R. Moghaddam, F. (2003) The Self and Others. Positioning individuals and Groups in Personal, Political and Cultural Contexts. Praeger. London. Pp. 1-13; 85-99 (27s) SUPPLERENDE

CPEP * Cultural psychology – seminarer og workshops

Seminarer og workshops, som i udgangspunktet er rettet imod studerende på CP

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder	Litteratur
1. Seminar	2 x 45 min.	Introduction and historical background	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Cole (1996) ch 1
2. Seminar	2 x 45 min.	Semiotic Cultural Psychology	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Valsiner (2007)
3. Seminar	2 x 45 min.	Jerome Bruner: Mind, the meaning maker	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Bruner (1990)
4. Seminar	2 x 45 min.	Richard Shweder: Anthropological roots of cultural psychology	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Shweder (1991)
5. Seminar	2 x 45 min.	Michael Cole: Artifact Mediation	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Cole (1996) ch 5
6. Seminar	2 x 45 min.	Ivana Markova: Social Representations	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Markova (2012) Duveen (1997)
7. Seminar	2 x 45 min.	Ernst Boesch: Symbolic Action Theory	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Boesch (1997) Boesch (2012)
8. Seminar	2 x 45 min.	James Wertsch: Voices of Mind	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i>	Wertsch (1991)
9. Seminar	2 x 45 min.	Rom Harré: Positioning Theory	<i>Brady Wagoner</i> <i>Carolin Demuth</i> <i>Bo Christensen</i>	Harre (2012)
10. Seminar	2 x 45 min.	Jens Brockmeier: Narrative psychology	<i>Brady Wagoner</i>	Brockmeier (2012)

			<i>Carolin Demuth</i>	
11 Workshop	4 x 45 min.	Visit to Aalborg Zoo	<i>Brady Wagoner</i>	

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. seminar: Welcome, Introduction and Historical Background

2 timer v/ *Brady Wagoner, Carolin Demuth*

Readings:

- Cole, M. (1996). *Cultural Psychology: A Once and Future Discipline*. Cambridge, MA: Harvard (chapter 1). (37s)

2. seminar: Semiotic Cultural Psychology

2 timer v/ *Brady Wagoner, Carolin Demuth*

Readings:

- Valsiner, J. (2007). *Culture in Minds and Societies: Foundations of Cultural Psychology*. Springer. Chapters 1. (56)

3. seminar: Jerome Bruner: Mind, the Meaning Maker

2 timer v/ *Brady Wagoner, Carolin Demuth*

Readings:

- Bruner, J. (1990). *Acts of Meaning*. Cambridge, MA: Harvard (138s)

4. seminar: Richard Shweder: Anthropological inputs

2 timer v/ *Brady Wagoner, Carolin Demuth*

Readings:

- Shweder, R. (1991). *Thinking through Culture: Expeditions in Cultural Psychology*. Cambridge, MA: Harvard. (Chapter 2) (37s) 79

5. seminar: Michael Cole: Artifact Mediation

2 timer v/ *Brady Wagoner, Carolin Demuth*

Readings:

- Cole, M. (1996). *Cultural Psychology: A Once and Future Discipline*. Cambridge, MA: Harvard (chapter 5). (44s)

6. seminar: Ivana Markova: Social Representations

2 timer v/ Brady Wagoner, Carolin Demuth

Readings:

- Markova, I. (2012). Social Representation as an Anthropology of Culture. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture & Psychology* (pp. 487-509). Oxford: Oxford University Press. (22s)
- Duveen, G. (1997). Psychological development as a social process. In L. Smith, J. Dockrell and P. Tomlinson (eds.), *Piaget, Vygotsky and Beyond* (pp. 67-90). London: Routledge. (23s)

7. seminar: Ernst Boesch: Symbolic Action Theory

2 timer v/ Brady Wagoner, Carolin Demuth

Readings:

- Boesch, E. (2012). Culture: Result and Condition of Action. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 347-356, New York: Oxford University Press. (10s)
- Boesch, E. (1997). The sound of a violin. In M. Cole (ed.), *Mind, Culture and Activity* (pp. 164-184). Cambridge University Press. (20s)

8. seminar: James Wertsch: Voices of Mind

2 timer v/ Brady Wagoner, Carolin Demuth

Readings:

- Wertsch, J. (1991). *Voices of the Mind. A Sociocultural Approach to Mediated Action*. Chapters 1-2, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press (45s)

9. seminar: Rom Harré: Positioning Theory

2 timer v/ Brady Wagoner, Carolin Demuth, Bo Allesøe Christensen

Readings:

- Harré, R. (2012). Positioning Theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 191-206, New York: Oxford University Press. (17s)
- <https://www.youtube.com/watch?v=CxmHTk7aYto>

10. seminar: Jens Brockmeier: Narrative psychology

2 timer v/ Brady Wagoner, Carolin Demuth

Readings:

- Brockmeier, J. (2012). Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439-467). Oxford: Oxford University Press. (18s)

11. seminar: Visit to Aalborg Zoo

Workshop 4 timer v/ Brady Wagoner

PENSUM CULTURAL PSYCHOLOGY

- Boesch, E. (1997). The sound of a violin. In M. Cole (ed.), *Mind, Culture and Activity* (pp. 164-184). Cambridge University Press. (20s)
- Boesch, E. (2012). Culture: Result and Condition of Action. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 347-356, New York: Oxford University Press. (10s)
- Brockmeier, J. (2012). Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439-467). Oxford: Oxford University Press. (18s)
- Bruner, J. (1990). *Acts of Meaning*. Cambridge, MA: Harvard (138s)
- Bucchi, M. (2008). Of deficits, deviations and dialogues: Theories of public communication of science. In M. Bucchi & B. Trench (eds.), *Handbook of Public Communication of Science and Technology* (pp. 57-76). Routledge. (19s)
- Carretero, M. & van Alphen, F. (2018). History, collective memories or national memories? In B. Wagoner (ed.), *Handbook of Culture and Memory* (pp. 283-303). Oxford University Press. (20s)
- Cole, M. (1996). *Cultural Psychology: A Once and Future Discipline*. Cambridge, MA: Harvard (chapters 1 and 5). (81s)
- Demuth, C. (2013). Socializing infants towards a cultural understanding of expressing negative affect: A Bakhtinian informed discursive psychology approach. *Mind, Culture, and Activity*. 20(1), 39-61 (22s)
- Demuth, C. (2021). Managing Accountability of Children's Bodily Conduct: Embodied Discursive Practices in Preschool. In: Sally Wiggins & Karin Osvaldsson Cromdal (eds). *Discursive psychology and embodiment: Beyond subject-object binaries*. Pp. 81-111, Palgrave Macmillan (30 s)
- Duveen, G. (1997). Psychological development as a social process. In L. Smith, J. Dockrell and P. Tomlinson (eds.), *Piaget, Vygotsky and Beyond* (pp. 67-90). London: Routledge. (23s)
- Farr, R.M. (1993). Common sense, science and social representations. *Public Understanding of Science*, 189-204. (15s)
- Harré, R. (2012). Positioning Theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 191-206, New York: Oxford University Press. (17s)

- Harré, R. Van Langenhove, L. (1998). Positioning theory. Moral contexts of intentional action. Blackwell. Pp. 1-31; 116-126 [41sider]
- Harré, R. Moghaddam, F. (2003) *The Self and Others. Positioning individuals and Groups in Personal, Political and Cultural Contexts.* Praeger. London. Pp. 1-13; 85-99 [27 sider]
- Holland D., Lave J. (2019) *Social Practice Theory and the Historical Production of Persons.* In Edwards A., Fler M., Bøttcher L. (Eds) *Cultural-Historical Approaches to Studying Learning and Development. Perspectives in Cultural-Historical Research*, pp.235-248. Springer, Singapore. DOI https://doi.org/10.1007/978-981-13-6826-4_15 (13 sider)
- Hundeide, K. (2005). Socio-cultural Tracks of Development, Opportunity Situations and Access Skills. *Culture & Psychology*, 11, 241-261 (20 sider)
- Jensen, M. (2018) "Desired Ambiguities and dealing with ambivalences in the context of social work" ch.12 in *Cultural psychology of transgenerational family relations: investigating ambivalences* Abbey, E. & Alberts, I. (eds.) Information Age Press p.247-262 (14 sider)
- Marková, I. (2012). Social Representation as an Anthropology of Culture. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture & Psychology* (pp. 487-509). Oxford: Oxford University Press. (22s)
- Marková, I., Linell, P., & Gillespie, A. (2008). Trust and distrust in society. In I. Marková & A. Gillespie (Eds.), *Trust and distrust: Sociocultural perspectives* (pp. 3-27). Greenwich, CT, USA: Information Age Publishing. (24 sider)
- McDermott, R., & Varenne, H. (2018). Adam, Adam, Adam, and Adam: The cultural construction of a learning disability. In *Successful Failure* (pp. 25-44). Routledge. (21 sider)
- Minor, H. (1956). The body ritual among the Nacirema. *American Anthropologist*, 58(3), 503-507. (5s)
- Lerche Mørck, L. (2007). Young ethnic minorities in education: How to expand possibilities for learning and transcending marginalization. I: Van Deventer, V. (ed.) *Citizen City: Between constructing agent and constructed agency.* Toronto: Campus University Publications (s. 149-159) (10 sider).
- Shweder, R. (1991). *Thinking through Culture: Expeditions in Cultural Psychology.* Cambridge, MA: Harvard. (Chapters 2+5) (79s)
- Shotter, J. (2008). *Conversational Realities Revisited: Life, Language, Body and World.* Ohio: Taos Institute Publications, Chapter 1-3 (pp. 14-70) (56s)
- Valsiner, J. (2007). *Culture in Minds and Societies: Foundations of Cultural Psychology.* Springer. Chapters 1. (56)
- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology.* Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. (22s)

- Valsiner, J. (2014). Needed for cultural psychology: Methodology in a new key. *Culture & Psychology*, 20, 3-30. (28s)
- Van Alphan, F. (2020). Beyond the Master Narrative: Memories in the globalizing educational context. In B Wagoner, I. Bresco & S. Zadeh (eds), *Memory in the Wild* (pp. 165-183). Information Age. (17s)
- Wagoner, B. (2017). *The Constructive Mind: Frederic Bartlett's Psychology in Reconstruction*. Cambridge: Cambridge University Press. Chapters 3 & 5 (access online at AUB) (50s)
- Wertsch, J. (1991). *Voices of the Mind. A Sociocultural Approach to Mediated Action*. Chapters 1-4, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press (92s)
- Winther-Lindqvist, D. A. (2017). The role of play in Danish child care. In *Nordic social pedagogical approach to early years* (pp. 95-114). (20)
- Zittoun, T. (2014). Trusting for learning. In P. Linell & I. Marková (Eds.), *Dialogical approaches to trust in communication* (pp. 125–151). Charlotte, NC: Information Age. (26 sider)

I alt 1000 s.

CPEP * Educational Practice – seminarer og workshops

Seminarer og workshops, som i udgangspunktet er forbeholdt studerende på EP.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder	Litteratur
1. Seminar 1	4 x 45 min.	Det normative omkring PPR	<i>Thomas Szulevicz & Paula Cavada-Hrepich</i>	Hesselbjerg, F. (2018) Nielsen, B. (2020). Sugarman, J. (2015). Szulevicz, T. (2019). Szulevicz, T & Tanggaard, L. (2015).
2. Seminar 2	4 x 45 min.	With and beyond the student: fællesskabsforståelse og indsats i forhold til konkrete problemstillinger	<i>Thomas Szulevicz & Paula Cavada-Hrepich</i>	Hansen, H. R. (2011). Lagermann, L. C. Lund, G. E. (2020) SUPPLERENDE McDermott, R., & Varenne, H. (2018). Søndergaard, D. M. (2009).
3. Workshop 1	3 x 45 min.	KIDS. Vurdering og udvikling af kvalitet på dagtilbudssområdet	<i>Thomas Szulevicz & Charlotte Ringmose</i>	Ringsmose, C. (2015). Nordahl, T., Hansen, L.S., Ringsmose, C., Drugli, M.B. (2020). Ringsmose (2020b). Ringsmose C, Svinth L. (2019)
4. Seminar 3	4 x 45 min.	Forældresamarbejde i skole & dagtilbud	<i>Noomi Matthiesen & Paula Cavada-Hrepich</i>	Crozier, G. (2001). Dannesboe, K., Bach, D., Kjær, B., & Palludan, C. (2018). Knudsen, H. (2010). Matthiesen, N. (2015). Matthiesen, N. C. L. (2019).
5. Webinar	2 x 45 min.	Webinar med PPR-psykologer fra Hillerød Kommune.	<i>Thomas Szulevicz</i>	Intet obligatorisk pensum, men der vil være præsentation af ny bog om PPR, som er skrevet af psykologerne
6. Workshop 2	6 x 45 min.	Forældresamarbejde med etniske minoritetsfamilier i PPR	<i>Noomi Matthiesen, Paula Cavada-Hrepich & PPR</i>	Bregnbæk et al. (2017) Crozier, G. (2001). Matthiesen, N. (2015). Matthiesen, N. C. L. (2019). Van Leare et al. (2016)

7. Seminar 4	4 x 45 min.	Children's perspectives in cultural psychological approach to children's development and learning	<i>Paula Cavada-Hrepich & Mogens Jensen</i>	Bang, J. S. (2008). Hedegaard, M. (2012). Sommer, D., Samuelsson, I. P., & Hundeide, K. (2010). Højholt, C. (2018). Publishing. (18 sider) Stetsenko, A. (2019).
8. Workshop 3	6 x 45 min.	<i>PPR I dagtilbudsområdet</i>	<i>Paula Cavada-Hrepich & PPR</i>	Bøttcher, L., & Dammeyer, J. (2016). SUPPLERENDE Cavada-Hrepich, P. (2019). Cecchin, D. (2013). SUPPLERENDE Villadsen, J. W., & Hviid, P. (2017). Winther-Lindqvist, D. A. (2017)
9. Workshop 4	6 x 45 min.	PPR's problemer - Angst	<i>Thomas Szulevicz & PPR</i>	Brown, C., & Carr, S. (2019). Greig, A., Mackay, T., & Ginter, L. (2019). Hviid, P. Esbjørn, B. & Villadsen, J. (2018). Simpson, J., & Atkinson, C. (2019). Thastum (2019).
10. Workshop 5	6 x 45 min.	Hvad kan en psykolog egentlig hjælpe en lærer med? – om samarbejdet mellem folkeskolen og PPR	<i>Niels Bjerre Tange</i>	Pensum generelt.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. seminar 1: Det normative omkring PPR

4 timer v/ *Thomas Szulevicz & Paula Cavada-Hrepich*

På dette seminar adresseres forskellige normative og fagideologiske aspekter knyttet til arbejdet i PPR. Diskussionerne vil både berøre ideologiske, metodiske, praktiske og teoretiske forståelser og aspekter knyttet til PPR-praksis.

Pensum:

- Hesselbjerg, F. (2018). Fagideologiske og etiske udfordringer i den pædagogisk-psykologiske tjenesten. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. 55. årgang (4), 95-110. (15 sider)

- Nielsen, B. (2020). Hvorfor er det så svært at udvikle "Skolen for Alle" Mangler vi viden? Spilder vi ressourcer? Hvad med PPR? Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift (15 sider)
- Sugarman, J. (2015). Neoliberalism and Psychological Ethics. *Journal of Theoretical and Philosophical Psychology*. Vol 35 (2), 103-116. (13 sider)
- Szulevicz, T. (2019). PPR og de normative forudsætninger. Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift. Vol. 56 (5/6) 114-125 (11 sider)
- Szulevicz, T & Tanggaard, L. (2015). Pædagogisk-psykologisk praksis – mellem psykometri, konsultation og inklusion. København: Hans Reitzels Forlag sd.19-145 (123 sider).

2. seminar 2: With and beyond the student: fællesskabsforståelse og indsats i forhold til konkrete problemstillinger

4 timer v/ Thomas Szulevicz & Paula Cavada-Hrepich

In this seminar is critically discussed two main coexisting views in the understanding and analysis of conflict: the individiorienteret forståelse og indsats versus system-/fællesskabs-/klasseorienteret forståelse og indsats. For illustrative purposes, the topics of mobning and skolevægning will be used to illustrate the consequences of the different views in practice.

Pensum:

- Hansen, H. R. (2011). (Be) longing–Forståelse af mobning som længsel efter at høre til. *Psyke & Logos*, 32(2), 16. (16 sider)
- Lagermann, L. C. (2020). Fraværets fornuft. En forståelig modstand på et ubærligt skoleliv? Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift (15 sider)
- Lund, G. E. (2020) Skolefravær kalder på relationsudvikling og kulturudvikling i skolen. Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift (15 sider) SUPPLERENDE
- McDermott, R., & Varenne, H. (2018). Adam, Adam, Adam, and Adam: The cultural construction of a learning disability. In *Successful Failure* (pp. 25-44). Routledge. (21 sider)
- Søndergaard, D. M. (2009). Mobning og social eksklusionsangst. In *Mobning* (pp. 21-58). Hans Reitzels Forlag. (37 sider)

3. workshop 1: KIDS

3 timer v/ Charlotte Ringmose og Thomas Szulevicz

Fomålet med undervisningen er, at sætte fokus på PPRs rolle i udviklingen af kvalitet på dagtilbudsområdet. Hensigten er, at den studerende reflekterer teoretisk, metodisk og empirisk over forskellige systematikker og redskaber til vurdering og udvikling af kvalitet. Blandt disse redskaber og metoder indgår individualpsykologiske test, ratingscales samt survey metoder anvendt i pædagogisk praksis. Det er målet, at de studerende får kendskab til redskaber og undersøgelsesmetoder, samt at de studerende forholder sig reflekteret til valg af standardiserede redskaber, således er fokus på såvel redskaberne, som hvordan brug af redskaber får betydning for praksis.

Pensum:

- Nordahl, T., Hansen, L.S., Ringsmose, C., Drugli, M.B. (2020). Systematisk arbejde over tid betaler sig: Resultater fra Program for læringsledelse – dagtilbud. FULM: Forskningsinformeret udvikling af læringsmiljøer. SUPPLERENDE
- Ringsmose, C. (2015). Vi tester hvor gærdet er lavest. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 52(3), 112-123. (12 sider)
- Ringsmose (2020). Perspektiver på kvalitet i dagtilbud: Resultater fra et kvalitativt studie i seks kommuner. Aalborg Universitetsforlag. SUPPLERENDE
- Ringsmose, C. & Svinth L. (2019). Virkningsfuldt Pædagogisk Arbejde i Dagtilbud. DPU, Aarhus Universitet, Institut for Læring og Filosofi, Aalborg Universitet. https://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/E-boeger/Ebog_-_Virkningsfuldt_Paedagogisk_Arbejde_i_Dagtilbud.pdf SUPPLENDE

4. seminar 3: Forældresamarbejde i skole og dagtilbud

4 timer v/ Noomi Matthiesen & Paula Cavada-Hrepich

Dette seminar handler omkring forældresamarbejde i dagtilbud og skole. Seminaret undersøger konkrete mulighedsbetingelser for lærere/pædagoger og for forældre, samt betydningen for børn. Forelæsningsen undersøger praksissens inklusions/eksklusions processer med særlig fokus på migrant familiers muligheder for at overskride marginalisering.

Pensum:

- Crozier, G. (2001). Excluded parents: the deracialisation of parental involvement. *Race, Ethnicity and Education*. Vol. 4 (4), pp. 329-341. (12 sider)
- Dannesboe, K., Bach, D., Kjær, B., & Palludan, C. (2018). Parents of the Welfare State: Pedagogues as Parenting Guides. *Social Policy and Society*, 1-14. doi:10.1017/S1474746417000562 (13 sider)
- Information: Somaliske mødre lærer at lege med deres børn. <http://www.information.dk/523973> .
- Knudsen, H. (2010). *Har vi en aftale? Magt og ansvar i mødet mellem folkeskolen og familien*. (Kap. 4. S. 61-110). Frederiksberg: Nyt fra Samfundsvidenskaberne. (49 sider)
- Matthiesen, N. (2015). A struggle for equitable partnerships: Somali diaspora mothers' acts of positioning in the practice of home-school partnerships in Danish public schools. *Outlines. Critical Practice Studies*. Vol. 16 (1), pp. 6-25. (19 sider).
- Matthiesen, N. C. L. (2019). Producing pathways: The production of change for ethnic minority socially marginalized families. *Annual Review of Critical Psychology*, 16, 1311–1329. (18 sider)

5. Webinar

2 timer v/ Thomas Szulevic & PPR-psykologer fra Hillerød PPR.

På dette webinar vil 3 PPR-psykologer, som lige har udgivet en bog om PPR på Akademisk Forlag fortælle om centrale perspektiver på PPR. På webinarret vil også blive formidlet centrale pointer fra bogen.

Pensum:

Intet obligatorisk pensum, men der vil være præsentation af ny bog om PPR, som er skrevet af psykologerne Der er intet pensum

6. workshop 2: Forældresamarbejde med etniske minoritetsforældre i PPR
6 timer v/ Noomi Matthiesen, Paula Cavada-Hrepich & PPR

Denne workshop bygger på seminaret om forældresamarbejde. Vi får besøg af PPR psykologer, der har aktuelle cases om børn/elever med anden etnisk baggrund end dansk, som er i vanskeligheder og dermed er der indledt et samarbejde med PPR. Casene har alle udfordringer med hensyn til forældresamarbejdet. Workshopen er organsieret omkring konkret arbejde med casene.

Pensum:

- Bregnbæk, S., Arendt, A. & Martiny-Bruun, A. m.fl. (2017). Statens eller familiens børn? Tvang og omsorg i mødet mellem nytilkomne familier og danske daginstitutioner. *Forskning i pædagogers profession og uddannelse*, 1(2), p. 54-67 (13 sider)
- Crozier, G. (2001). Excluded parents: the deracialisation of parental involvement. *Race, Ethnicity and Education*. Vol. 4 (4), pp. 329-341. (12 sider)
- Matthiesen, N. (2015). A struggle for equitable partnerships: Somali diaspora mothers' acts of positioning in the practice of home-school partnerships in Danish public schools. *Outlines. Critical Practice Studies*. Vol. 16 (1), pp. 6-25. (19 sider).
- Matthiesen, N. C. L. (2019). Producing pathways: The production of change for ethnic minority socially marginalized families. *Annual Review of Critical Psychology*, 16, 1311–1329. (18 sider)
- Van Laere, K., van Houtte, M & Vandenbroeck, M. (2016). Would it really matter? The Democratic and caring deficit in parental involvement. *European Early Childhood Education Research Journal*, 26(2), p. 187-200. (13 sider)

7. seminar 4: Children's perspectives in cultural psychological approach to children's development and learning.

4 timer v/ Paula Cavada-Hrepich & Mogens Jensen

This seminar is focused on understanding and exploring children's development and learning processes in its social and cultural context. In this endeavour concepts as leading activities and institutional practices will be unfolded. A cultural psychological perspective on children implies to recognize them as active agents and to take children's perspective: Therefore, both notions will be conceptualized and discussed in relation to the educational and psychological practice.

Pensum:

- Bang, J. S. (2008). An environmental affordance perspective on the study of development: artefact, social other, and self. I M. Fleer, M. Hedegaard, & J. Tudge (red.), *Childhood Studies and the Impact of Globalization: Policies and Practices at Global and Local Levels* (s. 161-181). Taylor & Francis. World Yearbook of Education, Bind. 2009. (20 sider)
- Hedegaard, M. (2012). Analyzing children's learning and development in everyday settings from a cultural-historical wholeness approach. *Mind, Culture, and Activity*, 19(2), 127-138. (11 sider)
- Højholt, C. (2018). Children's Perspectives and Learning Communities. I M. Hedegaard, K. Aronsson, C. Højholt, & O. Skær Ulvik (red.), *Children, Childhood, and Everyday Life: Children's perspectives* (2 udg., s. 93-111). Information Age Publishing. (18 sider)
- Sommer, D., Samuelsson, I. P., & Hundeide, K. (2010). Introduction: Child perspectives and children's perspectives—The Scandinavian context. In *Child Perspectives and Children's Perspectives in Theory and Practice* (pp. 1-23). Springer, Dordrecht. (22 sider)
- Stetsenko, A. (2019). Radical-Transformative Agency: Continuities and Contrasts With Relational Agency and Implications for Education. *Frontiers in Education*, 4, p.148. <https://doi.org/10.3389/educ.2019.00148> (13 sider)

8. workshop 3: PPR I dagtilbudsområdet

6 timer v/ Paula Cavada-Hrepich & PPR

In this workshop the work and challenges of the PPR in early childhood education. For this purpose, there will be a lecture where the tradition, goals and current tensions in early childhood education in Denmark are presented. This will be followed by an analysis activity with a case presented by a PPR psychologist.

Pensum:

- Bøttcher, L., & Dammeyer, J. (2016). Unfolding Time in the Cultural-Historical Model of Disability. In *Development and Learning of Young Children with Disabilities* (pp. 25-45). Springer, Cham. (20 sider) SUPPLERENDE
- Cavada-Hrepich, P. (2019). Transitioning from Play to Learning: playfulness as a resource in children's transition. In *Children's Transitions in Everyday Life and Institutions* (pp. 95-121). Bloomsbury Academic. (26 sider)
- Cecchin, D. (2013). Pedagogical perspectives on play. In *Children's Play and Development: Cultural-Historical Perspectives* (pp. 55–71). https://doi.org/10.1007/978-94-007-6579-5_4 (16 sider) SUPPLERENDE
- Villadsen, J. W., & Hviid, P. (2017). The history of children's engagements in Danish Child Care. In *Nordic Social Pedagogical Approach to Early Years* (pp. 43-62). Springer, Cham. (19 sider)

- Winther-Lindqvist, D. A. (2017). The role of play in Danish childcare. In *Nordic social pedagogical approach to early years* (pp. 95-114). Springer, Cham. (19 sider)

9. workshop 4: PPR's problemer - Angst

6 timer v/ Thomas Szulevicz & PPR

I denne workshop tager vi udgangspunkt i de tilsyneladende stigende angstproblematiker blandt børn og unge.

Med udgangspunkt i konkret casemateriale belyser vi, hvordan angstproblemerne kan forstås og hvordan der kan interveneres i forhold til dem. Vi arbejder bl.a. med pædagogisk psykologiske og klinisk psykologiske forståelsesrammer.

Pensum:

- Brown, C., & Carr, S. (2019). Education policy and mental weakness: a response to a mental health crisis. *Journal of Education Policy*, 34(2), 242–266. <https://doi.org/10.1080/02680939.2018.1445293> (24 sider)
- Greig, A., Mackay, T., & Ginter, L. (2019). Supporting the mental health of children and young people: a survey of Scottish educational psychology services. *Educational Psychology in Practice*, 35(3), 257–270. <https://doi.org/10.1080/02667363.2019.1573720> (13 sider)
- Hviid, P, Esbjørn, B.H. & Villadsen, J. (2018) Når almenpædagogikken bliver den bedste forbyggelse af angst: Den tidlige indsats I daginstitutioner. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, Bind 55, Nr. 1, 7, 01.02.2018, s. 78-89. (11 sider)
- Simpson, J., & Atkinson, C. (2019). The role of school psychologists in therapeutic interventions: A systematic literature review. *International Journal of School and Educational Psychology*, 1–15. <https://doi.org/10.1080/21683603.2019.1689876> (14 sider)
- Thastum, M. (2019). Angstlidelser hos børn. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, Bind 55, Nr. 1, 2018, s. 6-19. (13 sider)

10. workshop 5: Hvad kan en psykolog egentlig hjælpe en lærer med? – om samarbejdet mellem folkeskolen og PPR

6 timer v/ Niels Bjerre Tange

PPR-psykologens arbejde er at hjælpe læreren og skolen med at løse den pædagogiske opgave. Dette er en spændende og vigtig opgave, men, viser det sig ligeledes en vanskelig opgave, fordi der i det tværprofessionelle møde er mange problemstillinger og faldgruber, der kan stå i vejen for at vellykket og udbytterigt samarbejde. I denne workshop stiller vi skarpt på de udfordringer og muligheder som det praktiske arbejde som PPR-psykolog rummer og søger på den baggrund at inddrage de studerendes erhvervede teoretiske og uddannelsesmæssige viden til at søge komme med konkrete bud på, hvordan disse udfordringer kan varetages hensigtsmæssigt. Workshoppen udformes derfor som arbejde med cases hentet fra

praksisfeltet, som vi analyserer med teorier og perspektiver fra modulets øvrige pensum og forelæsninger. Pensum til denne workshop vil derfor være pensum fra modulet generelt, ligesom der kan hentes perspektiver fra andre semestre.

Pensum:

This final workshop incorporates all relevant readings assigned across the semester.

PENSUM EDUCATIONAL PRACTICE

- Bang, J. S. (2008). *An environmental affordance perspective on the study of development: artefact, social other, and self*. I M. Fleer, M. Hedegaard, & J. Tudge (red.), *Childhood Studies and the Impact of Globalization: Policies and Practices at Global and Local Levels* (s. 161-181). Taylor & Francis. World Yearbook of Education, Bind. 2009. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n4l1aj/alma9920637020305762 (20 sider)
- Bregnbæk, S., Arendt, A. & Martiny-Bruun, A. m.fl. (2017). Statens eller familiens børn? Tvang og omsorg i mødet mellem nytilkomne familier og danske daginstitutioner. *Forskning i pædagogers profession og uddannelse*, 1(2), p. 54-67 (13 sider)
- Brockmeier, J. (2012). Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439-467). Oxford: Oxford University Press. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/ouphand10.1093%252Foxfordhb%252F9780195396430.001.0001 (18 sider)
- Brown, C., & Carr, S. (2019). Education policy and mental weakness: a response to a mental health crisis. *Journal of Education Policy*, 34(2), 242-266. <https://doi.org/10.1080/02680939.2018.1445293> (24 sider)
- Carretero, M. & van Alphen, F. (2018). History, collective memories or national memories? In B. Wagoner (ed.), *Handbook of Culture and Memory* (pp. 283-303). Oxford University Press. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/oxford_scholarship10.1093%252Foso%252F9780190230814.001.0001 (20 sider)
- Cavada-Hrepich, P. (2019). Transitioning from Play to Learning: playfulness as a resource in children's transition. In *Children's Transitions in Everyday Life and Institutions* (pp. 95-121). Bloomsbury Academic. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/vlebooksAH35814452 (26 sider)
- Crozier, G. (2001). Excluded parents: the deracialisation of parental involvement. *Race, Ethnicity and Education*. Vol. 4 (4), pp. 329-341. (12 sider)
- Dannesboe, K., Bach, D., Kjær, B., & Palludan, C. (2018). Parents of the Welfare State: Pedagogues as Parenting Guides. *Social Policy and Society*, 17(3), 467-480. <https://kdbk->

- aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cambridgeS1474746417000562 (13 sider)
- Demuth, C. (2021). Managing Accountability of Children's Bodily Conduct: Embodied Discursive Practices in Preschool. In: Sally Wiggins & Karin Osvaldsson Cromdal (eds). *Discursive psychology and embodiment: Beyond subject-object binaries*. Pp. 81-111, Palgrave Macmillan (30 sider)
- Dixon, R. (2007). Systemic Thinking: A Framework for Research into Complex Psychosocial Problems. *Qualitative Research in Psychology*, 4(1-2), 145–166. <https://doi.org/10.1080/14780880701473532> (22 sider)
- Farr, R.M. (1993). Common sense, science and social representations. *Public Understanding of Science*, 189-204. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/scopus2-s2.0-0000624913 (15 sider)
- Farrell, P. (2009). The Developing Role of School and Educational Psychologists in Supporting Children, Schools and Families. I: *Papeles del Psicólogo*. Vol 30 (1), 74-85. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/dialnetART000244066 (11 sider)
- Farrell, P. (2010). School psychology: Learning lessons from history and moving forward. *School Psychology International*, 31(6), 581–598. <https://doi.org/10.1177/0143034310386533> (17 sider)
- Greig, A., Mackay, T., & Ginter, L. (2019). Supporting the mental health of children and young people: a survey of Scottish educational psychology services. *Educational Psychology in Practice*, 35(3), 257–270. <https://doi.org/10.1080/02667363.2019.1573720> (13 sider)
- Hansen, H. R. (2011). (Be) longing–Forståelse af mobning som længsel efter at høre til. *Psyke & Logos*, 32(2), 16. <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/8733> (16 sider)
- Harré, R. (2012). Positioning Theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 191-206, New York: Oxford University Press. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/ouporr10.1093%252Foxfordhb%252F9780195396430.013.0010 (17 sider)
- Hedegaard, M. (2012). Analyzing children's learning and development in everyday settings from a cultural-historical wholeness approach. *Mind, Culture, and Activity*, 19(2), 127-138. https://kjdk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/proquest1018479041 (11 sider)
- Hesselbjerg, F. (2018). Fagideologiske og etiske udfordringer i den pedagogisk-psykologiske tjenesten. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. 55. årgang (4), 95-110. <https://psykisk-kommune.no/fagideologiske-og-etiske-utfordringer-i-den-pedagogisk-psykologiske-tjenesten/19.12> (15 sider)
- Holland D. & Lave J. (2019). Social Practice Theory and the Historical Production of Persons. In Edwards A., Fler M., Bøttcher L. (Eds) *Cultural-Historical*

- Approaches to Studying Learning and Development. Perspectives in Cultural-Historical Research, pp.235-248. Springer, Singapore. DOI https://doi.org/10.1007/978-981-13-6826-4_15 (13 sider)
- Hundeide, K. (2005). Socio-cultural Tracks of Development, Opportunity Situations and Access Skills. *Culture & Psychology*, 11, 241-261. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/sage_s10_1177_1354067X05052353 (20 sider)
- Hviid, P, Esbjørn, B.H. & Villadsen, J. (2018). Når almenpædagogikken bliver den bedste forbyggelse af angst: Den tidlige indsats I daginstitutioner. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, Bind 55, Nr. 1, 7, 01.02.2018, s. 78-89. (11 sider)
- Højholt, C. (2018). Children's Perspectives and Learning Communities. I M. Hedegaard, K. Aronsson, C. Højholt, & O. Skær Ulvik (red.), *Children, Childhood, and Everyday Life: Children's perspectives* (2 udg., s. 93-111). Information Age Publishing. (18 sider)
- Jensen, M. (2012). Diagnoser og socialpædagogisk behandlingsarbejde. *Gjallerhorn*, (15), 66-74. <https://www.via.dk/om-via/presse/magasiner-tidsskrifter/tidsskrift-for-professionsstudier> (8 sider)
- Jensen, M. (2015). Fra fokus på evidens til kvalitet. *Social Kritik: tidsskrift for Social Analyse and Debat*, (143), 14-24. <https://bib.ucl.dk//da/search/ting/phrase.titleSeries=%22dokumentation%20-%20resultatfokus%20-%20evidens%22> (10 sider)
- Jensen, M. (2018) "Desired Ambiguities and dealing with ambivalences in the context of social work" ch.12 in *Cultural psychology of transgenerational family relations: investigating ambivalences*. Abbey, E. & Alberts, I. (eds.) Information Age Press p.247-262. (14 sider)
- Knudsen, H. (2010). Har vi en aftale? Magt og ansvar i mødet mellem folkeskolen og familien. (Kap. 4. S. 61-110). Frederiksberg: Nyt fra Samfundsvidenskaberne. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n411aj/alma9920604158405762 (49 sider)
- Krogstrup, H. (2002). Når socialt arbejde bliver standardvare. *Nordisk Sosialt Arbeid*, (03), 122–130. Retrieved from https://www.idunn.no/nsa/2002/03/nar_socialt_arbejde_bliver_standardvare (8 sider)
- Lagermann, L. C. (2020). Fraværets fornuft. En forståelig modstand på et ubærligt skoleliv? *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift* (15 sider)
- Maul J. & Feilberg, C. (2019). Det fortolkende blik – psykomotoriske vanskeligheder, diagnoser og pædagogisk-psykologisk rådgivning. Aalborg Universitetsforlag. (23 sider)
- Matthiesen, N. (2015). A struggle for equitable partnerships: Somali diaspora mothers' acts of positioning in the practice of home-school partnerships in Danish public schools. *Outlines. Critical Practice Studies*. Vol. 16 (1), pp. 6-25. <https://tidsskrift.dk/outlines/article/view/21438> (19 sider).

- Matthiesen, N. C. L. (2019). Producing pathways: The production of change for ethnic minority socially marginalized families. *Annual Review of Critical Psychology*, 16, 1311–1329.
<https://thediscourseunit.files.wordpress.com/2019/12/1311.pdf> (18 sider)
- McDermott, R., & Varenne, H. (2018). Adam, Adam, Adam, and Adam: The cultural construction of a learning disability. In *Successful Failure: The School America Builds* (pp. 25-44). Routledge. (21 sider)
- Nielsen, B. (2020). Hvorfor er det så svært at udvikle "Skolen for Alle" Mangler vi viden? Spilder vi ressourcer? Hvad med PPR? *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift* (15 sider)
- Nolan, A., & Moreland, N. (2014). The process of psychological consultation. *Educational Psychology in Practice*, 30(1), 63–77.
<https://doi.org/10.1080/02667363.2013.873019> (14 sider)
- Ringsmose, C. (2015). Vi tester hvor gærdet er lavest. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 52(3), 112-123. (12 sider)
- Simpson, J., & Atkinson, C. (2019). The role of school psychologists in therapeutic interventions: A systematic literature review. *International Journal of School and Educational Psychology*, 1–15.
<https://doi.org/10.1080/21683603.2019.1689876> (14 sider)
- Sommer, D., Samuelsson, I. P., & Hundeide, K. (2010). Introduction: Child perspectives and children's perspectives–The Scandinavian context. In *Child Perspectives and Children's Perspectives in Theory and Practice* (pp. 1-23). Springer, Dordrecht. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/springer_serie_s978-90-481-3316-1 (22 sider)
- Stetsenko, A. (2019). Radical-Transformative Agency: Continuities and Contrasts With Relational Agency and Implications for Education. *Frontiers in Education*, 4, p.148. <https://doi.org/10.3389/feduc.2019.00148> (13 sider)
- Sugarman, J. (2015). Neoliberalism and Psychological Ethics. *Journal of Theoretical and Philosophical Psychology*. Vol 35 (2), 103-116. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/apa_articles10.1037%252Fa0038960 (13 sider)
- Szulevicz, T. (2019). PPR og de normative forudsætninger. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. Vol. 56 (5/6) 114-125 (11 sider)
- Szulevicz, T & Tanggaard, L. (2015). *Pædagogisk-psykologisk praksis – mellem psykometri, konsultation og inklusion*. København: Hans Reitzels Forlag sd.19-145 https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n4l1aj/alma9920677281505762 (123 sider)
- Søndergaard, D. M. (2009). Mobning og social eksklusionsangst. In *Mobning: sociale processer på afveje* (pp. 21-58). Hans Reitzels Forlag. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n4l1aj/alma9920679770205762 (37 sider)

- Sørensen, A. (2016). Sårbarhedens overvindelse og styrkens fascination: Slagmark - Tidsskrift for Idéhistorie, (73), 45–63. <https://doi.org/10.7146/sl.v0i73.107228> (21 sider)
- Thastum, M. (2018). Angstlidelser hos børn. Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift, Bind 55, Nr. 1, 2018, s. 6-19. (13 sider)
- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/ouphand10.1093%252Foxfordhb%252F9780195396430.001.0001 (22 sider)
- Valsiner, J. (2014). Needed for cultural psychology: Methodology in a new key. *Culture & Psychology*, 20, 3-30. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/sage_s10_1177_1354067X13515941 (28 sider)
- Van Alphan, F. (2020). Beyond the Master Narrative: Memories in the globalizing educational context. In B Wagoner, I. Bresco & S. Zadeh (eds), *Memory in the Wild* (pp. 165-183). Information Age. (17s)
- Van Laere, K., van Houtte, M & Vandenbroeck, M. (2016). Would it really matter? The Democratic and caring deficit in parental involvement. *European Early Childhood Education Research Journal*, 26(2), p. 187-200. (13 sider)
- Villadsen, J. W., & Hviid, P. (2017). The history of children's engagements in Danish Child Care. In *Nordic Social Pedagogical Approach to Early Years* (pp. 43-62). Springer, Cham. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/springer_serie_s978-3-319-42557-3 (19 sider)
- Winther-Lindqvist, D. A. (2017). The role of play in Danish childcare. In *Nordic social pedagogical approach to early years* (pp. 95-114). Springer, Cham. https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/springer_serie_s978-3-319-42557-3 (19 sider)
- Zittoun, T. (2014). Trusting for learning. In P. Linell & I. Marková (Eds.), *Dialogical approaches to trust in communication* (pp. 125– 151). Charlotte, NC: Information Age. (26 sider)

Total= 1012 pages

Fællesmodulerne

Psykologisk praksis og interventionsmetode (version E2021)

Modultitel dansk: Psykologisk praksis og interventionsmetode

Modultitel engelsk: Psychological praxis and intervention

ECTS: 5

Placering

7. Semester

Modulansvarlig

Ole Michael Spaten (oms) (oms@hum.aau.dk)

Undervisere:

Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk)

Bo Møhl (bomoehl@hum.aau.dk)

Mads Lindholm (lindholm@hum.aau.dk)

Seminarholdere:

Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk)

Bo Møhl (bomoehl@hum.aau.dk)

Mads Lindholm (lindholm@hum.aau.dk)

Type og sprog

Modulets type: Kursusmodul

Angivelse af sprog: Dansk, pensumteksterne hovedsageligt på engelsk

Mål

Viden om:

- teori og metoder vedrørende psykologisk praksis og intervention
- forskellige teoretiske rammer omkring praktisk samspil i interventionssituationer
- forskning i den professionelle samtale og interventionsmetoder.

Færdigheder:

- anvendelsen af interventionsmetoder og samtaletekniske færdigheder
- og grundlæggende praktisk erfaring med etablering af professionelle relationer og håndteringen af den psykologfaglige samtale
- at etablere en tryk, og veldefineret ramme, setting og kontrakt for arbejdet

Kompetencer:

- at skelne imellem de teoretiske og praktiske aspekter ved forskellige interventions- og samtaletekniske metoder
- at reflektere over processen og sin egen andel samt gøre sig etiske overvejelser i forhold til den professionelle samtale
- at reflektere over professionelle relationer og kommunikative aspekter af samtalen
- at reflektere over egen psykologfaglig udvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Psykologisk praksis og interventionsmetode er placeret på uddannelsens 7. Semester. I forbindelse med modulet udbydes en kombination af forelæsninger og psykologisk praksis og interventionsøvelses-seminarer. Kursusmodulet danner baggrund for de studerendes videre psykologistudie og leder frem til de studerendes praktik på uddannelsen ottende semester.

Kurset omfatter:

- Introduktion til og træning i interventionsmetoder og samtaletekniske færdigheder i professionelt øjemed
- Teori vedrørende den professionelle samtale i individuel, gruppemæssig og organisationsmæssig sammenhæng
- Indføring i en specifik interventions- og samtaleteknisk metode.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
5 forelæsninger à 3 timer	15
Evalueringer	3
5 seminargange à 3 timer	15
Læsning og forberedelse	102
Eksamen	0

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 5 x 3 timer

Antal forelæsningshold: 4

Antal seminartimer: 5 x 3 timer

Antal seminarhold: 4

Deltagere

7. semester studerende

Deltagerforudsætninger:

Bestået bacheloruddannelsen i psykologi og optaget på kandidatstudiet.

Modulaktiviteter (kursusgangene):

Mere specifikt omfatter kurset i psykologisk praksis og interventionsmetode følgende elementer:

Introduktion til og dernæst træning i anvendelsen af de interventionsmetoder og samtaletekniske færdigheder, der er en vigtig del af psykologers kvalifikationer. Hvad enten psykologer arbejder som behandler, konsulent, supervisor, eller lignende, og uanset om der arbejdes med individer, par, familier, grupper eller organisationer er der en række kvalifikationer, der er fælles.

Overordnet handler det om at psykologen som professionel kan etablere en tryk, og veldefineret ramme, setting og kontrakt for arbejdet, som giver aktørerne arbejdsro og klarhed omkring samtalerne formål.

Dernæst er det nødvendigt som professionel at kunne være til stede, lytte på flere planer, spørge og anvende en række interventionsformer, som fremmer et fælles reflekterende rum. Psykologen må endvidere kunne reflektere over processen og sin egen andel samt gøre sig etiske overvejelser.

Kurset tilstræber de studerendes tilegnelse af disse grundlæggende psykologfaglige og professionsorienterede færdigheden gennem træning af især psykoterapeutiske interventioner.

Kurset gennemføres over fem intense forelæsnings- og workshopdage med aktiv deltagelse. Kurset veksler mellem teoretiske indlæg, demonstrationer i plenum, træning af samtaleteknik i mindre grupper samt plenumdrøftelse af gjorte erfaringer. Kurset er en kombination af forelæsninger og interventions-øvelsesseminarer.

NB Hele pensum forventes læst inden kurset påbegyndes. Inden kurset kan påbegyndes besvarer den enkelte studerende den stillede refleksionsopgaven i PPI

Dag	Titel/emne	Underviser(e)
1.	De professionelle/psykologfaglige samtaler og de basale professionelle færdigheder	Ole Michael Spaten
2.	Samtale og intervention på systemteoretisk grund	Ole Michael Spaten
3.	Teori-praksisorienterede dage med fokus på afdækning af klientens problemstilling og generelle situation, samt indsigt og intervention på denne baggrund.	Bo Møhl
4.	Afdækning af klientens situation, indsigt i klienten situation og intervention på baggrund af klienten situation (fortsat)	Bo Møhl
5.	Teori og praksis vedrørende den professionelle samtale i individuel, gruppemæssig og organisationsmæssig sammenhæng	Mads Lindholm

Tider: kl. 9.15 - ca. 16, afbrudt af 1 times frokost (tider aftales præcist med underviserne)

Da der er grænser for antallet af studerende pr. hold vil kurset blive afholdt over fire gange / fire hold i ugerne 33, 34 og 35.

Hold 1 (d. 16., 17., 18., 19. og 20. august): CPEP (EP og CP)

Hold 2 (d. 18., 19., 20., 23. og 24. august): K-PPP (BUP, UK & VP)

Hold 3 (d. 20., 23., 24., 25. og 26. august): NEURO og AKO (MAP og CCCC)

Hold 4 (d. 24., 25., 26., 27. og 30. august): KUR (BSPK og KHARE)

Eksamen

Modulet består ved aktiv deltagelse, med løbende evaluering, som blandt indebærer en skriftlig refleksionsopgave der afleveres inden kurset og aktiv deltagelse i samtlige øvelser under kurset.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Bedømmelsesform: Modulet består ved aktiv deltagelse, med løbende evaluering, som blandt indebærer en skriftlig refleksionsopgave der afleveres inden kurset og aktiv deltagelse i samtlige øvelser under kurset.

Prøvens omfang: 5 ECTS-point.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. dag (OMS): De professionelle/psykologfaglige samtaler og de basale professionelle færdigheder

v/ Ole Michael Spaten

Dagen introducerer de forskellige samtaleformer og deres fælles ramme og kontraktforhold.

-Forskelle på den almindelige og den professionelle samtale
-Evt. lidt om forskelle og ligheder mellem forskellige samtaleformer/opgaver (f.eks. konsultation, supervision, psykoterapi, rådgivning, undervisning)

-Setting

Endvidere introduceres og trænes de grundlæggende elementer i den professionelle samtale og lytning, sådan som det er især er beskrevet i den rogerianske tradition og counseling.

-Kontakt

-Spejling

-Aktiv lytning

-Para-verbale og non-verbale (kropssprog)

-Om at lede og tage autoritet på sig

-Kontrakt og alliance

Øvelse med at begynde den professionelle samtale: Etablere setting, rammer, tid, spejling, aktiv lytning, etc.

Litteratur:

- Dag 1 trækker især på Clara Hill kapitel II Exploration Stage

2. Dag (OMS): Samtale og intervention i kritisk belysning og på systemteoretisk grund.

v/ Ole Michael Spaten

Evt. studenteroplæg med kritiske vinkler på intervention fra de otte tekster. Dagen fortsætter med en bred præsentation af systemteoretiske grundbegreber, systemteoriens udbredelse og den teoretisk, historiske udvikling fra paradoksal intervention, det observerede system over det observerende system til irreverence og den narrative metafor.

-Strategisk intervention

-Neutralitet

-Cirkularitet

-Hypotesedannelse,

-Reflekterende team m.m..

Dagen forløber som en vekselvirkning mellem de studerendes oplæg, forelæsninger, øvelser i mindre grupper og samtale i plenum.

Litteratur:

- Dag 2 fortsætter arbejdet med litteraturen fra første dag samt evt. en studenterbåret præsentation af de 8 af kursets pensum-artikler

3. - 4. dag (BM): To teori-praksisorienterede dage med fokus på afdækning af klientens kliniske problemstilling og generelle situation, samt indsigt og valg af interventionsform.

v/ Bo Møhl

En fortsættelse af træning af de basale professionelle færdigheder. Der vil være både et kognitivt og et dynamisk fokus:

- Mødet med klienten og optagelse af anamnese

- Case-formulering og udvikling af terapeutisk alliance

- Valg af interventionsform og –fokus

- Indsigt og intervention

- Det terapeutiske forløb og afslutning af terapien

- Problemstillinger omkring overføring og modoverføring vil løbende blive tematiseret.

Begge dage vil indeholde en vekslen mellem teoretiske oplæg, gruppediskussioner og rollespil, hvor kliniske situationer gennemarbejdes. Der vil således blive lagt vægt på at integrere teori og praktiske øvelser. Den teoretiske indfaldsvinkel vil overvejende være psykodynamisk, men ikke udelukkende. Kognitive og narrative perspektiver vil også blive inddraget.

Litteratur

- Dag 3-4 trækker især på kapitel III og IV Insight og Action Stage, artiklerne samt de foregående dage

5. dag (ML): Teori og praksis vedrørende den professionelle samtale i individuel, gruppemæssig og organisationsmæssig sammenhæng.

v/ Mads Lindholm

Den femte dag er virksomheden og arbejdslivet som helhed forståelsesrammen for teori og øvelser. Træningen af de professionelle færdigheder i psykologfaglig samtale fortsættes med fokus på integration af de tre faser i Hills samtalemødel. Rammen er proceskonsultation i virksomheder og arbejdet med samspils-/ samarbejdsproblematikker ud fra en individuel, gruppemæssig og organisatorisk vinkel.

Der stilles skarpt på arbejdet i virksomheden, hvor psykologen indgår i organisatoriske processer såvel som gruppemæssige og individuelle problemstillinger.

Som baggrund for træningen anvendes cases, som illustrerer arbejdet som intern psykolog eller ekstern konsulent i en virksomhed. Hvilke dilemmaer byder konstruktionen på og hvilke forskelle er der på at være virksomhedsintern psykolog/ekstern konsulent og psykolog med egen praksis.

Blandt væsentlige temaer kan nævnes: Magtrelationer, gruppeintervention, organisatoriske implikationer, kontakt/kontrakt og definering af relationen, setting og arbejds metode(r), metoder til afdækning/diagnostik i gruppeintervention.

Litteratur

- Dag 5 trækker især på kapitel IV og kapitel V Action og Integration Stage, artiklerne samt de foregående dage.

Samlet litteraturliste (til alle dage grundbog og artikler):

Grundbogen

Hill, Clara E. (2014). *Helping skills. Facilitating exploration, insight and action*. (4. Ed.). Washington: American Psychological Ass. (p. 53-447) [394 sider]

Hill, Clara E. (2014). *Helping skills. Facilitating exploration, insight and action*. (4. Ed.). Washington: American Psychological Ass. (p. 3-52) som supplerende læsning

Tekster

- 1) Cecchin, G. (1987). Hypothesizing, Circularity, and Neutrality Revisited – an Invitation to Curiosity. *Family Process*, 26(4), 405-413 [8 sider]
- 2) Dreier, O. (1998). Client Perspectives and Uses of Psychotherapy. *The European Journal of Psychotherapy*, 1(2), 1-15 [15 sider]
- 3) Elsass, P. (1996). Narrativitet og grundmetaforer i psykoterapi. *Psyke & Logos*, 17, 114-125 [9 sider]
- 4) Giampieri-Deutsch, P. (2012). Psychoanalysis: Philosophy and/or science of subjectivity? Prospects for a dialogue between phenomenology, philosophy of mind, and psychoanalysis. In D. Lohmar & J. Brudzińska (Eds.), *Founding psychoanalysis phenomenologically: Phenomenological theory of subjectivity*

and the psychoanalytic experience. (pp. 83-103). New York, NY, US: Springer Science + Business Media. [20 sider]

- 5a) Mehrabian, A., & Ferris, S. R. (1967). Inference of attitudes from nonverbal communication in two channels. *Journal of Consulting Psychology*, 31(3), 248-252. [4 pages]
- 5b) Mehrabian, A., & Wiener, M. (1967). Decoding of inconsistent communications. *Journal of Personality and Social Psychology*, 6(1), 109-114 [5. pages]
- 6) O'Grady, H. (2005). Challenging negative Identity practices - Narrative therapy. In H. O'Grady (Ed.), *Woman's relationship with herself: Gender, Foucault and therapy.* (pp. 42-61). New York, NY, US: Routledge. [19 sider]
- 7) Schilling, B. (1997). Reflekterende Teammetodik IN *Systemisk supervisionsmetodik* (pp. 165-184). København: Dansk Psykologisk Forlag [19 sider]
- 8) Schein, Edgar H. (1988): Process Consultation, volume I, Its Role in Organization Development. Addison-Wesley Series: organization development (p. 117-147) [30 sider]

Supplerende læsning

Hill, Clara E. (2014). *Helping skills. Facilitating exploration, insight and action.* (4. Ed.). Washington: American Psychological Ass. (p. 3-52)

I alt ca. 524 sider

Den Psykologiske Profession

Modultitel dansk: Den Psykologiske profession

Modultitel engelsk: The Psychological Profession

ECTS: 5

Placering

7. Semester

Modulansvarlig

Hanne Bruun Søndergaard Knudsen (hannebsk@hum.aau.dk)

Casper Feilberg (feilberg@hum.aau.dk)

Undervisere:

Casper Feilberg (feilberg@hum.aau.dk)

Hanne Knudsen (hannebsk@hum.aau.dk)

Hanne Hartoft (hartoft@law.aau.dk)

Type og sprog

Kursusmodul.

Sprog: Dansk

Mål

Den studerende skal gennem modulet opnå:

Viden om

- Og forståelse af de aktuelle krav og forventninger, som samfundet stiller til den psykologiske profession, og de historiske forudsætninger for disse krav og forventninger
- Og forståelse af forskellige traditioners opfattelse af psykologfaglig kompetence samt deres opfattelse af videnskabelighed i psykologfagligt arbejde

Færdigheder:

- at reflektere over de professionsmæssige forhold ved den psykologiske praksis
- at reflektere over valg mellem psykologfaglige teorier og metoder på et videnskabeligt grundlag
- at reflektere problemorienteret i relation til den psykologiske professions samfundsmæssige rolle og funktion
- at formidling af videnskabelige dilemmaer i valg af psykologfaglig tilgang til psykologer, andre fagfolk samt lægfolk

Kompetencer:

- at kunne identificere juridiske problemstillinger og det juridiske grundlag for udøvelse af den psykologiske profession
- at kunne identificere etiske principper samt forskelligartede anskuelsesmåder på professionen
- at forstå og gennemføre egen faglige videreudvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Fagbeskrivelse: Den psykologiske profession på 5 ECTS-points er placeret på uddannelsens 7. semester og omfatter:

- Viden om den historiske udvikling af psykologiprofessionen og de samfundsmæssige vilkår for professionen
- Viden om professionsforskning og teorier om psykologifaglig kompetence
- Juridisk viden og færdigheder i forhold til udøvelsen af den psykologiske profession
- Etisk viden og færdigheder i forhold til udøvelsen af den psykologiske profession.

I faget 'Den psykologiske profession' ses nærmere på psykologfagets historiske udvikling og den samfundsmæssige baggrund for faget, idet disse forhold er vigtige for forståelse af de forventninger, der stilles til psykologer i dag og som baggrund for videreudvikling af faget i fremtiden. Der ses endvidere nærmere på professionsforskning og på, hvad der, på tværs af specialiseringer inden for psykologfaget, adskiller psykologers professionsfaglige kompetencer fra andre faggrupper. De etiske dilemmaer, som psykologer kan befinde sig i, præsenteres sammen med de etiske og teoretiske principper, som støtter psykologen i vurderingen af disse dilemmaer. Endelig indføres der i de juridiske regler, som psykologen er underlagt og skal kende og kunne fortolke.

Faget skal ses som indføring til, at de studerende på kandidaten opnår indsigt i, hvordan man som psykolog kan styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse og uforudsigelige, selvstændigt kan tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering, kan reflektere over forvaltningen af den psykologiske profession, kan udvise forståelse for relationen mellem teoretiske og praktisk-professionelle problemstillinger og kan erkende grænserne for egen psykologfaglige kunnen og viden i relation til praktiske problemstillinger, samt udøve selvrefleksion.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
8 forelæsninger	22
Seminartimer	8
Læsning og forberedelse	68
Eksamen – 7 dages opgave	37

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 8 (20 KT)

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 8 KT

Antal seminarhold: ingen

Deltagere

7. semester

Deltagerforudsætninger

Deltagerne skal være optaget på kandidatstudiet og have afsluttet BA i psykologi, herunder bl.a. klinisk psykologi, arbejds- og organisationspsykologi og pædagogisk psykologi.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Kursusgang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser
1. forelæsning	2x45 min.	Introduktion til faget, til kursusforløbet og til eksamensformen	Casper Feilberg
2. forelæsning	2x45 min.	Forskning og profession	Casper Feilberg & Hanne Knudsen
3. forelæsning	4x45 min.	Psykologfaglig kompetence	Casper Feilberg & Hanne Knudsen
Plenumseminar 1	2x45 min.	Gruppearbejde omkring cases	Casper Feilberg & Hanne Knudsen
4. forelæsning	2x45 min.	Etiske dilemmaer	Casper Feilberg & Hanne Knudsen
Plenumseminar 2	2x45 min.	Gruppearbejde omkring cases	Casper Feilberg & Hanne Knudsen
5. forelæsning	2x45 min.	Introduktion til Jura Professionens regulering, bl.a. -sagsbehandling- -tavshedspligt -persondata Intro til underretningspligter	Hanne Hartoft
6. forelæsning	4x45 min.	Børn, forældre og samfund. Komplekse sociale- og familieretlige sager; bl.a. - skilsmisse, - anbringelse - skolefravær m.m. - underretningspligter, fortsat	Hanne Hartoft
7. forelæsning	4x45 min.	Retssikkerhed bl.a. - lovgivning, - menneskerettigheder - principper - tvang og samtykke - ansvar - opsamling	Hanne Hartoft
8. forelæsning	3x45	Integrering af professionsfaglige, etiske og juridiske aspekter i daglig praksis	Mette Thuesen og Hanne Knudsen

9. forelæsning	2x45 min	Aktuelle diskussioner i kurset, evaluering og spørgetime.	Casper Feilberg & Hanne Knudsen
Feedback	1x45 min	Tilbage melding på ugeopgave	Hanne Knudsen

Eksamen

En intern skriftlig prøve i Den psykologiske profession (The Psychological Profession).

Prøven er en bunden 7-dages opgave, hvor den studerende på baggrund af pensum skal besvare en stillet opgave- formulering med et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: max 10 sider.

Bedømmelsesform: Der gives karakter efter 7-trinsskalaen. Besvarelsen bedømmes af eksaminator. Prøvens omfang: 5 ECTS-point.

Prøven skal dokumentere, at modulets mål er indfrie. Ved bedømmelsen af prøvepræstationen vil der med henblik på opnåelse af karakteren 12 blive lagt vægt på, at den studerende demonstrerer en udtømmende opfyldelse af fagets mål med ingen eller få uvæsentlige mangler.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Introduktion til faget, til kursusforløbet og til eksamensformen.

2 timer v/ Casper Feilberg

Ud over en introduktion til den psykologiske profession, omhandler forelæsningen psykologfagets historiske udvikling og samfundsmæssige forudsætninger som baggrund for forståelse af de forventninger, der stilles til psykologer i dag og som baggrund for videreudvikling af faget i fremtiden.

Litteratur:

- Jensen, R. (2000). Knudepunkter i dansk psykologis udvikling i årene 1940-2000. I: *Psyke & logos*, Tema: Psykologiens historie i Danmark, Årg. 21, nr. 1. S. 174-186. [12]
- Madsen, K. B. (1980). Psykologiens historie i Danmark. I: *Psykologisk leksikon*, redigeret af K.B. Madsen, 2. reviderede udgave, 344-356 [12 sider].
- Feilberg, C. (2019a). Vilkaarene for den kvalitative iagttagelse – i et nutidigt perspektiv. I: C. Feilberg (red.) & J. Maul (red.) *Kvalitative iagttagelser – At*

forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag, Kapitel 9, pp. 239-264. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi, Aalborg Universitetsforlag. [25 sider]

- Ringer, A., & Rasmussen, S. A. (2019). "Er dette ikke udtryk for et bestemt paradigme?": Kampen om evidensbegrebet i psykiatri og psykoterapi. In D. Dalum Christoffersen, & K. Stender Petersen (Eds.), *Er der evidens for evidens?* (pp. 91-114). Samfundslitteratur. [22 sider]

2. forelæsning: Forskning og profession

2 timer v/ Casper Feilberg & Hanne Knudsen

Psykologi er både en videnskab samt et professionsfag, hvilket giver anledning til en række spørgsmål om forholdet mellem den videnskabeligt producerede viden og den praktiske udøvelse af faget. Denne forelæsning introducerer og diskuterer en række af disse spørgsmål.

Litteratur:

- Kvale, S. (2007): Professionspraksis som erkendelse – om dilemmaer i terapeutisk forskning. In: Brinkmann, S. & L. Tanggaard: *Psykologi – forskning og profession* (s.69-95). København: Hans Reitzels Forlag. [25 sider]
- Pedersen, L. T., & Brinkmann, S. (2007). Introduktion til et spændingsfelt. I: L. Tanggaard, & S. Brinkmann (red.), *Psykologi: forskning og profession* (s. 11-18). København: Hans Reitzel. [7 sider]
- Hartman, L.I., Fergus, K.D. & Reid, D.W. (2016). Psychology's Gordian Knot: Problems of identity and relevance. *Canadian Psychology*, 57(3), 149-159 [10 sider].
- Polkinghorne, D. (2007). Forskning og praktikers beslutningsprocesser. I: S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.) *Psykologi: forskning og profession* (s. 19-45). København: Hans Reitzels Forlag [26 sider]
- Principerklæringen om evidensbaseret psykologisk praksis, Dansk Psykologforening: <http://www.dp.dk/retningslinjer-for-evidensbaseret-psykologisk-praksis/> [3 sider]
- Spring, B. (2007). Evidence-Based Practice in Clinical Psychology: What It Is, Why It Matters; What You Need to Know. *Journal of Clinical Psychology*, Vol. 63(7), 611-631 [20 sider].
- Se desuden pensumteksten Ringer & Rasmussen (2019).

3. forelæsning: Psykologfaglig kompetence

4 timer v/ Casper Feilberg & Hanne Knudsen

Forelæsningen omhandler forskellige traditioners opfattelse af psykologfaglig kompetence samt deres opfattelse af videnskabelighed i psykologfagligt arbejde.

Litteratur:

- Feilberg, C. & Maul, J. (2019). Mennesket bag den kvalitative iagttagelse og undersøgelse. I: C. Feilberg (red.) & J. Maul (red.) *Kvalitative iagttagelser – At forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*, pp. 11-30. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi, Aalborg Universitetsforlag. [19 sider]
- Feilberg, C. (2019b). Den kvalitative iagttagers habitus – personligt og kollektivt. I: C. Feilberg (red.) & J. Maul (red.) *Kvalitative iagttagelser – At forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*, Kapitel 3 pp. 99-124. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi, Aalborg Universitetsforlag. [25 sider]
- Fox, M. (2011). Practice-based evidence – overcoming insecure attachments. *Educational Psychology in Practice*, 27(4), 325-335 [10 sider].
- Høstmælingen, A (2010) Hvordan kan principperklæringen bidra til å kvalitetssikre psykologisk praksis? *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, Vol 47, nr. 10 p. 930-936 [6 sider]
- Principperklæringen om evidensbaseret psykologisk praksis, Dansk Psykologforening: <http://www.dp.dk/retningslinjer-for-evidensbaseret-psykologisk-praksis/> [3 sider]
- Schön, D. A. (2006). *Den reflekterende praktiker*. Forlaget KLIM, kap. 4+5, pp. 97-115 & 116-146 [45 sider].

4. forelæsning: Ethiske dilemmaer

2 timer v/ Casper Feilberg og Hanne B.S. Knudsen

I denne forelæsning præsenteres og diskuteres forskellige etiske dilemmaer psykologer kan befinde sig i.

Litteratur:

- Ethiske principper for nordiske psykologer. I: *Dansk Psykologforenings Regelsæt 2016-2018*
http://www.dp.dk/wp-content/uploads/etiske_principper_for_nordiske_psykologer-2016-18.pdf
(findes i forskellige layoutversioner) [7 sider]
- Kemp, P. (2001). Ethiske positioner (kap. 8), In: M. Bjerrum & K. L. Christiansen (eds.), *Filosofi, etik, videnskabsteori*, pp. 160-173. Akademisk.
- Thuesen, M. (2015). Terapeutens behov for at hele. *Matrix* 32:1, 4-26 [23 sider]
- Øvreeide, H. (2013). *Fagetikk i Psykologisk Arbeid*. Kristianssand: Høyskoleforlaget

5. forelæsning: Introduktion til jura - professionens retlige rammer og sagsbehandling

4 timer v/ jurist Hanne Hartoft

Forelæsningen omhandler de retlige rammer for psykologers profession. Denne forelæsning præsenterer det juridiske grundlag for udøvelsen af psykologi som profession, og klagesystemet. I forelæsningen introduceres endvidere en række grundlæggende juridiske begreber, som har betydning for psykologens sagsbehandling i praksis, herunder journalføring, tavshedspligt, og underretningspligt, hvorved også spørgsmål om digital behandling af persondata berøres.

Litteratur:

- Bønsing S, Forvaltningsret. Lærebog for Statskundskab. [155-187 og 200-204 [37 s]
- Lohmann-Davidsen, E. (2011), Jura for psykologer. p. 55-77 [22 s]
- Hartoft H. (2021) Notat I, Aktuelle regler og sager for psykologer [5 s] (under udarbejdelse – kommer senere)

6. forelæsning: Sagens gang i komplekse sager og psykologens rolle
2 timer v/ Hanne Hartoft

Det overordnede tema er komplekse sager hvor børn, forældre og myndigheder er involveret. Forelæsningen bygger videre på sidste forelæsning og omhandler de retlige rammer for sagens gang i udvalgte sociale-/familieretlige sager, f.eks. skilsmisse, anbringelse eller skolefravær, hvor psykologer kan have afgørende roller og opgaver som følge af deres særlige fagkundskab eller eventuelle underretningspligt. Børn- og Unge-udvalg og Familieretshusets funktion behandles.

Litteratur:

- Schultz m.fl., Socialret. Børn og unge, s. 119-124 og 134-154 [25 s] og s. 205-233 [18 s].

7. forelæsning: Retssikkerhed
4 timer v/ Hanne Hartoft

Det overordnede tema er retssikkerhed. Dette behandles fra både borger, myndigheds- og professionsperspektivet. Derfor omtales bl.a. begreber som frivillighed, samtykke og tvang, ligesom psykologens mulighed for at ifalde ansvar omtales. Forelæsningen runder det juridiske tema af, med fokus på opgaveløsning til eksamen og bedømmelseskriterierne.

Litteratur:

- Udvalgte områder af det ovenfor angivne pensum med henblik på opsamling.
- Hartoft, H. Notat II (2021), Frivillig, tvang, samtykke m.m. [5 s]. (Under udarbejdelse kommer senere).

8. forelæsning: oplæg og diskussion: integrering af professionsfaglige, etiske og juridiske aspekter i daglig praksis
3 timer v/ Mette Thuesen og Hanne Knudsen

Indledningsvist vil der være en times gruppearbejde, de studerende indbyrdes, en times oplæg af Eva Søndergaard, og afslutningsvist en diskussion mellem de studerende (bl.a. på baggrund af gruppearbejdet) og oplægsholderen.

9. forelæsning: Gennemgående diskussioner i kurset + spørgetime og evaluering

2 timer v/ Casper Feilberg og Hanne Knudsen

Samlet pensumliste

Kapitler i bøger (over 50 sider i alt):

Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2007, red.), *Psykologi: forskning og profession*. København: Hans Reitzel.

- Kvale, Steinar (2007): Professionspraksis som erkendelse – om dilemmaer i terapeutisk forskning. In: Brinkmann, S. & L. Tanggaard: *Psykologi – forskning og profession* (s.69-95). København: Hans Reitzels Forlag. [25 sider]
- Pedersen, L. T., & Brinkmann, S. (2007). Introduktion til et spændingsfelt. I L. Tanggaard, & S. Brinkmann (red.), *Psykologi: forskning og profession* (s. 11-18). København: Hans Reitzel. [7 sider]
- Polkinghorne, D. (2007). Forskning og praktikers beslutningsprocesser. I: S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.) *Psykologi: forskning og profession* (s. 19-45). København: Hans Reitzels Forlag [26 sider]

Feilberg, C. & Maul, J. (2019). *Kvalitative iagttagelser – At forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*. Aalborg Universitetsforlag.

- Feilberg, C. & Maul, J. (2019). Mennesket bag den kvalitative iagttagelse og undersøgelse. I: C. Feilberg (red.) & J. Maul (red.) *Kvalitative iagttagelser – At forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*, pp. 11-30. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi, Aalborg Universitetsforlag. [19 sider]
- Feilberg, C. (2019a). Vilka'rene for den kvalitative iagttagelse – i et nutidigt perspektiv. I: C. Feilberg (red.) & J. Maul (red.) *Kvalitative iagttagelser – At forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*, Kapitel 9 pp. 239-264. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi, Aalborg Universitetsforlag. [25 sider]
- Feilberg, C. (2019b). Den kvalitative iagttagers habitus – personligt og kollektivt. I: C. Feilberg (red.) & J. Maul (red.) *Kvalitative iagttagelser – At forstå, undersøge og udrede mennesker på et eksistentiel-fænomenologisk grundlag*, Kapitel 3 pp. 99-124. Skriftserie om eksistentiel fænomenologi, Aalborg Universitetsforlag. [25 sider]

Øvreide, H. (2013). *Fagetikk i Psykologisk Arbeid*. Kristianssand: Høyskoleforlaget, kap. 7-10, side 124-204 [80 sider]

Artikler og kapitler (bliver tilgjengelig via AUB link eller PDF fil på Moodle):

Andersen, J. *Socialforvaltningsret*, 5. udg. Nyt Juridisk Forlag, 2013, s. 141-151 [10 sider]

Bønsing, S (2018), *Almindelig forvaltningsret*, Lærebog for statskundskab, 2. udg. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, p. 1155-187 og 22-204 [37]

Etiske principper for nordiske psykologer. I: *Dansk Psykologforenings Regelsæt 2016-2018* http://www.dp.dk/wp-content/uploads/etiske_principper_for_nordiske_psykologer-2016-18.pdf (findes i forskellige layoutversioner) [7 sider]

Fox, M. (2011). Practice-based evidence – overcoming insecure attachments. *Educational Psychology in Practice*, 27(4), 325-335 [10 sider].

Hartman, L.I., Fergus, K.D. & Reid, D.W. (2016). Psychology's Gordian Knot: Problems of identity and relevance. *Canadian Psychology*, 57(3), 149-159 [10 sider].

Hartoft, H. (2021), Notat I, Aktuelle regler og sager for psykologer. [5sider](kommer senere)

Hartoft, H. (2021), Notat II, Frivillighed, samtykke og tvang m.m. [5 sider] (kommer senere)

Høstmælingen, A. (2010) Hvordan kan principperlæringen bidra til å kvalitetssikre psykologisk praksis? *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, Vol 47, nr. 10 p. 930-936 [6 sider]

Jensen, R. (2000). Knudepunkter i dansk psykologis udvikling i årene 1940-2000. I: *Psyke & logos*, Tema: Psykologiens historie i Danmark, Årg. 21, nr. 1. S. 174-186. [12 sider]

Kemp, P. (2001). Etiske positioner (kap. 8), In: M. Bjerrum & K. L. Christiansen (eds.), *Filosofi, etik, videnskabsteori*, pp. 160-173. Akademisk. [13 sider]

Lohmann-Davidsen, E. (2011), *Jura for psykologer* p. 55-77 [22 sider]

Madsen, K. B. (1980). Psykologiens historie i Danmark. I: *Psykologisk leksikon*, redigeret af K.B. Madsen, 2. reviderede udgave, 344-356 [12 sider].

Madsen, H.B. & Garde, J. (2013) *Psykiatrirret*. Psykiatrirret, Jurist- og Økonomforbundets Forlag Tvangsbegrebet, del af kapitel 2, s. 29-37. [8 sider]

Principperklæringen om evidensbaseret psykologisk praksis, Dansk Psykologforening: <http://www.dp.dk/retningslinjer-for-evidensbaseret-psykologisk-praksis/> [3 sider]

Ringer, A., & Rasmussen, S. A. (2019). "Er dette ikke udtryk for et bestemt paradigme?": Kampen om evidensbegrebet i psykiatri og psykoterapi. In D. Dalum Christoffersen, & K. Stender Petersen (Eds.), *Er der evidens for evidens?* (pp. 91-114). Samfundslitteratur.

- Schultz, T., m.fl. (2020) Socialret. Børn og unge. 2. udg. Djøf, s. 119-124 og 134-154 [43 sider]
- Schön, D. A. (2006) *Den reflekterende praktiker*. Forlaget KLIM kap. 4+5, pp. 97-115 & 116-146 [45 sider].
- Spring, B. (2007). Evidence-Based Practice in Clinical Psychology: What It Is, Why It Matters; What You Need to Know. *Journal of Clinical Psychology*, Vol. 63(7), 611-631 [20 sider].
- Thuesen, M. (2015) Terapeutens behov for at hele. *Matrix* 32:1, 4-26 [23 sider]

Alle love og konventioner kan findes på www.retsinformation.dk

Følgende omtales: [ca. 15 sider]

Grundloven (§ 3)

Psykologloven

Servicebogen (kap. 11, dvs. §§ 46, -48, 49a, 49b, 50, 50a-c, §146, 152,153, 154,155b)

Forvaltningsloven (§§ 27-32)

Retsplejeloven (§ 168-171, 178-180)

Offentlighedsloven (§ 6)

Straffeloven (§§78,79, 141,152-152e)

Lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (§§ 19-37)

Sundhedsloven (§§40-50)

Databeskyttelsesloven (GDPR), (§§5-13)

Forældreansvarsloven (§§ 1- 12, 17-23, 34)

Socialretssikkerhedsloven, (§ 11 c)

Psykiatriloven (§§ 1 – 10)

Værgemålsloven (§§ 1 – 11)

FN's børnekonvention (art. 3 og art. 12)

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (art. 8)

I alt: 508 sider

Psykologisk Testning

Modultitel dansk: Psykologisk testing

Modultitel engelsk: Psychological assessment

ECTS: 5

Placering

7. semester

Modulansvarlig

Casper Schmidt (casc@hum.aau.dk)

Undervisere:

Casper Schmidt (CS) (casc@hum.aau.dk)

Jens Østergaard Riis (JØR) (jensriis@hum.aau.dk)

Jimmi Andreasen (JA) (fps-vr-sl16@mil.dk)

Hanne Bruun Søndergaard Knudsen (HBK) (hannebsk@hum.aau.dk)

Kristine M. Jensen de López (KJL) (kristine@hum.aau.dk)

Thomas Koester (TK) (tko@hum.aau.dk)

Martin Stolpe Andersen (MSA) (martinsa@hum.aau.dk)

Mette Thuesen (MT) (thuesen@hum.aau.dk)

Antal seminarhold: 4 seminarhold (samme hold som i modulet "Psykologisk praksis og interventionsmetode").

Type og sprog

Modulets type: Kursusmodul Angivelse af sprog: Dansk

Mål

Viden om:

- forskellige testtyper og de særlige vilkår ved testning af specielle målgrupper,
- indsigt i konstruktionen af tests,
- testning som et af flere redskaber i personundersøgelser og ved belysning af teoretiske begreber.

Færdigheder:

- og erfaring på begynderniveau med brug af nogle af de mest almindelige tests,
- at kunne skabe alliance omkring testning og i at sætte testning i en relevant sammenhæng med anden psykologfaglig iagttagelse.

Kompetencer:

- at danne sig overblik over og tilrettelægge brug af psykologiske tests,

- at kunne vurdere og vælge egnede tests i forhold til en konkret psykologisk problemstilling.
- at forstå og gennemføre egen faglige videreudvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Psykologisk testning er placeret på uddannelsens 7. semester. I forbindelse med modulet udbydes et modul kombineret med forelæsninger og testøvelses-seminarer. Deltagelse i seminarerne er obligatorisk og en forudsætning for at kunne deltage i modulets prøve.

Kurset omfatter:

Introduktion til forskellige psykologiske testtyper herunder kognitive, personligheds- og sociometriske test

Gennemgang af nogle af de mest almindelige tests

Teori om forhold ved testning af særlige målgrupper (fx børn)

De obligatoriske testøvelsesseminarer:

Øvelser i at kunne tilrettelægge anvendelsen af forskellige typer af test

Øvelser i at kunne gennemføre mindre testforløb

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde: 7 forelæsninger à 2 timer (hvoraf forelæsning 3 afholdes på seminarhold); 1 seminargang á 4 timer per hold; 5 seminargange á 2 timer per hold; læsning og forberedelse 105 timer; eksamen (MC-opgave) 2 timer

Antal forelæsninger: 7 x 2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 14

Antal seminarhold: 4

Deltagere

7. semester studerende

Deltagerforudsætninger:

Bestået bacheloruddannelse i Psykologi (BSc Psykologi)

Modulaktiviteter (kursusgange med videre):

Formålet med kurset er, at deltagerne opnår et elementært kendskab til psykologisk testning. Der er ikke tale om en uddannelse i testning – denne opnås først efter endt uddannelse gennem at erhverves sig praktisk erfaring med tilhørende supervision. Kurset giver en introduktion til psykologisk testning, hvor der vil være praktiske øvelser. På kurset gennemgås forskellige testtyper – både deres teoretiske grundlag, deres konstruktion, deres brug og deres resultater. Dette har til hensigt at give et grundlag for vurdering af anvendelsesområder for tests, samt give kvalificeret stillingtagen til gyldigheden af de resultater, der opnås med psykologisk testning.

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1.	2 x 45 min. (fælles forelæsning)	Psykometri og testkonstruktion	Casper Schmidt.
2.	6 x 45 min. (hvoraf 2 x 45 min fælles forelæsning samt 4 x 45 min seminar)	Neuropsykologisk testning	Jens Østergaard Riis
3.	4 x 45 min. (heraf 2x45 min forelæsning samt 4 seminarhold à 2x45 min, hvor både forelæsning og seminarer afholdes på de respektive seminarhold)	Konstruktion og anvendelse af tests med børn	Hanne Bruun Søndergaard Knudsen & Kristine Jensen de López
4.	4 x 45 min. (2 x 45 min fælles forelæsning samt 2 x 45 min seminar)	Konstruktion og anvendelse af tests indenfor militæret	Jimmi Andreasen
5.	4 x 45 min. (2 x 45 min fælles forelæsning samt 2 x 45 min seminar)	Konstruktion og anvendelse af projektive tests	Mette Thuesen
6.	4 x 45 min. (2 x 45 min fælles forelæsning samt 2 x 45 min seminar)	Konstruktion og anvendelse af personlighedstests	Martin Stolpe Andersen
7.	4 x 45 min. (2 x 45 min fælles forelæsning samt 2 x 45 min seminar)	Konstruktion og anvendelse af erhvervspsykologiske tests	Thomas Koester

Eksamen

En individuel intern skriftlig prøve i multiple-choice format. Prøvetid: 2 timer.
Pensumramme: ca. 500 sider obligatorisk litteratur. Bedømmelsesform: Der gives karakter efter 7-trinsskalaen. Besvarelser bedømmes af eksaminator. Hjælpemidler: Eksaminanden kan ikke medbringe hjælpemidler til prøven. Prøvens omfang: 5 ECTS-point.

Prøven skal dokumentere, at modulets mål er indfrie. Ved bedømmelsen af prøvepræstationen vil der med henblik på opnåelse af karakteren 12 blive lagt vægt

på, at den studerende demonstrerer en udtømmende opfyldelse af fagets mål med ingen eller få uvæsentlige mangler, hvilket vurderes gennem multiple-choice format.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Psykometri og testkonstruktion

2 timer v/ Casper Schmidt

Forelæsningen introducerer kurset og en række overordnede overvejelser i forhold til psykologisk testning. Desuden vil forelæsningen introducere testning i sin historiske kontekst og hvorledes vi i dag kan bruge den til at udtale os om forskellige træk og fænomener. Ligeledes vil forelæsningen berøre nogle af de begreber og metoder, hvorved en test kan måles og vejes for dens psykometriske egenskaber, hvilket er væsentligt i forhold til testkonstruktion, samt valg af psykologisk tests.

Litteratur:

- Ivanouw, J. (2006). Psykometri (Kapitel 4, side 97-159). i Elsass, P., Ivanouw, J., Mortensen, E. L., Poulsen, S., & Rosenbaum, B. (2006). *Assessmentmetoder: Håndbog for psykologer og psykiatere*. København: Dansk Psykologisk Forlag. [62 sider].

2. forelæsning: Neuropsykologisk testning

2 timers forelæsning og demonstrationsundervisning, 4 timers seminarhold v/ Jens Østergaard Riis

Undervisningen har til formål at danne grundlag for at forstå den konkrete brug af kognitive tests i klinisk praksis. Der fokuseres på almen udredning af evner, herunder intelligens samt på at belyse anvendelsen af kognitive prøver ved sygdomme som f.eks. depression og skizofreni eller visse medicinske sygdomme. Desuden vægtes anvendelsen inden for neuropsykologi højt. Brug af tests ved positiv udvælgelse efter specielle færdigheder ved f.eks. optagelseskrav eller ansættelser i specielle fag berøres, om end overfladisk.

Undervisningen består af:

1. Gennemgang af anvendelsesområder for testning af voksne
  - a. Kliniske undersøgelser
  - b. Erhvervsmæssige undersøgelser
  - c. Forskningsbaserede undersøgelser
2. Gennemgang og øvelser med eksempler på konkrete kognitive tests
3. Øvelser i testning og scoring, samt udregning af samlede testscores, WAIS-IV

Forelæsning:

1. Om overordnede aspekter

- a. Indledende eksempler: Ur, Rey15, PASAT.
- b. Hvad karakteriserer en test i forhold til "eksperimentel procedure" og "opgave"
- c. Testning som en del af undersøgelsen d.
- d. Rapportering af resultater, z-scores e.
- e. Etik om brug af tests: eksempler fra DP og norske PF. f.
- f. Om litteraturen

2. WAIS

- a. Historien om WAIS og intelligensundersøgelser b.
- b. WAIS IV som redskab – hvad indeholder en formel test.
- c. Kendskab til begreberne pålidelighed (reliabilitet) og validitet
- d. Uddele scorings ark fra WAIS IV
- e. Gennemgå testens enkelte delprøver kort.

3. WAIS IV scores og indekser

- a. IK hele skalaen
- b. Verbal forståelse, Perceptuel ræsonnering, Arbejdshukommelse, Forarbejdningshastighed.
- c. Normalfordelinger

Seminarhold: (i 4 hold)

1. Øvelser med tests og testadministration a.
  - a. Skemaer uddeles – ordmobilisering, selective reminding
  - b. Teste to og to
  - c. Indsamling
  - d. Håndtering af data
2. Øvelser i testning
  - a. Testeradfærd
  - b. Sprogbrug, pauser, mimik, omgivelser

- c. 2-3 sproglige delprøver fra WAIS: ordforråd, information, ligheder – selvadministration
  - d. 2-3 handleprøver fra WAIS: terningmønstre, matrice-problemløsning – selvadministration
3. Udregning af IQ og andre scores ud fra eksempler
    - a. 2 testprofiler
  4. Rapportering og tolkning af test scores i lyset af andre oplysninger
    - a. Etik omkring formidling ,
    - b. Hvordan bruges en test i en samlet undersøgelse

Litteratur:

- Ivanou, J. (2006). Psykometri (Kapitel 4, side 97-159) i Elsass, P., Ivanou, J., Mortensen, E. L., Poulsen, S., & Rosenbaum, B. (2006). *Assessmentmetoder: Håndbog for psykologer og psykiatere*. København: Dansk Psykologisk Forlag. [62 sider].
- Lezak, M. D., Howieson, D. B., & Lorin, D. W. (2004). *Neuropsychological Assessment*. (4th Ed). New York: Oxford University Press. Kapitel 4 og 5. (side 101-178) [46 sider].
- Lichtenberger, E. O., & Kaufman, A. S. (2013). *Essentials of WAIS-IV Assessment*, 2nd ed. New York: John Wiley & Sons, Inc. (side 353-389) [36 sider].

3. forelæsning: Konstruktion og anvendelse af tests med børn

2 timers forelæsning, 2 timers seminar ved Hanne Bruun Søndergaard Knudsen (HBK) og Kristine M. Jensen de López (KJL). Både forelæsning og seminar afholdes på de respektive seminarhold.

I undervisningen præsenteres dels en række tests, som anvendes til at undersøge kognitive og kommunikative færdigheder hos småbørn og skolebørn og dels selvevaluerings- og ratingskalaer. Der vil primært være en introduktion til tests og subtests som indfanger forskellige komponenter af børns kognitive færdigheder, og der fremstilles en kritisk anvendelse af WISC-IV. Desuden introduceres tests, der er udviklet til at indfange barnets kommunikative- og eksekutive færdigheder, herunder TROG-2, BRIEF og CCC, samt forskellige former for selvevaluerings- og ratingskalaer: SDQ og Beck Youth Inventories (BYI). Endelig vil forelæsningserne præsentere erfaringer fra igangværende international forskning vedr. tværkulturel testning og udvikling af testmateriale.

Vi vil endvidere komme ind på baggrunden for de forskellige test, test udvikling, test validering og standardisering. Derudover vil vi ligeledes diskutere forer og begrænsninger ved anvendelse af tests i den børnepsykologiske udredning og tolkning af testresultater. Der vil endvidere indgå konkrete øvelser i anvendelsen og tolkningen af testen.

Litteratur:

- Huizinga, M. & Smidts, D. (2011). Age-related changes in executive functions: a normative study with the Dutch version of the behavior rating inventory of executive function. *Child Neuropsychology*, 17, 51-66.
- Jensen de López, K. & Knüppel, A. (2010). Tilpasning, standardisering og validering af den danske version af Test for Reception of Grammar-2 (TROG2). I: *Børnesprog – fra 12*. Nordiske Symposium om Børnesprogforskning. (Vejleskov, H. (red.)). Forlaget UCC. (47-55)
- Väisänen, R., Loukusa, S. Moilanen, I. & Yliherva, A. (2014) Language and pragmatic profile in children with ADHD measured by Children's Communication Checklist 2nd edition, *Logopedics Phoniatrics Vocology*, 39:4, 179-187, DOI: 10.3109/14015439.2013.784802
- Niclasen J, Teasdale TW, Andersen A-MN, Skovgaard AM, Elberling H, et al. (2012) Psychometric Properties of the Danish Strength and Difficulties Questionnaire: The SDQ Assessed for More than 70,000 Raters in Four Different Cohorts. *PLoS ONE* 7(2): e32025. doi:10.1371/journal.pone.0032025 (1-8)
- Smedler, A. & Tideman, E. (2011). At teste børn og unge. Om testmetoder i den psykologiske undersøgelse. Hans Reitzels Forlag. (side 45-64, 99-113, 117-128, og 165-200).
- Toplak, M. E., West, R.F, & Stanovich, K. E. (2013). Practitioner Review: Do performance-based measures and ratings of executive function assess the same construct? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54(2), 131–143.

4. forelæsning: Konstruktion og anvendelse af tests indenfor militæret

2 timers forelæsning og demonstrationsundervisning, 2 timers seminarhold v/ Jimmi Andreasen

Med udgangspunkt i Danmarks mest benyttede test, Sessionsprøven/BPP, vil forskellige test og problematikker i forbindelse med testanvendelse blive diskuteret. Formålet er at give deltagerne en fornemmelse af, hvorledes bagvedliggende (psykometriske) testbegreber og psykologiske teoridannelser og problematikker håndteres i praktiske sammenhænge. Det forudsættes, at de almindelige testbegreber (fx validitet, reliabilitet, normer, korrelationer) er kendte på et begynderplan. Det samme gælder almindelige psykologiske teoridannelser/begreber (fx intelligens, fem-faktor teori).

Litteratur:

- Elsass, P. et al. (red.) (2006). *Assessmentmetoder. Håndbog for psykologer og psykiatere*. Dansk Psykolog Forlag. kapitel 4, 9, 13, 26 og 33.
- Furnham, A. (2008). HR Professionals' Beliefs About, and Knowledge of Assessment Technique and Psychometric Tests. *International Journal of Selection and Assessment*, 16(3), 300-305 [5 sider].
- Kousgaard, E. (2003). *50 år med intelligensprøven BPP*. Kbh.: Forsvarsakademiet, side 4-26 [22 sider].

5. forelæsning: Konstruktion og anvendelse af projektive tests

2 timers forelæsning og demonstrationsundervisning, 2 timers seminarhold v/ Mette Thuesen

Der gives et indblik i teorierne bag projektive tests samt deres anvendelighed i personlighedsvurdering, diagnostisk og differentialdiagnostik. I forhold til diagnostik kan testene f.eks. bruges, når der er tvivl om hvorvidt patienten er psykotisk, eller hvis der er tvivl om det psykotiske har en skizofren kvalitet. Eller er det demens eller depression? Eller hvordan forvalter patienten sin aggression og er han farlig? Der vil blive mulighed for at se, hvordan Rorschach og TAT ser ud og kort eksperimenter med disse.

Litteratur:

- Elsass, P. et al. (red.) (2006). *Assessmentmetoder. Håndbog for psykologer og psykiatere*. Dansk Psykolog Forlag. (side 597-604 og 651-669).
- Mortensen, et al. (1987). *Rorschach-testning. En grundbog*. Dansk psykologisk forlag. (side 13-52 og 111- 130) [58 sider].

6. forelæsning: Konstruktion og anvendelse af personlighedstests

2 timers forelæsning, 2 timers seminarhold v/ Martin Stolpe Andersen

Forelæsningen fremstiller en kritisk anvendelse af prøveinstrumenterne NEO PI-R, NEO-PI-3 samt Big-5 Markers. Forelæsningen vil indledningsvist diskutere anvendelsen af selvrapporteringsmetoder i forhold til væsentlige forskningsmetodologiske spørgsmål som f.eks. validitet, reliabilitet og generaliserbarhed. Endvidere vil brugen af instrumentet, indsamlingen af data, analysen og rapporteringen af resultater blive fremstillet.

Litteratur

- De Fruyt, F., De Bolle, M., McCrae, R. R., Terracciano, A., & Costa Jr, P. T. (2009). Assessing the universal structure of personality in early adolescence: The NEO-PI-R and NEO-PI-3 in 24 cultures. *Assessment*, 16(3), 301-311 [10 sider]
- Hansen, H. S., & Mortensen, E. L. (2006). Neuroticism, Extraversion, Openness, Personality Inventory- Revised (NEO PI-R). I Elsass, P., Ivanouw, J., Mortensen, E. L., Poulsen, S., Rosenbaum, B. (red.).
- *Assessmentmetoder – Håndbog for psykologer og psykiatere*. København: Dansk Psykologisk Forlag. (side 305-327) [18 sider].
- Howard, G. S. (1990). On the construct validity of self-reports: What do the data say? *American Psychologist*, 45(2) 292-294 [2 sider].
- Ivanouw, J., Rosenbaum, B. (2006). Selvrapporteringstest. In Elsass, P., Ivanouw, J., Mortensen, E. L., Poulsen, S., Rosenbaum, B. (red.). *Assessmentmetoder – Håndbog for psykologer og psykiatere*. København: Dansk Psykologisk Forlag. (side 179-182). [3 sider].
- Kagan, J. (1990). Validity is local. *American Psychologist*, 45(2) 294-295 [1 side]. McCrae, R. R., Costa Jr, P. T., & Martin, T. A. (2005). The NEO-PI-3: A More Readable Revised NEO

- Personality Inventory. *Journal of Personality Assessment*, 84(3), 261-262 [2 sider]

7. forelæsning: Konstruktion og anvendelse af erhvervspsykologiske tests
 2 timers forelæsning ved Thomas Koester og demonstrationsundervisning 2 timers seminarhold.

Vi gennemgår - under overskriften "Erhvervspsykologisk testning (voksne)" og med udgangspunkt i en konkret case - hvordan personlighedstests og kognitive tests kan anvendes i praksis til at vurdere medarbejdergrupper i en stor international virksomhed. Fokus er på medarbejdernes sikkerheds- og risikoadfærd, og medarbejderne kommer fra lande såsom Egypten, Jordan, Irak, Pakistan, Indien, Polen, Ukraine og Rusland.

Litteratur

- Spaten, O. M., Miller, T., & Rasmussen, P. (2015). Personlighedstest og aptitudetest i erhvervslivet. In K. Andreassen, M. Buchardt, A. Rasmussen & C. Ydesen (Eds.), *Test og prøvelser - Oprindelse, udvikling, aktualitet*. Aalborg: Aalborg University Press (side 283-303)
- Hogan, R., & Hogan, J. (2007). Hogan Personality Inventory manual (3rd ed.). Tulsa, OK: Hogan Assessment Systems. (ISBN 978-0-9794448-1-4) (Herfra kapitlerne 1, 2, 3.4, 4 og 5) (64 sider)
- Hogan, R., & Hogan, J. (2009). Hogan Development Survey manual (2nd ed.). Tulsa, OK: Hogan Press. (ISBN 978-0-9816457-7-3). Herfra kapitel 4 til og med 4.4.3 (29 sider)

Samlet litteraturliste

- De Fruyt, F., De Bolle, M., McCrae, R. R., Terracciano, A., & Costa Jr, P. T. (2009). Assessing the universal structure of personality in early adolescence: The NEO-PI-R and NEO-PI-3 in 24 cultures. *Assessment*, 16(3), 301-311 [11 sider]
- Elsass, P. et al. (red.) (2006). *Assessmentmetoder. Håndbog for psykologer og psykiatere*. Dansk Psykolog Forlag. Kapitel 4, (97-155) [58 sider] + (179-182) [4 sider] + kapitel 9 (245-254) [9 sider] + kapitel 13 (305-321) [16 sider] + kapitel 26 (519-534) [16 sider] + side 597-604 [7 sider], kapitel 31 (651- 667) [16 sider] + kapitel 33 (703-709) [6 sider] = I alt 132 sider
- Furnham, A. (2008). HR Professionals' Beliefs About, and Knowledge of Assessment Technique and Psychometric Tests. *International Journal of Selection and Assessment*, 16(3), 300-305 [5 sider]
- Hogan, R., & Hogan, J. (2007). Hogan Personality Inventory manual (3rd ed.). Tulsa, OK: Hogan Assessment Systems. (ISBN 978-0-9794448-1-4) (Herfra kapitlerne 1, 2, 3.4, 4 og 5) [64 sider]
- Hogan, R., & Hogan, J. (2009). Hogan Development Survey manual (2nd ed.). Tulsa, OK: Hogan Press. (ISBN 978-0-9816457-7-3). Herfra kapitel 4 til og med 4.4.3 [29 sider]

- Howard, G. S. (1990). On the construct validity of self-reports: What do the data say? *American Psychologist*, 45(2), 292-294 [2 sider]
- Huizinga, M. & Smidts, D. (2011). Age-related changes in executive functions: a normative study with the Dutch version of the behavior rating inventory of executive function. *Child Neuropsychology*. 17, 51-64 [14 sider]
- Jensen de López, K., & Knüppel, A. (2010). *Tilpasning, standardisering og validering af den danske version af Test for Reception of Grammar-2 (TROG2). I: Børnesprog – fra 12. Nordiske Symposium om Børnesprogforskning.* (Vejleskov, H. (red.). Forlaget UCC. (47-55) [8 sider]
- Kagan, J. (1990). Validity is local. *American Psychologist*, 45(2), 294-295 [1 side]
- Kousgaard, E. (2003). *50 år med intelligensprøven BPP*. Kbh.: Forsvarsakademiet, side 4-26 [22 sider]. Lezak, M. D., Howieson, D. B., & Lorin, D. W. (2004). *Neuropsychological Assessment*. (4th Ed). New York: Oxford University Press. Kapitel 4 og 5. (86-132) [46 sider]
- Lichtenberger, E. O., & Kaufman, A. S. (2013). *Essentials of WAIS-IV Assessment*, 2nd ed. New York: John Wiley & Sons, Inc. (353-389) [36 sider]
- McCrae, R. R., Costa Jr, P. T., & Martin, T. A. (2005). The NEO-PI-3: A More Readable Revised NEO Personality Inventory. *Journal of Personality Assessment*, 84(3), 261-262 [2 sider]
- Mortensen, et al. (1987). *Rorschach-testning. En grundbog*. Dansk psykologisk forlag (13-52, 111-130) [58 sider]
- Niclasen J, Teasdale TW, Andersen A-MN, Skovgaard AM, Elberling H, et al. (2012): Psychometric Properties of the Danish Strength and Difficulties Questionnaire: The SDQ Assessed for More than 70,000 Raters in Four Different Cohorts. *PLoS ONE* 7(2): e32025. doi:10.1371/journal.pone.0032025 [7 sider]
- Smedler, A., & Tideman, E. (2011). *At teste børn og unge. Om testmetoder i den psykologiske undersøgelse*. Hans Reitzels Forlag. (45-64, 99-113, 117-128, 165-200) [79 sider]
- Spaten, O. M., Miller, T., & Rasmussen, P. (2015). Personlighedstest og aptitudetest i erhvervslivet. In K. Andreassen, M. Buchardt, A. Rasmussen, & C. Ydesen (Eds.), *Test og prøvelser - Oprindelse, udvikling, aktualitet*. Aalborg: Aalborg University Press. (283-303) [20 sider]
- Toplak, M. E., West, R. F., & Stanovich, K. E. (2013). Practitioner Review: Do performance-based measures and ratings of executive function assess the same construct? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54(2), 131–143 [12 sider]
- Väisänen, R., Loukusa, S. Moilanen, I. & Yliherva, A. (2014) Language and pragmatic profile in children with ADHD measured by Children's Communication Checklist 2nd edition, *Logopedics Phoniatrics Vocology*, 39:4, 179-187, DOI: 10.3109/14015439.2013.784802 [9 sider]

I alt: ca. 535 sider

Supplerende Anvendt Psykologi (SAP)

Modultitel dansk: Supplerende Anvendt Psykologi

ECTS: 5

Placering:

7. semester

Modulansvarlig:

Ester Holte Kofod (ankerlærer, ester@hum.aau.dk) og alle professionsprogrammerne

Undervisere:

Professionsprogrammerne

Type og sprog:

Undervisningen er på dansk, litteraturen fortrinsvis på engelsk

Mål:

Den studerende skal gennem modulet opnå:

Viden om:

- og forståelse af disciplinens centrale og aktuelle teorier om anvendt psykologi baseret på højeste internationale forskning inden for området
- og forståelse af de centrale og aktuelle udrednings- og undersøgelsesmetoder inden for disciplinen
- og forståelse af sammenhængen med disciplinens psykologiske problemstillinger og de relevante almene teorier

Færdigheder:

- at kunne vurdere og vælge mellem de centrale og aktuelle teorier om praksis
- at kunne formidle den forskningsbaserede viden om disciplinen på en reflekteret og diskuterende vis

Kompetencer:

- selvstændigt at kunne identificere problemstillinger som er relevante for området

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre:

Modulet vælges af alle psykologistuderende på 7. semester. Modulet bygger oven på bacheloruddannelsen i psykologi.

Omfang og forventet arbejdsindsats:

Modulet giver en kort indføring i supplerende anvendt psykologi med perspektiver fra de forskellige professionsprogrammer.

Undervisningen forløber som 12 forelæsninger og 6 seminarange, hver á 2 timer. Der er tilknyttet 500 sider pensum, og det forventes, at studerende har læst dette på forhånd og deltager relevant i undervisningens diskussioner og øvrige aktiviteter.

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på nedenstående måde:

Aktivitet	Timer
<i>14 forelæsninger á 2 timer</i>	<i>28</i>
<i>Evalueringer</i>	<i>0</i>
<i>Læsning og forberedelse</i>	<i>107</i>
<i>Eksamen</i>	<i>0</i>

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 14 á 2 timer

Antal forelæsningshold: 0

Antal seminartimer: 0

Antal seminarhold: 0

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

	Emne	Underviser
1.	Introduction to Applied Coaching Psychology & Consulting Psychology	Ole Michael Spaten
2.	Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi I: tradition, arbejdsområde og udfordringer	Thomas Borchmann Bendt Torpegaard
3.	(Developmental) Language Disorder – History, Diagnose and Intervention	Kristine Jensen de López
4.	Kognitiv adfærdsterapi	Cecilie Thøgersen
5.	Cultural psychology: what it is, what it can do, and what is innovative in it?	Jaan Valsiner
6.	Evidens, standardisering & evaluering	Mogens Jensen
7.	At arbejde pædagogisk-psykologisk	Thomas Szulevicz
8.	Cultural Discursive Psychology	Carolyn Demuth
9.	Afhængighed (del 1)	Casper Schmidt
10.	Afhængighed (del 2)	Casper Schmidt
11.	Systemisk Familieterapi	Eva Søndergaard
12.	Angstlidelser hos børn og unge	Ane Søndergaard
13.	Selskabsdyr og sundhed	Tia Hansen
14.	Neuropsychology	Thomas Alrik Sørensen

Eksamen

Modulet består ved aktiv deltagelse, med løbende evaluering og aktiv deltagelse i eventuelle samtlige øvelser under kurset.

Prøvens omfang: 5 ECTS-point.

Bedømmelsesform: Modulet består ved aktiv deltagelse, med løbende evaluering og aktiv deltagelse i samtlige eventuelle øvelser under kurset.

Syge- og Reeksamen:

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en bunden 72 timers hjemmeopgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning (CCCC SAP 2021): Introduction to Applied Coaching Psychology & Consulting Psychology

v/ Ole Michael Spaten

Part I: Consulting Psychology and Coaching Psychology

Objectives: This preliminary study sought to explore the experiences of consulting psychologist and the use of coaching as an intervention method for consultants.

Design: The study utilised a qualitative design as semi-structured interviews were employed and the qualitative method of Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) was used to explore the participant's experience as consulting psychologists when doing consultancy work and coaching.

Methods: A review of coaching and consulting psychology was foremost conducted. The practise and experience of doing consulting psychology was then explored as a phenomenon of lived experience. IPA (Interpretative Phenomenological Analysis) was used to identify themes representing the participant's experience and the data was hereafter analysed using IPA. The study took place at the Coaching Psychology Unit at Aalborg University in Denmark.

Results: The investigation found six main themes and two sub-themes emerged with respect to the work of consultancy and the use of coaching. The themes were: professional competences as a psychologist; coaching and therapeutic skills used in consultation; organisational understanding; processes; the protected title of being a psychologist and ethical awareness.

Conclusions: This research contains an overview of the field of consulting and coaching psychology undertaken through a recent inclusive review and interview study. The paper gives a brief overview of the findings through the interviews and the search. Altogether, we believe we have demonstrated that there are several ways coaching are used in modern consulting psychology and hence we have enabled the exploration of various fields of coaching psychology.

Part II: Emerging adulthood and coaching – a single case study.

Introduction: The (RQ) for this research seeks to highlight some of the aspects that are particularly important concerning youth and youth coaching and to provide an insight into reflections about a course of specific coaching sessions. The psychological intervention was coaching psychology founded in clinical psychology and adult learning theories.

Methodology: A case study design was conducted with one client, which was initially screened by the clinical instrument for Depression, Anxiety and Stress (DASS 42). The beginning of the sessions included feedback during a specific procedure aimed at visitation for the coaching sessions. Followed by informed consent and other important start ups, video recordings of the sessions secured the psychological interventions, and was used for the subsequent analysis of the coaching sessions.

Results: First, a short review on coaching as a form of psychological intervention will be presented, followed by essentials in the work of emerging adults. Then a course of five coaching sessions will be presented and analyzed alongside what may be useful for the coach to keep an eye on through the sessions.

Discussion: Some learning points will be discussed founded on this single case research in the end of the lecture.

Reading:

- Lowman, R. L. (2016). *An introduction to consulting psychology: Working with individuals, groups, and organizations*. Washington, DC, US: American Psychological Association. (uddrag ca. 18 sider af kap.1.) [18. s.]
- Spaten, O. M. (2020, in press). Working with Young People and Youth Coaching. In S. O'Riordan & S. Palmer (Eds.), *Introduction to Coaching*

Psychology (1 ed., pp. 347-357). New York and London: Taylor and Francis.
[10 s.]

2. forelæsning (MAP SAP 2021): Introduktion til arbejdsmiljøpsykologi I: tradition, arbejdsområde og udfordringer

v/ Thomas Borchmann & Bendt Torpegaard

På forelæsningen introduceres til arbejdsmiljøpsykologi med særlig vægt på traditionens meritter og udfordringer

Forelæsningens pensum:

For alle:

- Houdmont, J. & Leka, J. (2010). An Introduction to Occupational Health Psychology. I: Occupational Health Psychology. Leka & Houdmont (Eds.) . Wiley-Blackwell (30 s)

For MAP studerende:

- Yuill, C. (2017). Chapter 7. I New Directions for Corporate Social Responsibility and Health?
- Allvin, M. & Aronsson, G. (2003). The Future of Work Environment Reforms Does the concept of Work Environment Apply within the New Economy?
- Christian Korunka & Bettina Kubicek (2017). Job Demands in a Changing World of Work. Job Demands in a Changing World of Work pp 1-5]
- Bettina Kubicek & Christian Korunka (2017). The present and future of work. Some Concluding remarks and reflections on upcoming trends. I Job Demands in a Changing World of Work pp 153-160]
- Allvin, M. (2008). New rules of work. I: The individual in the changing Working life.
- Siegrist, J. (2002), "Effort-reward imbalance at work and health", Perrewe, P. and Ganster, D. (Ed.) Historical and Current Perspectives on Stress and Health (Research in Occupational Stress and Well Being, Vol. 2), Emerald Group Publishing Limited, Bingley, pp. 261-291

3. forelæsning (KUR SAP 2021): (Developmental) Language Disorder – History, Diagnose and Intervention

v/ Kristine Jensen de López

I forelæsningen introduceres den studerende til den neuropsykologisk forstyrrelse "developmental" Language Disorder. Udvalgte årsager til at gruppen er børn, der opvokser med en sprogforstyrrelse overses både ift. udredning, diagnosticering og ift. at modtage evidensbaseret intervention og støtte vil blive belyst i forelæsningen.

Forelæsningens pensum (18 sider):

- Kamhi, A. (2004). A meme's eye view of speech-language pathology. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 35(2), 105–111. [https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2004/012\)](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2004/012))

- Reily, S., Bishop, V. M, Tomblin, B. (2014). Terminological debate over language impairment in children: forward movement and sticking points. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, nr. 4, 452-462 [11 sider]

4. forelæsning (KUR SAP 2021): Kognitiv adfærdsterapi

v/ Cecilie Thøgersen

Forelæsningen giver en indføring i teori og grundbegreber samt vil introducere enkelte behandlingsteknikker, der indgår i kognitiv adfærdsterapi. Undervisningen vil primært være en teoretisk indføring i behandlingstilgangen, hvor de studerende gennem bl.a. eksempler fra praksis vil få kendskab til hvorledes man kan arbejde med begreber som automatiske tanker, uhensigtsmæssig adfærd, leveregler og kerneantagelser. Dertil vil de grundlæggende behandlingsteknikker som psykoedukation, identifikation, analyse og omstrukturering blive gennemgået.

Forelæsningens pensum (30 sider):

- Rosenberg, N., K., Mørck, M. M., & Arendt, M. (2012). Kognitiv adfærdsterapi – teorier og metoder. In M. Arendt & N. K. Rosenberg (Eds.), *Kognitiv terapi. Nyeste udvikling* (pp. 23-52). DK: Hans Reitzels Forlag. [30 sider]

5. forelæsning (CP SAP 2021): Cultural psychology: what it is, what it can do, and what is innovative in it?

v/ Jaan Valsiner

General overview of how cultural psychology emerged: 19th century Völkerpsychologie and 20th century move into social and developmental perspectives after cultural-historical psychology. Current directions (short overview): Dialogical Self, Social Representations, Interdependent Self. Russian and Danish Activity theories, Semiotic Dynamics. Links with Education and Medicine, Occupational and Health psychologies.

Forelæsningens pensum:

- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. (22s)
- Valsiner, J. (2014). Needed for cultural psychology: Methodology in a new key. *Culture & Psychology*, 20, 3-30. (28s)

6. forelæsning (EP SAP 2021): Evidens, standardisering & evaluering

v/ Mogens Jensen

En af tilgangene til udvikling af arbejdet i den offentlige sektor er 'evidensbaseret praksis' og standardisering af indsatser. Disse berører en klassisk pædagogisk psykologisk opgave omkring evaluering med henblik på udvikling. Forelæsningen vil

berøre en række væsentlige diskussioner af relevans for den praktiske udvikling og implementering af indsatser.

Forelæsningens pensum:

- Jensen, M. (2012). Diagnoser og socialpædagogisk behandlingsarbejde. *Gjallerhorn*, (15), 66-74. (8 sider)
- Jensen, M. (2015). Fra fokus på evidens til kvalitet. *Social Kritik: tidsskrift for Social Analyse and Debat*, (143), 14-24. (10 sider)
- Krogstrup, H. (2002). Når socialt arbejde bliver standardvare. *Nordisk Sosialt Arbeid*, (03), 122–130. Retrieved from https://www.idunn.no/nsa/2002/03/nar_socialt_arbejde_bliver_standardvare (8 sider)

7. forelæsning (EP SAP 2021): At arbejde pædagogisk-psykologisk

v/ Thomas Szulevicz

Over de seneste årtier er der sket en række betydelige forandringer inden for dagtilbuds- og skoleområdet (eksempelvis ny inklusionslovgivning og ny skolereform), som har stillet nye typer af krav til den pædagogisk-psykologiske rådgivning. Disse forandringer har fordret, at den pædagogiske psykologi har skullet følge med og tilpasse fagligheden og rådgivningen til de nye forhold. Men forandringerne og kravene om forandringer kalder også på kritisk refleksion i forhold til, hvad det faktisk indebærer at arbejde pædagogisk-psykologisk. Denne forelæsning tager udgangspunkt i nogle af de aktuelle forandringer omkring pædagogisk-psykologisk praksis, og diskuterer bl.a. spørgsmålene: Hvad vil det sige at arbejde pædagogisk-psykologisk? Trækkes der på bestemte teorier og metoder? Hvori består det pædagogiske i den pædagogiske psykologi, og hvilke problemstillinger og dilemmaer konfronteres man ofte med som pædagogisk psykolog?

Forelæsningens pensum:

- Dixon, Roz (2007). Systemic Thinking: A Framework for Research into Complex Psychosocial Problems. *Qualitative Research in Psychology*, 4 (1), 145-166 <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14780880701473532> (22 sider)
- Farrell, P. (2009) The Developing Role of School and Educational Psychologists in Supporting Children, Schools and Families. I: *Papeles del Psicólogo*. Vol 30 (1), 74-85. <http://www.papelesdelpsicologo.es/english/1658.pdf> (11 sider)
- Szulevicz, T. (2019). PPR og de normative forudsætninger. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. Vol. 56 (5/6) 114-125 (11 sider)

8. forelæsning (CP SAP 2021): Cultural Discursive Psychology

v/ Carolin Demuth

This lecture addresses how a discursive psychology perspective contributes to the field of Cultural Psychology and Educational Practice. We will particularly look at the

discursive construction of the self and the storied nature of the mind to understand the dialogical interplay of the human mind and society.

Forelæsningens pensum:

- Brockmeier, J. (2012). Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439-467). Oxford: Oxford University Press. (18s) EP
- Harré, R. (2012). Positioning Theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 191-206, New York: Oxford University Press. (17s) EP

9. forelæsning (C-PPP SAP 2021): Afhængighed

v/ Casper Schmidt

Forelæsningen vil introducere afhængighed ud fra et klinisk adfærdsmæssigt perspektiv, for at forstå de mekanistiske processer involveret i afhængighed på et trækbaseret beskrivelsesniveau. Dette vil involvere, hvilke psykologiske træk, som er kendetegnende for afhængighed, samt hvilke former for komorbiditet afhængighed er forbundet med. Derudover vil der gives eksempler fra klinisk praksis på, hvordan afhængighed kan se ud.

Forelæsningens pensum:

- Schmidt, C., Morris, L. S., Kvamme, T. L., Hall, P., Birchard, T., & Voon, V. (2017). Compulsive sexual behavior: prefrontal and limbic volume and interactions. *Human Brain Mapping*, 38(3), 1182-1190. [10 sider]
- Dalley, J. W., Everitt, B. J., & Robbins, T. W. (2011). Impulsivity, compulsivity, and top-down cognitive control. *Neuron*, 69(4), 680-694. [15 sider]

10. forelæsning (C-PPP SAP 2021): Afhængighed (del II)

v/ Casper Schmidt

Forelæsningen er anden del om afhængighed. Her vil fokus lægge på forskningsområdet i afhængighedsmekanismer, hvilket indebærer et metodisk indblik i, hvordan det er muligt at skabe/operationalisere mål for afhængighed. Derudover vil der gives et indblik i de underliggende biologiske markører for afhængighed med henvisning til de kliniske kendetegn, der former afhængig adfærd.

Forelæsningens pensum:

- Fineberg, N. A., et al. (2014). New developments in human neurocognition: clinical, genetic, and brain imaging correlates of impulsivity and compulsivity. *CNS Spectrums* 19.1 (2014): 69-89. [21 sider]
- Schmidt, C., Skandali, N., Gleesborg, C., Kvamme, T. L., Schmidt, H., Frisch, K., ... & Voon, V. (2020). The role of dopaminergic and serotonergic transmission in the processing of primary and monetary reward. *Neuropsychopharmacology*, 45(9), 1490-1497. [8 sider]

Supplerende læsning:

- World Health Organization, 2018: <https://icd.who.int/browse11/l-m/en>

11. forelæsning (KUR SAP 2021): Systemisk Familieterapi

v/ Eva Søndergaard

Forelæsningen vil give jer et lille indblik i familieterapi både historisk og praktisk. Jeg vil særligt fokusere på den strukturel-systemiske og den narrative tilgang. Jeg vil desuden komme med eksempler fra min egen praksis.

Forelæsningens pensum (25 sider):

- Minuchin, S., Nichols, M., Lee, W.-Y. (2008). *Vurdering af familier og par. Fra symptom til system - en firetrinnsmodel i to sessioner.* (Kapitel 1 p. 9–28; 18 sider). Hans Reitzel, Kbh.
- Morgan, A. (2005). "Narrative samtaler". Soc.pæd.bibl. Hans Reitzel Kbh. Introduktion ved Allan Holmgren p. 11-18 (7 sider)

12. forelæsning (C-PPP SAP 2021): Angstlidelser hos børn og unge

v/ Ane Søndergaard

I relation til angst hos børn anvendes ofte lidt anderledes diagnoser end hos voksne. Denne undervisningsgang har til formål at introducere de studerende for angstlidelser og OCD hos børn og unge. Forelæsningen vil omhandle diagnostisk, differentiell diagnostiske overvejelser og hvordan der kan arbejdes med helhedsorienteret behandling, herunder ift. medicin, terapi og pædagogik.

Forelæsningens pensum:

- Carr, A (2016). *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology*, 3rd edition. New York: Routledge. Kapitel 13, Repetition problems (36 sider)

13. forelæsning (KUR SAP 2021): Selskabsdyr og sundhed

v/ Tia Hansen

Er det sundt at have kæledyr? Svaret er mindre entydigt, end populærmedier ofte fremstiller det, men der findes relevant forskning på området, og denne forelæsning formidler hovedpointer derfra.

Forelæsningens pensum (31 sider):

- Herzog, H. (2011). The impact of pets on human health and psychological well-being: Fact, fiction, or hypothesis? *Current Directions in Psychological Science*, 20(4), 236-239. <https://doi.org/doi:10.1177/0963721411415220> [4 sider]
- Mubanga, M., Byberg, L., Egenvall, A., Ingelsson, E., & Fall, T. (2019). Dog ownership and survival after a major cardiovascular event. *Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes*, 12(10), e005342. <https://doi.org/doi:10.1161/CIRCOUTCOMES.118.005342> [9 sider]
- Teo, J. T., & Thomas, S. J. (2019). Psychological mechanisms predicting wellbeing in pet owners: Rogers' core conditions versus Bowlby's attachment.

14. forelæsning (NEURO SAP 2021): Neuropsychology

v/ Thomas Alik Sørensen

This lecture will provide a broad introduction to neuropsychology, patients, patient assessment and the potential pitfalls in patient assessment. Although the lecture has an inherent neuropsychological focus initially exploring the vascular anatomy of the brain, then several issues raised on patient assessment, like how patients relate to norm data, if patients are complying with the test, etc., are broadly relevant for any clinician or psychologist. sensory and cognitive processing.

Required reading:

- Gurd, J., Kischka, U., & Marshall, J. (2012). *The Handbook of Clinical Neuropsychology*, (2nd ed.), Oxford University Press. Chapter 2.

Recommended reading:

- Gurd, J., Kischka, U., & Marshall, J. (2012). *The Handbook of Clinical Neuropsychology*, (2nd ed.), Oxford University Press. Chapters 1, and 3-5.

Samlet pensum

(Fremgår også under de enkelte workshops.)

Brockmeier, J. (2012). Narrative Scenarios: Toward a Culturally Thick Notion of Narrative. In J. Valsiner (Ed.), *Oxford Handbook of Culture and Psychology* (pp. 439-467). Oxford: Oxford University Press. (18s) EP

Carr, A (2016). *The Handbook of Child and Adolescent Clinical Psychology*, 3rd edition. New York: Routledge. Kapitel 13, Repetition problems (36 sider)

Dalley, J. W., Everitt, B. J., & Robbins, T. W. (2011). Impulsivity, compulsivity, and top-down cognitive control. *Neuron*, 69(4), 680-694. (15 sider)

Dixon, Roz (2007). Systemic Thinking: A Framework for Research into Complex Psychosocial Problems. *Qualitative Research in Psychology*, 4 (1), 145-166
<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/14780880701473532> (22 sider)

Farrell, P. (2009) The Developing Role of School and Educational Psychologists in Supporting Children, Schools and Families. I: *Papeles del Psicólogo*. Vol 30 (1), 74-85. <http://www.papelesdel psicologo.es/english/1658.pdf> (11 sider)

Fineberg, N. A., et al. (2014). New developments in human neurocognition: clinical, genetic, and brain imaging correlates of impulsivity and compulsivity. *CNS Spectrums* 19.1 (2014): 69-89. (21 sider)

Gurd, J., Kischka, U., & Marshall, J. (2012). *The Handbook of Clinical Neuropsychology*, (2nd ed.), Oxford University Press. Chapter 2.

Harré, R. (2012). Positioning Theory: Moral Dimensions of Social-Cultural Psychology. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. pp. 191-206, New York: Oxford University Press. (17s) EP

- Herzog, H. (2011). The impact of pets on human health and psychological well-being: Fact, fiction, or hypothesis? *Current Directions in Psychological Science*, 20(4), 236-239. <https://doi.org/doi:10.1177/0963721411415220> [4 sider]
- Houdmont, J. & Leka, J. (2010). *An Introduction to Occupational Health Psychology. I: Occupational Health Psychology*. Leka & Houdmont (Eds.) . Wiley-Blackwell (30 s)
- Jensen, M. (2012). Diagnostiser og socialpædagogisk behandlingsarbejde. *Gjallerhorn*, (15), 66-74. (8 sider)
- Jensen, M. (2015). Fra fokus på evidens til kvalitet. *Social Kritik: tidsskrift for Social Analyse and Debat*, (143), 14-24. (10 sider)
- Kamhi, A. (2004). A meme's eye view of speech-language pathology. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 35(2), 105–111. [https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2004/012\)](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2004/012)) [7 sider]
- Krogstrup, H. (2002). Når socialt arbejde bliver standardvare. *Nordisk Socialt Arbeid*, (03), 122–130. Retrieved from https://www.idunn.no/nsa/2002/03/nar_socialt_arbejde_bliver_standardvare (8 sider)
- Lowman, R. L. (2016). *An introduction to consulting psychology: Working with individuals, groups, and organizations*. Washington, DC, US: American Psychological Association. (uddrag ca. 18 sider af kap.1.) [18. s.]
- Minuchin, S., Nichols, M., Lee, W.-Y. (2008). *Vurdering af familier og par. Fra symptom til system - en firetrinnsmodel i to sessioner*. (Kapitel 1 p. 9–28; 18 sider). Hans Reitzel, Kbh.
- Morgan, A. (2005). "Narrative samtaler". *Soc.pæd.bibl.* Hans Reitzel Kbh. Introduktion ved Allan Holmgren p. 11-18 (7 sider)
- Mubanga, M., Byberg, L., Egenvall, A., Ingelsson, E., & Fall, T. (2019). Dog ownership and survival after a major cardiovascular event. *Circulation: Cardiovascular Quality and Outcomes*, 12(10), e005342. <https://doi.org/doi:10.1161/CIRCOUTCOMES.118.005342> [9 sider]
- Reily, S., Bishop, V. M, Tomblin, B. (2014). Terminological debate over language impairment in children: forward movement and sticking points. *International Journal of Language & Communication Disorders*, vol. 48, nr. 4, 452-462 [11 sider]
- Rosenberg, N., K., Mørck, M. M., & Arendt, M. (2012). Kognitiv adfærdsterapi – teorier og metoder. In M. Arendt & N. K. Rosenberg (Eds.), *Kognitiv terapi. Nyeste udvikling* (pp. 23-52). DK: Hans Reitzels Forlag. [30 sider]
- Schmidt, C., Morris, L. S., Kvamme, T. L., Hall, P., Birchard, T., & Voon, V. (2017). Compulsive sexual behavior: prefrontal and limbic volume and interactions. *Human Brain Mapping*, 38(3), 1182-1190. [10 sider]
- Schmidt, C., Skandali, N., Gleesborg, C., Kvamme, T. L., Schmidt, H., Frisch, K., ... & Voon, V. (2020). The role of dopaminergic and serotonergic transmission in the processing of primary and monetary reward. *Neuropsychopharmacology*, 45(9), 1490-1497. [8 sider]

- Spaten, O. M. (2020, in press). Working with Young People and Youth Coaching. In S. O'Riordan & S. Palmer (Eds.), *Introduction to Coaching Psychology* (1 ed., pp. 347-357). New York and London: Taylor and Francis. [10 s.]
- Szulevicz, T. (2019). PPR og de normative forudsætninger. *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift*. Vol. 56 (5/6) 114-125 (11 sider)
- Teo, J. T., & Thomas, S. J. (2019). Psychological mechanisms predicting wellbeing in pet owners: Rogers' core conditions versus Bowlby's attachment. *Anthrozoös*, 32(3), 399-417. <https://doi.org/10.1080/08927936.2019.1598660> [18 sider]
- Valsiner, J. (2012). Culture in Psychology: A Renewed Encounter of Inquisitive Minds. In J. Valsiner (Ed.), *The Oxford handbook of culture and psychology*. Pp. 3-24, New York: Oxford University Press. (22 sider)
- Valsiner, J. (2014). Needed for cultural psychology: Methodology in a new key. *Culture & Psychology*, 20, 3-30. (28 sider)

Recommended reading:

- Gurd, J., Kischka, U., & Marshall, J. (2012). *The Handbook of Clinical Neuropsychology*, (2nd ed.), Oxford University Press. Chapters 1, and 3-5.
- World Health Organization, 2018: <https://icd.who.int/browse11/l-m/en>

I alt: ca. 500 sider